

Vestník

Ministerstvo hospodárstva SR

Ročník V

Bratislava

Čiastka 2/2000

O B S A H

Záverečný dokument Konferencie Európskej energetickej charty

Dohovor k energetickej charte

(Príloha č.1 k Záverečnému dokumentu Konferencie Európskej energetickej charty)

Prílohy k Dohovoru k energetickej charte

Rozhodnutia vo vzťahu k Dohovoru k energetickej charte

Protokol energetickej charty o energetickej účinnosti a súvisiacich environmentálnych aspektoch

C O N T E N T S

Final Act of the European Energy Charter Conference

The Energy Charter Treaty

(Annex 1 to the Final Act of the European Energy Charter Conference)

Annexes to the Energy Charter Treaty

Decisions with respect to the Energy Charter Treaty

Energy Charter Protocol on energy efficiency and related environmental aspects

ZÁVEREČNÝ DOKUMENT KONFERENCIE EURÓPSKEJ ENERGETICKEJ CHARTY

- I. Záverečné plenárne zasadanie Európskej energetickej charty sa konalo v Lisabone v dňoch 16.-17. decembra 1994. Konferencie sa zúčastnili reprezentanti Albánska, Arménska, Austrálie, Rakúska, Adzerbajdžanu, Belgicka, Bieloruska, Bulharska, Kanady, Chorvátska, Cyprusu, Českej republiky, Dánska, Estónska, Európskych spoločenstiev, Fínska, Francúzska, Gruzínska, Nemecka, Grécka, Maďarska, Islandu, Írska, Talianska, Japonska, Kazachstanu, Kirgizska, Lotyšska, Lichtenštajnska, Litvy, Luxemburska, Malty, Moldavska, Holandska, Nórska, Poľska, Portugalska, Rumunska, Ruskej federácie, Slovenska, Slovinska, Španielska, Švédska, Švajčiarska, Tadžikistanu, Turecka, Turkménska, Ukrajiny, Spojeného kráľovstva, Spojených štátov amerických a Uzbekistanu (ďalej len "zástupcovia") ako aj pozvaní pozorovatelia z niektorých ďalších krajín a medzinárodných organizácií.

HISTORICKÝ VÝVOJ

- II. Počas zasadania Európskej rady v Dubline v júni 1990 predseda vlády Holandska navrhol, že ekonomická obnova vo východnej Európe a potom v Zväze sovietskych socialistických republík by mohla byť podnietená a urýchlená spoluprácou v energetickom sektore. Tento návrh Rada privítala a prizvala Komisiu Európskych spoločenstiev, aby preskúmala najvhodnejší spôsob realizácie takejto spolupráce. Vo februári 1991 Komisia predložila návrh koncepcie Európskej energetickej charty.

Po prerokovaní návrhu Komisie v Rade ministrov Európske spoločenstvá vyzvali ostatné krajiny západnej a východnej Európy, Zväzu sovietskych socialistických republík a neeurópskych členov Organizácie pre ekonomickú spoluprácu a rozvoj na konferenciu v Bruseli v júli 1991 s cieľom začať jednanie o Európskej energetickej charte. Niekoľko ďalších krajín a medzinárodných organizácií bolo prizvaných zúčastniť sa na konferencii Európskej energetickej charty so štatútom pozorovateľov.

Rokovania o Európskej energetickej charte boli ukončené v roku 1991 a Charta bola prijatá podpisom záverečného dokumentu na konferencii v Haagu 16.-17. decembra 1991. Všetky subjekty uvedené v odstavci I (nie však pozorovatelia) sa vtedy, alebo neskôr stali signatármi Charty.

Signatári Európskej energetickej charty sa zaviazali:

presadzovať ciele a princípy Charty a čo najskôr realizovať a rozširovať vzájomnú spoluprácu prerokovaním v dobrej viere základnej dohody a protokolov.

Na základe toho začala Konferencia Európskej energetickej rokovania o základnej dohode, neskôr nazývanej ako Dohovor k energetickej charte, s cieľom podporiť priemyselnú spoluprácu Východ-Západ vytvorením právnych záruk v oblastiach, ako sú investície, tranzit a obchod. Začala tiež rokovania o protokoloch v oblasti energetickej účinnosti, jadrovej bezpečnosti a uhlíkových, hoci v poslednom prípade boli neskôr prerušené do doby podpísania Dohovoru k energetickej charte.

Rokovanie o Dohovore k energetickej charte a Protokole energetickej charty o energetickej účinnosti a súvisiacich dopadoch na životné prostredie boli úspešne ukončené v roku 1994.

DOHOVOR K ENERGETICKEJ CHARTE

III. Európska energetická konferencia prijala ako výsledok svojich jednaní text Dohovoru k energetickej charte (ďalej len "Dohovor"), ktorý je uvedený v prílohe č. 1 a Rozhodnutiach uvedených v prílohe č. 2; bolo dohodnuté, aby bol Dohovor otvorený k podpisu v Lisabone od 17. decembra 1994 do 16. júna 1995.

UJEDNANIA

IV. Podpísaním Záverečného aktu zástupcovia súhlasili s prijatím nasledovných ujednaní vo vzťahu k tomuto Dohovoru:

1. K Dohovoru ako celku

- (a) Zástupcovia zdôraznili, že ustanovenia Dohovoru boli prijaté s ohľadom na špecifický charakter Dohovoru zameraný na vytvorenie právneho rámca na podporu dlhodobej spolupráce v konkrétnom sektore a v dôsledku toho nemôžu byť tieto ustanovenia chápané ako precedens v kontexte iných medzinárodných jednaní.
- (b) Ustanovenia tohoto Dohovoru:
 - (i) nezaväzujú žiadnu zmluvnú stranu zaviesť povinný prístup tretej strany, ani
 - (ii) nebránia používaniu systémov tvorby cien, ktoré, v rámci určitej kategórie spotrebiteľov, uplatňujú rovnaké ceny na zákazníkov v rôznych lokalitách.
- (c) Odchýlky od doložky najvyšších výhod nie sú určené na zahrnutie opatrení špecifických pre investora alebo skupinu investorov, ale skôr uplatňujúce sa vo všeobecnosti.

2. K článku 1(5)

- (a) Rozumie sa, že tento Dohovor neudeľuje žiadne k ekonomickým aktivitám iným než ekonomickým aktivitám v energetickom sektore.
- (b) j
 - (i) vyhľadávanie a prieskum ložísk a ťažba napr. ropy, plynu, uhlia a uránu,
 - (ii) výstavba a prevádzkovanie výrobných zariadení na výrobu elektriny, vrátane zariadení využívajúcich vietor a iné obnoviteľné zdroje energie,
 - (iii) pozemná doprava, distribúcia, skladovanie a zásobovanie energetickými materiálmi a produktmi, napríklad pomocou prenosových a rozvodných sietí a potrubí alebo vyhradených železničných tratí a výstavba takých zariadení, vrátane budovania ropovodov, plynovodov a potrubí na uhoľný kal,
 - (iv) odvoz a uskladnenie odpadov z eneretických zariadení, ako sú elektrárne, vrátane rádioaktívneho odpadu z jadrových elektrární,
 - (v) vyradovanie zariadení energetického sektoru z prevádzky, vrátane ťažobných ropných veží, ropných rafinérií a elektrární,

(vi) marketing, predaj a obchod s energetickými materiálmi a produktmi, napr. maloobchodný predaj benzínu, a

(vii) výskum, poradenstvo, plánovanie, manažment a projekčné aktivity súvisiace s vyššie uvedenými činnosťami, vrátane aktivít zameraných na zvýšenie energetickej účinnosti.

3. K článku 1(6)

V záujme objasnenia toho, či je investícia, uskutočnená v oblasti jednej zmluvnej strany, priamo alebo nepriamo riadená investorom akejkoľvek inej zmluvnej strany, platí, že sa musí jednáť o faktickú kontrolu investície, o čom sa rozhodne až po preskúmaní skutočných okolností v každom jednotlivom prípade. Pri každom takom preskúmaní by mali byť posúdené všetky relevantné faktory, vrátane

(a) finančnej účasti investora na investícii, vrátane akciovej účasti,

(b) možnosti investora podstatne ovplyvniť manažment a prevádzku investície a

(c) možnosti podstatne ovplyvniť výber členov správnej rady alebo iného riadiaceho orgánu.

Ak existuje pochybnosť o tom, či investor, priamo alebo nepriamo kontroluje a riadi investíciu, dôkazné bremeno o existencii takéhoto riadenia znáša investor, ktorý to tvrdí.

4. K článku 1(8)

V súlade so zahraničnou investičnou politikou Austrálie zavedenie novej ťažby alebo realizácia projektu spracovania surovín v Austrálii s celkovou zahraničnou účasťou väčšou ako 10 miliónov austrálskych dolárov sa považuje za novú investíciu a to aj v prípade, že ten istý zahraničný subjekt už v Austrálii vykonáva podobnú činnosť.

5. K článku 1(12)

Zástupcovia uznávajú nutnosť primeranej a efektívnej ochrany práv duševného majetku podľa najvyšších medzinárodne uznávaných noriem.

6. K článku 5(1)

Súhlas zástupcov s ustanoveniami článku 5 neznamena vyjadrenie žiadneho stanoviska, či sú alebo v akej miere ustanovenia "Dohody o investičných opatreniach súvisiacich s obchodom" tvoriace dodatok k Záverečnému aktu Uruguajského kola multilaterálnych obchodných rokovaní implicitne obsiahnuté v článkoch III a XI dohody GATT.

7. K článku 6

(a) Jednostranné a dohodnuté protikonkurenčné konanie uvedené v článku 6(2) si má definovať každá zmluvná strana v súlade s jej zákonmi a môže zahŕňať i zneužívanie nadmerného využívania zdrojov.

(b) "Presadzovanie" a "presadzovať" znamená kroky v zmysle zákonov o hospodárskej súťaži zmluvnej strany o udelení alebo predĺžení oprávnenia a to vyšetrovaním, súdnym konaním alebo správnym konaním, ako aj akoukoľvek formou rozhodnutia alebo zákonom.

8. K článku 7(4)

Platná legislatíva môže zahrňovať aj ustanovenia o ochrane životného prostredia, využitia pôdy, bezpečnosti alebo technických normách.

9. K článkom 9, 10 a k časti V

Keďže programy zmluvnej strany, poskytujúce pôžičky z verejných zdrojov, granty, záruky alebo poistenie pre uľahčenie obchodu alebo investície v zahraničí nie sú vo vzťahu s investíciami alebo súvisiacimi aktivitami investorov z iných zmluvných strán v ich oblasti, môžu takéto programy podliehať obmedzeniam z hľadiska možnosti účasti v nich.

10. K článku 10(4)

Dodatkový dohovor bude špecifikovať podmienky uplatnenia zaobchádzania podľa článku 10(3). Takéto podmienky budú, medzi iným, zahŕňať opatrenia vzťahujúce sa na predaj alebo inú formu prevodu majetku štátu na iné subjekty (privatizácia) a na zrušenie monopolov (demonopolizácia).

11. K článkom 10(4) a 29(6)

Zmluvné strany môžu vziať do úvahy akúkoľvek súvislosť medzi ustanoveniami článku 10(4) a článku 29(6).

12. K článku 14(5)

Predpokladá sa, že zmluvná strana, ktorá uzatvára dohodu podľa článku 14(5) zabezpečí, že podmienky takejto dohody nebudú v rozpore so záväzkami tejto zmluvnej strany podľa článkov dohody Medzinárodného menového fondu.

13. K článku 19(1)(i)

Je na zmluvnej strane, aby rozhodla o rozsahu hodnotenia a monitorovania vplyvu na životné prostredie, ktoré by malo byť predmetom zákonných požiadaviek, o úradoch kompetentných prijímať rozhodnutia o takýchto požiadavkách a o vhodných postupoch, ktoré majú byť dodržané.

14. K článkom 22 a 23

Pokiaľ ide o obchod s energetickými materiálmi a produktmi podľa článku 29, tak tento článok špecifikuje ustanovenia vo vzťahu k obchodu, na ktorý sa vzťahujú články 22 a 23.

15. K článku 24

Výnimky obsiahnuté v GATT a súvisiacich dokumentoch sa uplatňujú medzi príslušnými zmluvnými stranami, ktoré sú stranami GATT, uznané podľa článku 4. S ohľadom na obchod s energetickými materiálmi a produktmi, ktorý sa riadi článkom 29, tento článok špecifikuje ustanovenia vo vzťahu k obchodu, na ktorý sa vzťahuje článok 24.

16. K článku 26(2)(a)

Článok 26(2)(a) nemôže byť vykladaný v tom zmysle, že vyžaduje aby zmluvná strana uzákonila časť III Dohovoru v svojej domácej legislatíve.

17. K článkom 26 a 27

Odkaz na záväzky Dohovoru v predposlednej vete článku 10(1) nezahŕňa rozhodnutia prijaté medzinárodnými organizáciami, aj keď sú právne záväzné, alebo dohody, ktoré nadobudli platnosť pred 1. januárom 1970.

18. K článku 29(2)(a)

- (a) Tam, kde ustanovenie GATT alebo súvisiaci dokument umožňuje podľa tohoto odstavca spoločné činnosti strán dohody GATT, predpokladá sa, že takéto činnosti Konferencia charty prevezme.
- (b) Pojem "platná od 1.marca 1994 a uskutočňovaná stranami GATT 1947 medzi sebou vo vzťahu k energetickým materiálom a produktom" nie je mienená tak, že by sa vzťahovala na prípady, kde strana GATT uplatnila článok XXXV GATT, teda takáto strana neuplatňuje dohodu GATT ako celok voči inej strane GATT, ale napriek tomu uplatňuje jednostranne de facto niektoré ustanovenia GATT voči tejto druhej strane GATT.

19. K článku 33

Dočasná Konferencia charty by mala pri najbližšej príležitosti rozhodnúť o najlepšom spôsobe naplnenia cieľa kapitoly III Európskej energetickej charty, t.j. aby boli prejednané protokoly v oblastiach spolupráce, ako sú uvedené v hlave III Charty.

20. K článku 34

- (a) Dočasný generálny tajomník by mal okamžite vstúpiť do kontaktu s inými medzinárodnými orgánmi a zistiť podmienky, za ktorých by boli ochotné prevziať úlohy vyplývajúce z Dohovoru a Charty. Dočasný generálny tajomník by mohol podať o tom správu dočasnej Konferencii charty na zasadnutí, ktorú požaduje zvolať článok 45(4) najneskôr 180 dní po otvorení Dohovoru k podpisu.
- (b) Konferencia Charty by mala prijímať ročný rozpočet pred začiatkom finančného roka.

21. K článku 34(3)(m)

Technické zmeny príloh môžu, napríklad, zahŕňať tých, ktorí nie sú signatári alebo signatárov, ktorí prejavili úmysel neratifikovať alebo nepristúpiť k prílohám N a VC. Predpokladá sa, že sekretariát vo vhodnom čase navrhne takéto zmeny Konferencii charty.

22. K prílohe TFU(1)

- (a) Ak niektoré zo strán dohody uvedenej v odstavci (1) nepodpísali ani nepristúpili k Dohovoru v dobe, v ktorej malo byť oznámené o takejto dohode, môžu také oznámenie urobiť v ich mene tie strany dohody, ktoré Dohovor podpísali alebo k nemu pristúpili.
- (b) Vo všeobecnosti sa nepredpokladá potreba oznamovať dohody čisto komerčného charakteru, pretože z takýchto dohôd by nemali vzniknúť otázky súladu s článkom 29(2)(a), a to ani vtedy, keď sú uzatvorené štátnymi orgánmi. Konferencia charty by však pre účely prílohy TFU mohla objasniť, ktoré druhy dohôd uvedených v článku 29(2)(b) vyžadujú oznámenie v zmysle tejto prílohy, a ktoré nie.

PREHLÁSENIA

- V. Zástupcovia deklarovali, že článok 18(2) nebude vykladaný tak, aby umožňoval obchádzanie uplatnenia iných ustanovení Dohovoru.
- VI. Zástupcovia tiež vzali na vedomie nasledovné prehlásenia, ktoré boli urobené v súvislosti s Dohovorom:

1. K článku 1(6)

Ruská federácia vyjadrila želanie, aby pri rokovaní o dodatkovvej dohode podľa článku 10.(4) bol opätovne posúdený význam národnej legislatívy vo vzťahu k otázke kontroly a riadenia, ako je uvedené v ujednaniach k článku 1(6).

2. K článkom 5 a 10(11)

Austrália poznamenáva, že ustanovenia článkov 5 a 10(11) neznižujú jej práva a záväzky vyplývajúce z GATT, vrátane dohody o investičných opatreniach týkajúcich sa obchodu vypracované v Uruguajskom kole, najmä vo vzťahu k zoznamu výnimiek podľa článku 5(3), ktorý považuje za neúplný.

Austrália ďalej poznamenáva, že by nebolo vhodné pre orgány ustanovené podľa tohoto Dohovoru na riešenie sporov, aby vysvetľovali články III a XI GATT v súvislosti so spormi medzi stranami GATT, alebo medzi investorom strany GATT a inou stranou GATT. Austrália považuje, s ohľadom na uplatňovanie článku 10(11) medzi investorom a stranou GATT, že jedinou spornou otázkou, ktorá môže byť takto kvalifikovaná podľa článku 26, je otázka rozhodnutia rozhodcovského súdu v prípade, že výbor GATT alebo orgán pre riešenie sporov WTO najprv potvrdí, že investičné opatrenie týkajúce sa obchodu vykonávané zmluvnou stranou nie je v súlade so jej záväzkami voči GATT alebo podľa dohody o investičných opatreniach týkajúcich sa obchodu.

3. K článku 7

Európske spoločenstvá a ich členské štáty a Rakúsko, Nórsko, Švédsko a Fínsko prehlasujú, že ustanovenia článku 7 podliehajú konvenčným pravidlám medzinárodného práva týkajúcich sa jurisdikcie v oblasti podmorských káblov a potrubí, a v prípade absencie takých pravidiel, všeobecnému medzinárodnému právu.

Ďalej prehlasujú, že článok 7 nie je zameraný na ovplyvnenie výkladu existujúceho medzinárodného práva o jurisdikcie v oblasti podmorských káblov a potrubí a nemôže byť v takomto zmysle vysvetľovaný.

4. K článku 10

Kanada a Spojené štáty potvrdzujú, že uplatnia ustanovenia článku 10 v súlade s nasledovnými aspektmi:

Pre účely posúdenia zaobchádzania, ktoré musí byť poskytnuté investorom iných zmluvných strán a ich investíciám, bude treba posúdiť okolnosti každého jednotlivého prípadu. Porovnanie medzi zaobchádzaním poskytovaným investorom jednej zmluvnej strany alebo investíciám investorov jednej zmluvnej strany a investíciám alebo investorom inej zmluvnej strany je platné len vtedy, ak je vykonané medzi investormi a investíciami za podobných okolností. Pri určovaní toho, či je rôzny zaobchádzanie k investorom alebo investíciám v súlade s článkom 10 musia sa zohľadniť dva základné faktory.

Prvým faktorom sú ciele politiky zmluvných strán v rôznych oblastiach pokiaľ sú v súlade s nediskriminačnými princípmi stanovenými v článku 10. Legitímne ciele politiky môžu oprávňovať k rozdielnemu zaobchádzaniu voči zahraničným investorom alebo ich investíciám v záujme zohľadnenia rozdielností príslušných okolností medzi týmito investormi a investíciami a ich domácimi partnermi. Napríklad, cieľ, ktorým je zabezpečenie integrity finančného systému krajiny by ospravedlňoval primerané opatrnícke opatrenia vo vzťahu k zahraničným investorom alebo investíciám, pričom takéto opatrenia by boli zbytočné na dosiahnutia rovnakých cieľov pokiaľ ide o domácich investorov alebo domáce investície. Zahraniční investori alebo ich investície by v tomto prípade neboli "v podobnej situácii" ako domáci investori alebo ich investície. Teda, ak takéto opatrenie videlo k rozdielnemu zaobchádzaniu, nemalo by byť v rozpore s článkom 10.

Druhým faktorom je rozsah, podľa ktorého sú opatrenia motivované skutočnosťou, že príslušný investor alebo investícia podliehajú zahraničnému vlastníctvu alebo sú pod zahraničnou kontrolou. Opatrenia zamerané špecificky na investorov len z dôvodu, že sú zahraničného pôvodu, bez dostatočných vyvažujúcich dôvodov politiky, ktoré sú v súlade s predchádzajúcim odstavcom, by boli v rozpore s princípmi článku 10. Zahraničný investor alebo investícia by boli "v podobnej situácii" ako domáci investori a ich investície a takéto opatrenie by bolo v rozpore s článkom 10.

5. K článku 25

Európske spoločenstvo a ich členské štáty pripomínajú, že v súlade s článkom 58 zmluvy o ustanovení Európskeho spoločenstva:

- (a) so spoločnosťami alebo firmami ustanovenými v súlade so zákonmi členského štátu a majúce svoje sídlo zapísané v obchodnom registri, svoju ústrednú správu alebo hlavné miesto podnikania na území Spoločenstva z hľadiska zakladacieho práva v zmysle časti 3, hlavy III, kapitoly 2 zmluvy o založení Európskeho spoločenstva sa musí zaobchádzať rovnakým spôsobom ako s fyzickými osobami, ktoré sú občanmi členských štátov. Spoločnosti alebo firmy, ktoré majú na území Spoločenstva iba svoje sídlo, musia mať pre tento účel efektívnu a nepretržitú väzbu s ekonomikou jedného z členských štátov,

- (b) "spoločnosti alebo firmy" znamená spoločnosti alebo firmy ustanovené v zmysle občianskeho alebo obchodného práva, vrátane družstevných spoločností a iné právnické osoby podliehajúcich občianskemu alebo súkromnému právu, s výnimkou tých, ktoré sú neziskové.

Európske spoločenstvo a jeho členské štáty ďalej pripomínajú, že:

zákony Spoločenstva dávajú možnosť rozšírenia vyššie popísaného zaobchádzania aj na filiálky a zastúpenia spoločností alebo firiem, ktoré neboli založené v žiadnom z členských štátov, a že uplatnenie článku 25 Dohovoru o energetickej charte umožní len také odchýlky, ktoré sú potrebné v záujme zvýhodneného zaobchádzania vyplývajúceho zo rozšíreného procesu ekonomickej integrácie na základe zmlúv o založení Európskeho spoločenstva.

6. K článku 40

Dánsko pripomína, že Európska energetická charta sa nevzťahuje na Grónsko a Faerské ostrovy do doby, pokiaľ nebude prijaté oznámenie miestnych vlád Grónska a Faerských ostrovov v tomto zmysle.

V tomto ohľade Dánsko potvrdzuje, že článok 40 tohoto dohovoru sa vzťahuje na Grónsko a Faerské ostrovy.

7. K prílohe G(4)

- (a) Európske spoločenstvo a Ruská federácia prehlasujú, že do doby, než bude dosiahnutá iná dohoda, bude sa obchod s jadrovými materiálmi medzi nimi riadiť ustanoveniami článku 22 Dohody o partnerstve a spolupráci, zakladajúca partnerstvo medzi Európskymi spoločenstvami a ich členskými štátmi, na jednej strane a Ruskou federáciou, na strane druhej, ktorá bola podpísaná na ostrove Korfu 24. júna 1994 a ďalej textom listín, ktoré si navzájom vymenili a sú pripojené k dohode a textom nadväzujúcej spoločnej deklarácie. Spory, týkajúce sa takéhoto obchodu budú podliehať postupom uvedeným v citovanej dohode.

- (b) Európske spoločenstvo a Ukrajina prehlasujú, že v súlade s dohodou o partnerstve a spolupráci, podpísanou 14. júna 1994 v Luxemburgu a dočasnou dohodou k nej, parafovanou v rovnaký deň a na rovnakom mieste, bude sa obchod s jadrovými materiálmi medzi nimi riadiť výhradne ustanoveniami zvláštnej dohody, ktorá bude uzatvorená medzi Európskym spoločenstvom pre atómovú energiu a Ukrajinou.

Do doby, pokiaľ táto zvláštna dohoda vstúpi do platnosti, budú pre obchod s jadrovými materiálmi medzi nimi aj naďalej výhradne uplatňované ustanovenia dohody o obchode a hospodárskej a obchodnej spolupráci medzi Európskym hospodárskym spoločenstvom, Európskym spoločenstvom pre atómovú energiu a ZSSR, ktorá bola podpísaná v Bruseli 18. decembra 1989.

- (c) Európske spoločenstvo a Kazachstan prehlasujú, že v súlade s dohodou o partnerstve a spolupráci, parafovanou v Bruseli 20. mája 1994, bude sa obchod s jadrovými materiálmi medzi nimi riadiť výhradne ustanoveniami zvláštnej dohody, ktorá bude uzatvorená medzi Európskym spoločenstvom pre atómovú energiu a Kazachstanom.

Do doby, pokiaľ táto zvláštna dohoda vstúpi do platnosti, budú pre obchod s jadrovými materiálmi medzi nimi aj naďalej výhradne uplatňované ustanovenia dohody o obchode a hospodárskej a obchodnej spolupráci medzi Európskym

hospodárskym spoločenstvom, Európskym spoločenstvom pre atómovú energiu a ZSSR, ktorá bola podpísaná v Bruseli 18. decembra 1989.

- (d) Európske spoločenstvo a Kirgizsko prehlasujú, že v súlade s dohodou o partnerstve a spolupráci, parafovanou v Bruseli 31. mája 1994, bude sa obchod s jadrovými materiálmi medzi nimi riadiť výhradne ustanoveniami zvláštnej dohody, ktorá bude uzatvorená medzi Európskym spoločenstvom pre atómovú energiu a Kirgizskom.

Do doby, pokiaľ táto zvláštna dohoda vstúpi do platnosti, budú pre obchod s jadrovými materiálmi medzi nimi aj naďalej výhradne uplatňované ustanovenia dohody o obchode a hospodárskej a obchodnej spolupráci medzi Európskym hospodárskym spoločenstvom, Európskym spoločenstvom pre atómovú energiu a ZSSR, ktorá bola podpísaná v Bruseli 18. decembra 1989.

- (e) Európske spoločenstvo a Tadžikistan prehlasujú, že obchod s jadrovými materiálmi medzi nimi sa bude riadiť výhradne ustanoveniami zvláštnej dohody, ktorá bude uzatvorená medzi Európskym spoločenstvom pre atómovú energiu a Tadžikistanom.

Do doby, pokiaľ táto zvláštna dohoda vstúpi do platnosti, budú pre obchod s jadrovými materiálmi medzi nimi aj naďalej výhradne uplatňované ustanovenia dohody o obchode a hospodárskej a obchodnej spolupráci medzi Európskym hospodárskym spoločenstvom, Európskym spoločenstvom pre atómovú energiu a ZSSR, ktorá bola podpísaná v Bruseli 18. decembra 1989.

- (f) Európske spoločenstvo a Uzbekistan prehlasujú, že obchod s jadrovými materiálmi medzi nimi sa bude riadiť výhradne ustanoveniami zvláštnej dohody, ktorá bude uzatvorená medzi Európskym spoločenstvom pre atómovú energiu a Uzbekistanom.

Do doby, pokiaľ táto zvláštna dohoda vstúpi do platnosti, budú pre obchod s jadrovými materiálmi medzi nimi aj naďalej výhradne uplatňované ustanovenia dohody o obchode a hospodárskej a obchodnej spolupráci medzi Európskym hospodárskym spoločenstvom, Európskym spoločenstvom pre atómovú energiu a ZSSR, ktorá bola podpísaná v Bruseli 18. decembra 1989.

PROTOKOL ENERGETICKEJ CHARTY O ENERGETICKEJ ÚČINNOSTI A SÚVISIACICH ENVIRONMENTÁLNYCH ASPEKTOCH

- VII. Konferencia o Európskej energetickej charte prijala text Protokolu energetickej charty o energetickej účinnosti a súvisiacich environmentálnych aspektoch, ktorý je uvedený v prílohe č.3.

EURÓPSKA ENERGETICKÁ CHARTA

- VIII. Dočasná konferencia Charty a Konferencia Charty, o ktorých sa jedná v Dohovore, bude odteraz zodpovedná za rozhodovanie o požiadavkách na podpis Záverečného dokumentu Haagskej konferencie o Európskej energetickej charte a podpis Európskej energetickej charty, ktoré boli tam prijaté.

DOKUMENTÁCIA

- IX. Záznamy z rokovaní konferencie Európskej energetickej charty budú uložené na sekretariáte.

Dané v Lisabone dňa sedemnásteho decembra tisícdeväťstodevät’desiatštyri.

DOHOVOR K ENERGETICKEJ CHARTE

(Príloha č.1 k Záverečnému dokumentu Konferencie Európskej energetickej charty)

PREAMBULA

Zmluvné strany tohoto dohovoru,

- majúc na zreteli Parížsku chartu pre novú Európu podpísanú 1. novembra 1990,
- majúc na zreteli Európsku energetickú chartu prijatú v Záverečnom dokumente haagskej konferencie o Európskej energetickej charte podpísanej v Haagu 17. decembra 1991,
- pripomínajúc, že všetci signatári Záverečného dokumentu haagskej konferencie sa zaviazali sledovať ciele a princípy Európskej energetickej charty a čo najskôr realizovať a rozšíriť svoju spoluprácu v dobrom úmysle prerokovaním Dohovoru o energetickej charte a protokolov, a želajúc si postaviť záväzky obsiahnuté v tejto charte na bezpečnom a záväznom medzinárodnom právnom základe,
- želajúc si tiež vytvorenie štrukturálneho rámca potrebného na realizáciu princípov formulovaných v Európskej energetickej charte,
- vyslovujúc pranie realizovať základnú koncepciu iniciatívy Európskej energetickej charty, ktorá má podnietiť ekonomický rast pomocou opatrení na liberalizáciu investícií a obchodu s energiou,
- potvrdzujúc, že zmluvné strany pripisujú najväčší význam efektívnej realizácii kompletného štátneho režimu a používania prístupu najvyšších výhod, a že tieto záväzky sa budú uplatňovať pri investíciách v zmysle dodatkovej zmluvy,
- majúc na zreteli zámer postupnej liberalizácie medzinárodného obchodu a princíp zamedzenia diskriminácie v medzinárodnom obchode v zmysle formulácie Všeobecnej dohody o clách a obchode a jej súvisiacich dokumentoch a iných ustanovení tejto zmluvy,
- rozhodnuté postupne odstraňovať technické, administratívne a iné prekážky obchodu s energetickými materiálmi a produktmi a súvisiacimi zariadeniami, technológiami a službami,
- očakávajúc, že zmluvné strany, ktoré nie sú v súčasnosti členmi Všeobecnej dohody o clách a obchode sa jej členmi stanú a s cieľom zabezpečiť dočasné obchodné dohody, ktoré budú týmto stranám napomáhať a nebudú narúšať ich prípravu na toto členstvo,
- vedomé si práv a záväzkov určitých zmluvných strán, ktoré sú tiež stranami Všeobecnej dohody o clách a obchode a jej súvisiacich dokumentov,
- majúc na zreteli konkurenčné pravidlá týkajúceho sa zlučovania, monopolov, protikonkurenčných praktík a zneužitia dominantného postavenia,
- majúc na zreteli zásady konkurencie týkajúce sa zlučovania, monopolov, zneužívania dominantného postavenia a praktík brániacich konkurencii,
- majúc tiež na zreteli Zmluvu o nešírení jadrových zbraní, Smernice pre jadrové dodávky a iné medzinárodné záväzky alebo dohody o nešírení v jadrovej oblasti,
- uznávajúc nevyhnutnosť najúčinnnejšieho prieskumu, výroby, premeny, uskladňovania, prepravy, distribúcie a vyžívania energie,
- pripomínajúc Rámcový dohovor OSN o zmene klímy, Dohovor o znečisťovaní ovzdušia s diaľkovým dosahom presahujúcim hranice štátov a jeho protokoly, ako aj iné medzinárodné dohody o životnom prostredí obsahujúcimi opatrenia súvisiacimi s energiou a
- uznávajúc stále naliehavejšiu potrebu prijatia opatrení na ochranu životného prostredia, vrátane vyradovania energetických zariadení z prevádzky a nakladania s odpadom a potrebu medzinárodne dohodnutých cieľov a kritérií pre tieto účely,

sa dohodli takto :

ČASŤ I
DEFINÍCIE A ÚČEL
ČLÁNOK 1 - DEFINÍCIE

Pre účely tohoto Dohovoru sa rozumie:

- 1) „Charta“ znamená Európsku energetickú chartu prijatú v Záverečnom dokumente haagskej konferencie o Európskej energetickej charte podpísanej v Haagu 17. decembra 1991. Podpísanie záverečného dokumentu sa považuje za podpísanie Charty.
- 2) „Zmluvná strana“ znamená štát alebo organizáciu regionálnej ekonomickej integrácie, ktorá súhlasila byť viazaná týmto dohovorom a pre ktorú je tento dohovor v platnosti.
- 3) „Organizácia regionálnej ekonomickej integrácie“ znamená organizáciu vytvorenú štátmi, na ktorú preniesli kompetencie týkajúce sa určitých záležitostí, z ktorých niektoré sú určované týmto dohovorom, vrátane právomoci prijať rozhodnutia v týchto záležitostiach, ktoré budú pre ne záväzné.
- 4) „Energetické materiály a produkty“ v zmysle harmonizovaného systému Rady pre colnú spoluprácu a spoločnej nomenklatúry Európskych spoločenstiev znamenajú položky zahrnuté v prílohe EM.
- 5) „Ekonomická činnosť (aktivita) v energetickom sektore“ znamená ekonomickú aktivitu týkajúcu sa prieskumu, ťažby, rafinácie, výroby, skladovania, prepravy, distribúcie, obchodu, marketingu alebo predaja energetických materiálov a produktov okrem tých, ktoré sú zahrnuté v Prílohe NI, alebo týkajúcich sa distribúcie tepla do viacerých objektov.
- 6) „Investícia“ znamená každý druh aktív, ktoré vlastní alebo riadi priamo alebo nepriamo investor a ktoré zahŕňajú:
 - (a) hmotný a nehmotný, hnuiteľný a nehnuiteľný majetok a tiež akékoľvek majetkové práva, ako je leasing, hypotéka, retenčné právo a zástava,
 - (b) spoločnosť alebo podnik, podiely, akcie alebo iné formy účasti na kmeňových akciách v spoločnosti alebo podniku, obligácie alebo iné dlhy spoločnosti alebo podniku,
 - (c) nároky na peňažné prostriedky a nároky na plnenie v zmysle zmluvy majúce ekonomickú hodnotu a spojené s investíciou,
 - (d) duševný majetok,
 - (e) výnosy,
 - (f) akékoľvek práva priznané zákonom, zmluvou alebo prostredníctvom licencií a povolení udelených v zmysle zákona na podnikanie v ktorejkoľvek ekonomickej činnosti v energetickom sektore.

Zmena formy, akou sa investujú aktíva neovplyvňuje ich charakter ako investície a pojem investícia zahŕňa všetky investície zmluvnej strany investujúceho subjektu a zmluvnej strany oblasti pre ktorú sa investícia uskutočňuje existujúce k dátumu nadobudnutia platnosti tohoto Dohovoru alebo po tomto dátume (ďalej len „dátum nadobudnutia platnosti“) za predpokladu, že tento Dohovor sa bude vzťahovať len na veci ovplyvňujúce takéto investície

po dátume nadobudnutia platnosti. „Investícia“ označuje ľubovoľnú investíciu, spojenú s ekonomickou aktivitou v energetickom sektore a investície alebo skupiny investícií určených zmluvnou stranou v jej oblasti vo forme „projektov účinnosti Charty“ a takto oznámenej sekretariátu.

7) „Investor“ znamená:

(a) z hľadiska zmluvnej strany:

(i) fyzickú osobu s občianstvom alebo národnosťou zmluvnej strany, alebo ktorá má trvalý pobyt v tejto zmluvnej strane v súlade s jej platným zákonom,

(ii) spoločnosť alebo iná organizácia zriadenú v súlade so zákonom platným v tejto zmluvnej strane,

(b) z hľadiska „tretej strany“ fyzickú osobu, spoločnosť alebo inú organizáciu, ktorá plní, mutatis mutandis, podmienky stanovené pre zmluvnú stranu v písmene (a).

8) „Investovanie“ alebo „Vytváranie investícií“ znamená vytváranie nových investícií, získavanie celých existujúcich investícií alebo ich častí, alebo presun do rôznych oblastí investičnej činnosti.

9) „Výnosy“ znamenajú čiastky pochádzajúce z investície alebo spojené s investíciou, bez ohľadu na formu úhrady, vrátane ziskov, dividend, úroku, kapitálových ziskov, licenčných poplatkov, manažérskych odmien, poplatkov za technickú pomoc alebo iných poplatkov alebo platieb v naturáliách.

10) „Oblasť“, z hľadiska štátu, ktorý je zmluvnou stranou, označuje:

(a) územie, ktoré je pod jeho vládou, pričom sa rozumie, že územie zahŕňa pozemky, vnútrozemské vodné plochy a teritoriálnu časť mora, a

(b) v zmysle a v súlade s medzinárodným zákonom o mori: more, morské dno a pôdu, ktorá sa nachádza pod dnom a, v rozsahu, v ktorom táto zmluvná strana vykonáva zvrchované práva a jurisdikciu.

Z hľadiska organizácie regionálnej ekonomickej integrácie, ktorá je zmluvnou stranou, oblasť znamená oblasti členských štátov takejto organizácie v zmysle ustanovení, ktoré sú predmetom dohody zriaďujúcej túto organizáciu.

11) (a) „GATT“ znamená „GATT 1947“ alebo „GATT 1994“, alebo oboje v prípade, kde sú obe použiteľné,

(b) „GATT 1947“ znamená Všeobecnú dohodu o clách a obchode z 30. októbra 1947, pripojenú k Záverečnému dokumentu prijatému na záver druhého zasadnutia Prípravného výboru konferencie OSN o obchode a zamestnanosti, v znení neskorších opráv, doplnkov alebo úprav.

(c) „GATT 1994“ znamená Všeobecnú dohodu o clách a obchode v znení ustanovení Prílohy 1A dohody zriaďujúcej Svetovú obchodnú organizáciu, v znení neskorších opráv, doplnkov alebo úprav. Strana dohody zriaďujúcej Svetovú obchodnú organizáciu sa považuje za stranu v rámci GATT 1994.

(d) „Súvisiace dokumenty“ znamenajú, podľa príslušnosti:

(i) dohody, programy alebo iné právne dokumenty, vrátane rozhodnutí, deklarácií a dohovorov uzavretých pod záštitou GATT 1947, v znení neskorších opráv, doplnkov alebo úprav, alebo

(ii) dohodu zriaďujúcu Svetovú obchodnú organizáciu, vrátane jej Prílohy č. 1 (okrem GATT 1994), jej príloh c. 2, 3 a 4 a s ňou súvisiacich rozhodnutí, deklarácií a dohovorov, v znení neskorších opráv, doplnkov alebo úprav.

- 12) „Duševné vlastníctvo“ zahŕňa autorské práva a súvisiace práva, obchodné značky, geografické označenia, priemyselné vzory, patenty, dispozičné projekty integrovaných obvodov a ochranu dôverných informácií.
- 13) (a) „Protokol energetickej charty“ alebo „Protokol“ znamenajú dohovor, ktorého rokovanie je autorizované a znenie prijaté Konferenciou charty, ktorý je prijatý dvomi alebo viacerými zmluvnými stranami s cieľom doplniť, rozšíriť alebo podrobnejšie spracovať ustanovenia tohoto Dohovoru v nadväznosti na ľubovoľné špecifické odvetvie alebo kategóriu aktivity v rozsahu tohoto Dohovoru alebo na oblasti spolupráce v zmysle kapitoly III Charty.
- (b) „Prehlásenie energetickej charty“ alebo „Prehlásenie“ znamená nezáväzný dokument, ktorého prerokovanie je autorizované a znenie schválené Konferenciou charty, ktorý je prijatý dvomi alebo viacerými zmluvnými stranami s cieľom doplniť, rozšíriť a podrobnejšie spracovať ustanovenia tohoto Dohovoru.
- 14) „Voľne zameniteľná mena“ znamená peňažnú menu, s ktorou sa bežne obchoduje na medzinárodných trhoch zahraničných mien a ktorá sa bežne používa v medzinárodných transakciách.

ČLÁNOK 2 - ÚČEL DOHOVORU

Tento Dohovor vytvára právny rámec za účelom podpory dlhodobej spolupráce v energetickej oblasti na základe dopĺňania sa a vzájomných výhod v súlade s cieľmi a princípmi Charty.

ČASŤ II OBCHOD

ČLÁNOK 3 - MEDZINÁRODNÉ TRHY

Zmluvné strany sú povinné podporovať prístup na medzinárodné trhy v rámci obchodných podmienok a vo všeobecnosti rozvíjať otvorený a konkurenčný trh s energetickými materiálmi a produktmi.

ČLÁNOK 4 - NEODSTÚPENIE OD DOHODY GATT A SÚVISIACICH DOKUMENTOV

Tento Dohovor neruší žiadne ustanovenia dohody GATT ani súvisiacich dokumentov medzi jednotlivými zmluvnými stranami dohody GATT pri ich uplatňovaní medzi týmito zmluvnými stranami.

ČLÁNOK 5 - INVESTIČNÉ OPATRENIA SÚVISIACE S OBCHODOM

- (1) Zmluvná strana nebude uplatňovať žiadne investičné opatrenie súvisiace s obchodom, ktoré je v rozpore s ustanoveniami článku III alebo článku XI dohody GATT. Toto neovplyvní práva a záväzky zmluvnej strany vyplývajúce z dohody GATT a súvisiacich dokumentov a článku 29.

- (2) Takéto opatrenia zahŕňajú akékoľvek investičné opatrenie, ktoré je povinné alebo vymáhateľné na základe domácich zákonov, alebo na základe ľubovoľného administratívneho nariadenia, alebo v súlade s ktorým je potrebné získať výhodu a ktoré vyžaduje:
- (a) nákup alebo použitie výrobkov domáceho pôvodu alebo z ľubovoľného domáceho zdroja na strane podniku, či už špecifikovaného z hľadiska príslušných produktov, z hľadiska objemu alebo hodnoty produktov alebo z hľadiska podielu objemu alebo hodnoty jeho miestnej produkcie; alebo
 - (b) aby bol podnikový nákup alebo použitie dovezených produktov obmedzené na množstvo vzťahnuté k objemu alebo hodnote miestnych produktov, ktoré vyváža;
- alebo, ktoré obmedzuje:
- (c) dovoz produktov podnikom, použitých v jeho miestnej výrobe alebo s ňou súvisiacich, všeobecne alebo v množstve vzťahnutom k objemu alebo hodnote miestnej výroby, ktorú exportuje,
 - (d) dovoz produktov podnikom, použitých v jeho miestnej výrobe alebo s ňou súvisiacich, pri obmedzení jeho prístupu k cudzej mene na čiastku súvisiacu s prílevom cudzej meny, vyčlenenej pre tento podnik; alebo
 - (e) vývoz alebo predaj produktov na export podnikom, či už špecifikované z hľadiska príslušných produktov, z hľadiska objemu alebo hodnoty produktov, alebo z hľadiska podielu objemu alebo hodnoty jeho miestnej produkcie.
- (3) Nič v odstavci (1) nebude vykladané v zmysle zabrániť zmluvnej strane uplatniť investičné opatrenia súvisiace s obchodom ako sú popísané v pododstavcoch (2)(a) a (c) ako podmienky pre žiadúcu podporu vývozu, zahraničnej pomoci, vládneho nákupu, zvýhodnených colných taríf alebo kvót.
- (4) Bez ohľadu na odstavec (1) zmluvná strana môže dočasne naďalej podporovať investičné opatrenia súvisiace s obchodom, ktoré boli v platnosti viac ako 180 dní pred podpísaním tohoto Dohovoru, za podmienky že budú oznámené a postupne odstraňované podľa ustanovení prílohy TRM.

ČLÁNOK 6 - HOSPODÁRSKA SÚŤAŽ

- (1) Každá zmluvná strana sa bude usilovať o zmiernenie trhových deformácií a prekážok súťaže v rámci ekonomickej aktivity v energetickom sektore.
- (2) Každá zmluvná strana zaistí, aby v rámci svojej jurisdikcie prijímala a presadzovala také zákony, ktoré sú potrebné a vhodné na riešenie jednostranného a dohodnutého protikonkurenčného konania v rámci ekonomickej aktivity v energetickom sektore.
- (3) Zmluvné strany, ktoré majú skúsenosti s uplatňovaním pravidiel hospodárskej súťaže na požiadanie a v rámci dostupných zdrojov s plnou vážnosťou zväžia poskytnutie technickej pomoci ostatným zmluvným stranám pri príprave a zavádzaní pravidiel hospodárskej súťaže
- (4) Zmluvné strany môžu spolupracovať pri presadzovaní konkurenčných pravidiel formou konzultácií a výmeny informácií.

- (5) Ak zmluvná strana usudzuje, že akékoľvek špecifikované protikonkurenčné konanie uskutočňované v danej oblasti inej zmluvnej strany nepriaznivo ovplyvňuje dôležitý záujem týkajúci sa účelu definovaného v tomto článku, môže zmluvná strana vyrozumieť druhú zmluvnú stranu a môže požadovať, aby jej úrady na ochranu hospodárskej súťaže iniciovali primerané vymáhanie jej dodržiavania. Oznamujúca zmluvná strana v takomto vyrozumení uvedie dostatočné informácie, aby tým umožnila vyrozumenej zmluvnej strane identifikovať protikonkurenčné konanie, ktoré je predmetom vyrozumenia a tiež ponúkne ďalšie informácie a spoluprácu, ktorú je schopná zabezpečiť. Vyrozumená zmluvná strana respektíve príslušné úrady môžu vec konzultovať s úradmi na ochranu hospodárskej súťaže oznamujúcej zmluvnej strany a s plnou vážnosťou posúdia požiadavku oznamujúcej zmluvnej strany pri rozhodnutí, či iniciovať alebo neiniciovať vynucovacie kroky v zmysle údajného protikonkurenčného konania identifikovaného vo vyrozumení. Vyrozumená zmluvná strana bude informovať oznamujúcu zmluvnú stranu o svojom rozhodnutí alebo o rozhodnutí príslušných úradov pre ochranu hospodárskej súťaže a môže tiež informovať oznamujúcu zmluvnú stranu o dôvodoch takého rozhodnutia. Ak sú iniciované vynucovacie kroky, vyrozumená zmluvná strana bude o nich informovať oznamujúcu zmluvnú stranu a v možnom rozsahu aj o zásadnom nasledujúcom vývoji záležitosti
- (6) Znenie tohoto článku nevyžaduje od zmluvnej strany poskytnutie informácií, ktoré by boli v rozpore s jej zákonmi týkajúcimi sa zverejnenia informácií, dôvernosti alebo obchodného tajomstva.
- (7) Postupy dané odstavcom. 5 a článkom 27(1) sú výlučné prostriedky v rámci tohoto Dohovoru na riešenie rozporov, ktoré môžu vzniknúť pri uplatňovaní alebo interpretácii tohoto článku.

ČLÁNOK 7 - TRANZIT

- (1) Každá zmluvná strana prijme opatrenia potrebné na uľahčenie tranzitu energetických materiálov a produktov v súlade s princípmi slobody tranzitu a bez ohľadu na ich pôvod, miesto určenia alebo vlastníctvo alebo diskriminácie pri tvorbe cien na základe takéhoto rozlišovania a bez akýchkoľvek neodôvodnených zdržaní, obmedzení alebo poplatkov.
- (2) Zmluvné strany budú podporovať príslušné subjekty, aby spolupracovali pri:
- (a) modernizácii energetických prepravných zariadení potrebných na tranzit energetických materiálov a produktov,
 - (b) vývoji a prevádzke energetických prepravných zariadení slúžiacich pre oblasť viac ako jednej zmluvnej strany,
 - (c) opatreniach na zmiernenie účinkov prerušení dodávky energetických materiálov a produktov,
 - (d) podpore prepojenia energetických prepravných zariadení.
- (3) Každá zmluvná strana sa zaväzuje, že jej ustanovenia týkajúce sa prepravy energetických materiálov a produktov a využitia energetických prepravných zariadení nebudú pre tranzitované energetické materiály a produkty menej výhodné ako ustanovenia vzťahujúce sa na takéto materiály a produkty pochádzajúce z jej oblasti alebo pre jej oblasť určené, pokiaľ existujúca medzinárodná dohoda nestanovuje inak.

- (4) V prípade, že tranzit energetických materiálov a produktov nemôže byť prostredníctvom energetických prepravných zariadení dosiahnutý na základe obchodných podmienok zmluvnej strany nebudú klásť prekážky vytváraniu novej kapacity, s výnimkou, ak tak stanovujú ustanovenia platnej legislatívy ktorá je v súlade s odstavcom (1).
- (5) Zmluvná strana, cez oblasť ktorej sa energetické materiály a produkty môžu byť prepravované, nie je povinná:
- (a) povoliť výstavbu alebo úpravu energetických prepravných zariadení alebo
 - (b) povoliť nový alebo dodatočný tranzit prostredníctvom existujúcich energetických prepravných zariadení,

ak preukáže druhej zainteresovanej zmluvnej strane, že by transport ohrozil bezpečnosť alebo účinnosť jej energetických sústav, vrátane bezpečnosti zásobovania.

Zmluvné strany sú povinné, v zmysle odstavcov (6) a (7), zabezpečiť zavedené toky energetických materiálov a produktov do, z alebo medzi oblasťami iných zmluvných strán.

- (6) Zmluvná strana, cez územie ktorej sú energetické materiály a produkty prepravované, v prípade sporu v akejkoľvek záležitosti súvisiacej s tranzitom, nepreruší ani neobmedzí existujúci tok energetických materiálov alebo produktov, ani nepovolí žiadnemu subjektu podliehajúcemu jej riadeniu tento tok prerušiť alebo obmedziť, ani takéto konanie nebude vyžadovať od žiadneho subjektu podliehajúceho jej jurisdikcii predtým, než bude konanie o spore podľa odstavca (7) uzatvorené, okrem prípadov, kde je to špecificky stanovené v zmluve alebo inej dohode určujúcej takýto tranzit, alebo povolené v súlade s rozhodnutím povereného sprostredkovateľa.
- (7) Nasledovné ustanovenia budú aplikované na spory podľa odstavca (6), ktoré budú ale použité až po vyčerpaní všetkých príslušných zmluvných alebo iných opravných prostriedkov na riešenie sporov skôr dohodnutých medzi zmluvnými stranami vedúcimi takýto spor, alebo dohodnuté medzi ľubovoľným subjektom uvedeným v odstavci (6) a subjektom ďalšej zmluvnej strany, účastnej v spore:
- (a) Zmluvná strana, účastná v spore, môže predložiť predmet sporu generálnemu tajomníkovi oznámením obsahujúcim sporné záležitosti. Generálny tajomník vyrozumie všetky zmluvné strany o každom takomto predložení.
 - (b) Generálny tajomník do 30 dní od obdržania takéhoto oznámenia, po konzultácii so stranami zúčastnenými v spore a ďalšími zainteresovanými zmluvnými stranami, vymenuje zmierčieho sprostredkovateľa. Sprostredkovateľ musí mať skúsenosti v otázkach, ktoré sú predmetom sporu, a nesmie byť občanom ani štátnym príslušníkom strany zúčastnenej v spore, ani nesmie mať v nej trvalé bydlisko a nesmie byť ani občanom alebo štátnym príslušníkom iných zmluvných strán zainteresovaných v spore.
 - (c) Úlohou sprostredkovateľa je usilovať sa o dohodu strán zúčastnených v spore o jeho vyriešenie alebo dohodu o postupe na dosiahnutie jeho vyriešenia. Ak do 90 dní od svojho vymenovania sprostredkovateľ nedosiahne takúto dohodu, odporučí spôsob riešenia sporu alebo postup na dosiahnutie jeho riešenia a rozhodne o dočasných tarifách a ďalších podmienkach, ktoré majú byť dodržané pre tranzit odo dňa, ktorý určí, až do vyriešenia sporu.

- (d) Zmluvné strany sa zaväzujú dodržiavať a zabezpečiť, aby subjekty pod ich kontrolou alebo jurisdikciou tiež dodržiavali každé dočasné rozhodnutie v zmysle odst. (c) o tarifikách a podmienkach po dobu 12 mesiacov od rozhodnutia sprostredkovateľa alebo do vyriešenia sporu, podľa toho, čo bude skôr.
 - (e) Bez ohľadu na písmeno (b), generálny tajomník môže rozhodnúť, že sprostredkovateľ nebude menovaný, ak sa spor, podľa jeho úsudku, týka tranzitu, ktorý je alebo už bol predmetom procesov riešenia sporov uvedených v písmene (a) až (d) a tieto kroky nevedli k jeho vyriešeniu.
 - (f) Konferencia charty prijme štandardné ustanovenia týkajúce sa riadenia sprostredkovania a odmeny sprostredkovateľom.
- (8) Žiadne ustanovenie tohoto článku neobmedzí práva a záväzky zmluvnej strany vyplývajúce z medzinárodného práva, vrátane obyčajového medzinárodného práva, existujúcich bilaterálnych alebo multilaterálnych dohôd, vrátane predpisov týkajúcich sa podmorských káblov a potrubí.
- (9) Tento článok sa nebude interpretovať ako záväzok pre ktorúkoľvek zmluvnú stranu, ktorá nedisponuje určitým druhom energetických prepravných zariadení používaných pre tranzit, prijať na jeho základe akékoľvek opatrenie vzťahujúce sa k takémuto druhu energetických prepravných zariadení. Takáto zmluvná strana však bude zaviazaná plniť odstavec (4).

(10) Pre účely tohoto článku:

- (a) „Tranzit“ znamená:
 - (i) dopravu cez oblasť zmluvnej strany, z alebo do prístavných priestorov v jej oblasti za účelom nakladania alebo vykladania energetických materiálov a produktov pochádzajúcich z oblasti iného štátu a určených pre oblasť tretieho štátu, pokiaľ je druhý alebo tretí štát zmluvnou stranou, alebo
 - (ii) dopravu energetických materiálov a produktov cez oblasť zmluvnej strany pochádzajúcich z oblasti inej zmluvnej strany a určených pre oblasť tejto inej zmluvnej strany, pokiaľ sa tieto dve zainteresované zmluvné strany nerozhodnú inak a neurobia záznam svojho rozhodnutia spoločným zápisom v prílohe N. Tieto dve zmluvné strany môžu zrušiť svoj záznam v prílohe N doručením spoločného písomného vyrozumenia o svojich zámeroch sekretariátu, ktorý ho zašle všetkým ostatným zmluvným stranám. Takéto zrušenie nadobudne účinnosť o štyri týždne od tohoto vyrozumenia.
- (b) „Energetické prepravné zariadenia“ pozostávajú z vysokotlakových potrubí na prepravu plynu, vysokonapäťových elektrických prenosových sietí a vedení, potrubí na prepravu ropy, potrubí na prepravu uhoľného kalu, potrubí na prepravu ropných produktov a iných fixných zariadení špecificky určených na manipuláciu s energetickými materiálmi a produktmi.

ČLÁNOK 8 - TRANSFER TECHNOLOGIE

- (1) Zmluvné strany súhlasia s tým, že budú podporovať transfer energetických technológií a prístup k nim na komerčnej báze bez diskriminácie, s cieľom napomáhať efektívnemu obchodu s energetickými materiálmi a produktmi a investíciám a realizovať ciele Charty v súlade s ich zákonmi a nariadeniami a chrániť práva duševného majetku.

- (2) V zmysle toho a v rozsahu potrebnom na uplatňovanie odstavca (1) zmluvné strany odstránia existujúce prekážky a nevytvoria nijaké nové pre transfer technológií v oblasti energetických materiálov a produktov, súvisiacich zariadení a služieb, pri vzatí do úvahy otázky nešírenia jadrových zbraní a ďalších medzinárodných záväzkov.

ČLÁNOK 9 - PRÍSTUP KU KAPITÁLU

- (1) Zmluvné strany uznávajú dôležitosť otvorených kapitálových trhov pri podpore toku kapitálu na financovanie obchodu s energetickými materiálmi a produktmi, pre ich vytváranie i pomoci v tejto oblasti s ohľadom na investície a ekonomické aktivity v energetickom sektore v oblastiach iných zmluvných strán, najmä strán s transformujúcou sa ekonomikou. Každá zmluvná strana sa bude v tomto zmysle usilovať vytvárať podmienky pre prístup spoločností a občanov iných zmluvných strán na jej kapitálový trh za účelom financovania obchodu s energetickými materiálmi a produktmi a za účelom investovania do ekonomických aktivít energetického sektoru v oblastiach týchto zmluvných strán, na základe nie menej výhodných podmienok aké sú za podobných okolností poskytované vlastným spoločnostiam alebo občanom, alebo spoločnostiam a občanom inej zmluvnej strany alebo tretieho štátu, podľa toho, čo je najvýhodnejšie.
- (2) Zmluvná strana môže prijať a podporovať programy zabezpečujúce prístup k verejným pôžičkám, grantom, zárukám alebo poisteniu pre uľahčenie obchodu alebo investície v zahraničí. Takéto možnosti sprístupní v súlade so zámermi, obmedzeniami a kritériami takýchto programov (vrátane akýchkoľvek zámerov, obmedzení alebo kritérií vzťahujúcich sa na miesto podnikania žiadateľa takejto možnosti alebo dodacie miesto tovarov alebo služieb dodaných s využitím takejto možnosti) pre investície do ekonomických aktivít v energetickom sektore iných zmluvných strán alebo pre financovanie obchodu s energetickými materiálmi a produktmi s inými zmluvnými stranami.
- (3) Pri uskutočňovaní programov ekonomických aktivít v energetickom sektore za účelom posilnenia ekonomickej stability a zlepšenia investičného prostredia budú zmluvné strany hľadať vhodné spôsoby podpory týchto operácií a využívať skúsenosti príslušných medzinárodných finančných inštitúcií.
- (4) Nič v tomto článku nesmie brániť:
- (a) finančným inštitúciám uplatniť svoje vlastné praktiky pri poskytovaní pôžičiek a poskytovaní finančných záruk vychádzajúcich z trhových princípov a dôsledného zvažovania, ani
 - (b) zmluvnej strane prijať opatrenia
 - (i) z dôvodov opatrnosti, vrátane ochrany investorov, spotrebiteľov, vkladateľov, poisťencov alebo osôb, ktorým je dodávateľ finančných služieb viazaný zmocneneckou povinnosťou, alebo
 - (ii) na zaistenie integrity a stability svojho finančného systému a kapitálových trhov.

ČASŤ III PODPORA A OCHRANA INVESTÍCIÍ

ČLÁNOK 10 - PODPORA, OCHRANA A NAKLADANIE S INVESTÍCIAMI

- (1) Každá zmluvná strana, v súlade s ustanoveniami tohoto Dohovoru, je povinná podporovať a vytvárať stabilné, spravodlivé, výhodné a transparentné podmienky pre investorov iných zmluvných strán pre investovanie v jej oblasti. Takéto podmienky musia zahrňovať záväzok vždy spravodlivo pristupovať k investíciám investorov iných zmluvných strán. Takéto investície budú tiež požívať stálu ochranu a bezpečnosť a žiadna zmluvná strana nesmie žiadnym spôsobom poškodiť neprimeranými alebo diskriminačnými opatreniami ich manažment, udržovanie, použitie, využívanie alebo nakladanie s nimi. V žiadnom prípade sa nemôže k takýmto investíciám pristupovať menej výhodne ako to vyžaduje medzinárodné právo, vrátane zmluvných záväzkov. Každá zmluvná strana je povinná dodržiavať všetky záväzky, ktoré s investorom alebo s investíciou investora akejkol'vek zmluvnej strany prijala.
- (2) Každá zmluvná strana vyvinie úsilie zabezpečiť pre investorov iných zmluvných strán zaobchádzanie podľa odstavca (3), pre investovanie v jej oblasti.
- (3) Pre účely tohoto článku „zaobchádzanie“ znamená taký prístup zmluvnej strany, ktorý je rovnako výhodný ako prístup, ktorý strana uplatňuje voči vlastným investorom, investorom akejkol'vek inej zmluvnej strany alebo akémukoľ'vek tretiemu štátu, podľa toho, ktorý je najvýhodnejší.
- (4) Doplnkový dohovor, v súlade s podmienkami v ňom stanovenými, zaviaže každú stranu dohovoru poskytnúť investorom iných strán, pre investovanie v tejto oblasti, zaobchádzanie popísané v odstavci (3). Tento Dohovor bude otvorený na podpis štátom a regionálnym organizáciám hospodárskej integrácie, ktoré podpísali alebo pristúpili k tomuto Dohovoru. Rokovania o dodatkovom dohovore začnú najneskôr 1. januára 1995, s cieľom uzavrieť ho do 1. januára 1998.
- (5) Pokiaľ ide o investovanie vo svojej oblasti bude sa každá zmluvná strana usilovať, aby:
 - (a) obmedzila na minimum výnimky zo zaobchádzania podľa odstavca (3)
 - (b) postupne odstránila existujúce obmedzenia ovplyvňujúce investorov iných zmluvných strán.
- (6) (a) Zmluvná strana, pokiaľ ide o investovanie v jej oblasti môže kedykoľvek dobrovoľne deklarovat' konferencii Charty prostredníctvom sekretariátu svoj úmysel nezavádzať nové výnimky zo zaobchádzania podľa odstavca (3).
(b) Zmluvná strana môže tiež kedykoľvek prijať dobrovoľný záväzok poskytnúť investorom iných zmluvných strán zaobchádzanie podľa odstavca (3) pri investovaní v rámci niektorých alebo všetkých ekonomických aktivít v energetickom sektore v jej oblasti. Takéto záväzky musia byť oznámené sekretariátu a uvedené v prílohe VC a budú záväzné v zmysle tohoto Dohovoru.
- (7) Každá zmluvná strana poskytne vo svojej oblasti investíciám investorov inej zmluvnej strany a súvisiacim aktivitám, vrátane riadenia, udržovania, použitia, využívania alebo nakladania zaobchádzanie, ktoré nie je menej výhodné ako to, ktoré uplatňuje vo vzťahu k investíciám svojich vlastných investorov alebo investorov ktorejkoľvek inej zmluvnej

strany alebo ktoréhokoľvek tretieho štátu vrátane súvisiacich aktivít, zahŕňajúc do nich aj riadenie, udržovanie, použitie, využívanie alebo nakladanie podľa toho, ktoré je najvýhodnejšie.

- (8) Formy uplatňovania odstavca (7) vo vzťahu k programom, v rámci ktorých zmluvná strana zabezpečuje granty alebo inú finančnú pomoc, alebo uzatvára zmluvy na výskum a vývoj energetických technológií, budú vyhradené pre dodatkový dohovor podľa odstavca (4). Každá zmluvná strana je povinná prostredníctvom sekretariátu priebežne informovať Konferenciu charty o formách, ktoré uplatňuje pre programy uvedené v tomto odstavci.
- (9) Každý štát alebo organizácia regionálnej ekonomickej integrácie, ktorá podpíše tento Dohovor, alebo k nemu pristúpi, predloží sekretariátu v deň podpísania Dohovoru alebo uloženia listiny o pristúpení správu zhrňujúcu všetky zákony, nariadenia alebo iné opatrenia týkajúce sa:
- (a) výnimiek z odstavca (2) alebo
 - (b) programov uvedených v odstavci (8).

Zmluvná strana je povinná svoju správu aktualizovať bezodkladným predkladaním doplnkov sekretariátu. Konferencia Charty bude pravidelne tieto správy posudzovať.

Vo vzťahu k pododstavcu (a) môže správa určovať časti energetického sektora, v ktorom zmluvná strana poskytuje investorom iných zmluvných strán zaobchádzanie podľa odstavca (3).

Vo vzťahu k pododstavcu (b) Konferencia charty pri posudzovaní môže vziať do úvahy vplyvy takýchto programov na konkurenciu a investície.

- (10) Bez ohľadu na akékoľvek iné ustanovenie tohoto článku, zaobchádzanie podľa odstavcov (3) a (7) sa nebude vzťahovať na ochranu duševného majetku; zaobchádzanie bude miesto toho v znení príslušných ustanovení platných medzinárodných dohôd pre ochranu práv duševného majetku, ktorých stranami sú jednotlivé zmluvné strany.
- (11) Pre účely článku 26 uplatnenie investičného opatrenia súvisiaceho s obchodom, podľa článku 5(1) a (2), zmluvnou stranou voči investícii investora inej zmluvnej strany, existujúcej v čase tohoto uplatnenia, bude, v súlade s článkom 5(3) a (4), považované za porušenie záväzku prvej zmluvnej strany v zmysle tejto časti.
- (12) Každá zmluvná strana zabezpečí, že jej vnútorné zákony budú poskytovať účinné prostriedky pre uplatňovanie nárokov a presadzovanie práv z hľadiska investícií, investičných dohôd a investičných oprávnení.

ČLÁNOK 11 - KLÚČOVÝ PERSONÁL

- (1) Zmluvná strana je povinná preskúmať v dobrej viere a v nadväznosti na svoje zákony a nariadenia, týkajúce sa vstupu, pobytu a práce fyzických osôb, požiadavky investorov inej zmluvnej strany a kľúčového personálu zamestnaného týmito investormi alebo súvisiaceho s investíciami týchto investorov na vstup a dočasný pobyt vo svojej oblasti za

účelom zapojenia sa do činností spojených s rozvojom, riadením, udržovaním, používaním, využívaním alebo nakladaním týchto investícií, vrátane poskytovania poradenstva alebo kľúčových technických služieb.

- (2) Zmluvná strana je povinná umožniť investorom inej zmluvnej strany, ktorí investovali v jej oblasti a investíciám takých investorov zamestnať akúkoľvek kľúčovú osobu investora alebo osobu podľa výberu investora bez ohľadu na národnosť a štátne občianstvo za predpokladu, že táto kľúčová osoba mala povolenie na vstup, pobyt a prácu v oblasti prvej zmluvnej strany, a že príslušné pracovné zaradenie vyhovuje podmienkam a časovým limitom povolenia udeleného tejto kľúčovej osobe.

ČLÁNOK 12 - KOMPENZÁCIA STRÁT

- (1) Okrem prípadov, kedy platí článok 13, bude investorovi ktorejkoľvek zmluvnej strany, ktorý utrpí stratu súvisiacu s akoukoľvek investíciou v oblasti inej zmluvnej strany v dôsledku vojny alebo iného ozbrojeného konfliktu, štátnej alebo národnej mimoriadnej udalosti, občianskych nepokojov alebo inej podobnej udalosti v tejto oblasti, poskytnuté touto inou zmluvnou stranou zaobchádzanie vzťahujúce sa na reštitúciu, odškodnenie, kompenzáciu alebo iné urovnanie, ktoré je najvýhodnejšie z toho, ktoré táto zmluvná strana poskytuje ktorémukoľvek inému investorovi, či už vlastnému, alebo investorovi ktorejkoľvek inej zmluvnej strany alebo investorovi ktoréhokoľvek tretieho štátu.

(2) Bez ujmy na znení odstavca (1) investor zmluvnej strany, ktorý v akejkoľvek zo situácií uvedených v tomto odstavci utrpí straty v oblasti inej zmluvnej strany vyplývajúce

- (a) z konfiškácie jeho investície alebo jej časti silami alebo úradmi tejto inej zmluvnej strany alebo
- (b) zo zničenia jeho investície alebo jej časti silami alebo úradmi tejto inej zmluvnej strany, čo nebolo nevyhnutné za danej situácie,

bude poskytnutá reštitúcia alebo kompenzácia, ktorá v každom prípade bude bezodkladná, adekvátne a účinná.

ČLÁNOK 13 - VYVLASTNENIE

- (1) Investície investorov zmluvnej strany v oblasti ktorejkoľvek inej zmluvnej strany nesmú byť znárodnené, vyvlastnené ani nesmú podliehať opatreniu alebo opatreniam majúcim účinok rovnajúci sa znárodneniu alebo vyvlastneniu (ďalej len „vyvlastnenie“), okrem prípadu, kde také vyvlastnenie je:

- (a) za účelom verejného záujmu,
- (b) nediskriminujúce,
- (c) vykonané na základe právneho procesu a
- (d) sprevádzané úhradou bezodkladnej, adekvátnej a účinnej kompenzácie.

Takáto kompenzácia sa musí rovnať primeranej trhovej hodnote vyvlastnenej investície v čase bezprostredne pred vyvlastnením alebo pred tým, ako sa očakávajúce vyvlastnenie stalo známym tak, že mohlo ovplyvniť hodnotu investície (ďalej označovaný ako „deň

ohodnotenia“).

Takáto prijateľná trhová hodnota bude, na žiadosť investora, vyjadrená vo voľne zameniteľnej mene na základe trhového výmenného kurzu existujúceho pre túto menu v deň ohodnotenia. Kompenzácia musí tiež zahŕňať úroky podľa obchodnej sadzby stanovenej na trhovom základe odo dňa vyvlastnenia až po deň platby.

- (2) Postihnutý investor bude mať právo na bezodkladné preskúmanie svojho prípadu súdnym alebo iným kompetentným a nezávislým orgánom zmluvnej strany vykonávajúcej vyvlastnenie, v zmysle zákonov tejto zmluvnej strany, ohodnotenie jeho investície a platby kompenzácie, v súlade s princípmi stanovenými v odstavci (1).
- (3) V záujme predísť pochybnostiam do vyvlastnenia sú zahrnuté aj situácie, kde zmluvná strana vyvlastňuje aktíva spoločnosti alebo podniku vo svojej oblasti, v ktorej má investor ktorejkoľvek inej zmluvnej strany investíciu, vrátane investície formou vlastníctva akcií.

ČLÁNOK 14 - PREVODY TÝKAJÚCE SA INVESTÍCIÍ

- (1) Každá zmluvná strana je povinná, v súvislosti s investíciami investorov ktorejkoľvek inej zmluvnej strany zaručiť v jej oblasti voľný transfer do a z jej oblasti, vrátane prevodu:
 - (a) počiatočného kapitálu plus ľubovoľného ďalšieho kapitálu pre udržiavanie a rozvoj investície,
 - (b) výnosov,
 - (c) platieb na základe zmluvy, vrátane umorovania platieb istiny a nahromadeného úroku v zmysle zmluvy o pôžičke,
 - (d) nespotrebovaných príjmov a iných odmien personálu prijatého v zahraničí v súvislosti s touto investíciou,
 - (e) ziskov z predaja alebo likvidácie celej investície, alebo akejkoľvek jej časti,
 - (f) platieb vznikajúcich z urovnania sporu,
 - (g) platieb kompenzácie v zmysle článkov 12 a 13.
- (2) Prevody v zmysle odstavca (1) budú uskutočnené bez omeškania a (okrem prípadu naturálneho výnosu) vo voľne zameniteľnej mene.
- (3) Prevody budú vykonané podľa trhového výmenného kurzu existujúceho v deň prevodu so zohľadnením miestnych transakcií meny, ktorá má byť prevedená. Pri absencii trhu zahraničnej meny bude použitou sadzbou buď posledný kurz aplikovaný na vnútorné investície alebo posledný výmenný kurz pre prevod mien na zvláštne práva čerpania (SDR), podľa toho, ktorý je pre investora výhodnejší .
- (4) Bez ohľadu na odstavce (1) až (3), zmluvná strana môže chrániť práva veriteľov, alebo zabezpečiť súlad so zákonmi o vydávaní, obchodovaní a nakladaní s cennými papiermi a splnenie rozsudkov v občianskych, správnych a trestných súdnych konaniach prostredníctvom spravodlivého, nediskriminujúceho a v dobrej viere vedeného uplatňovania svojich zákonov a nariadení.
- (5) Bez ohľadu na odstavce (2), zmluvné strany, ktoré sú štátmi, ktoré boli súčasťou bývalého Zväzu sovietskych socialistických republík, môžu v dohodách, uzavretých medzi nimi, stanoviť že platobné prevody budú urobené v menách takýchto zmluvných

strán za predpokladu, že takéto dohody nie sú vo vzťahu k investíciám investorov iných zmluvných strán, alebo k investíciám investorov ktoréhokoľvek tretieho štátu v ich oblastiach menej výhodné, ako k investíciám investorov zmluvných strán, ktoré takéto dohody uzatvorili.

- (6) Bez ohľadu na odstavec (1)(b), zmluvná strana môže obmedziť prevod výnosu v naturáliách za okolností, keď je prípustné v zmysle článku 29(2)(a) tohoto Dohovoru, alebo v zmysle pravidiel GATT a súvisiacich dokumentov obmedziť alebo zakázať vývoz alebo predaj na vývoz produktu tvoriaceho výnos v naturáliách; ale len za predpokladu, že zmluvná strana umožní, že prevod výnosov v naturáliách bude ako oprávnený alebo špecifikovaný v investičnej dohode, investičnom oprávnení alebo inej písomnej dohode medzi zmluvnou stranou a buď investorom ďalšej zmluvnej strany alebo jeho investíciou.

ČLÁNOK 15 - POSTÚPENIE PRÁV

(1) Ak zmluvná strana alebo jej poverená agentúra (ďalej len „odškodňujúca strana“) vykoná platbu v rámci odškodnenia alebo záruky poskytnutej vo vzťahu k nejakej investícii investora (ďalej len „odškodňovaná strana“) v oblasti inej zmluvnej strany (ďalej len „hostiteľská strana“), hostiteľská strana uzná:

- (a) prevod všetkých práv a nárokov vzťahujúcej sa k takej investícii na odškodňujúcu stranu, a
- (b) právo odškodňujúcej strany uplatňovať všetky takéto práva a vymáhať takéto nároky prostredníctvom prestupu práv.

(2) Odškodňujúca strana bude za každých okolností oprávnená:

- (a) k rovnakému zaobchádzaniu, pokiaľ ide o práva a nároky získané prostredníctvom prevodu podľa odstavca (1), a
- (b) na rovnaké platby splatné v zmysle týchto práv a nárokov,

k akým bola oprávnená odškodňovaná strana účinkom tohoto Dohovoru, vo vzťahu k príslušnej investícii.

(3) V žiadnom konaní podľa článku 26 nemôže zmluvná strana uplatňovať ako obhajobu protinárok, právo vyrovnania alebo akýkoľvek iný dôvod, že odškodnenie alebo iná kompenzácia za celú údajnú škodu alebo jej časť bola prijatá alebo bude prijatá na základe poistnej alebo záručnej zmluvy.

ČLÁNOK 16 - VZŤAH K INÝM DOHODÁM

Ak dve alebo viac zmluvných strán uzavreli predchádzajúcu medzinárodnú dohodu, alebo uzavreli následnú medzinárodnú dohodu, ktorých podmienky sa akokoľvek dotýkajú predmetu časti III alebo V tohoto Dohovoru,

- (1) nič v časti III alebo V tohoto dohovoru nebude chápané v zmysle zníženia podstaty ktoréhokoľvek ustanovenia takýchto podmienok druhej dohody alebo práva na riešenie sporov vzťahujúcich sa k nim v zmysle podľa tejto dohody a
- (2) nič v podmienkach druhej dohody nebude chápané v zmysle zníženia podstaty ktoréhokoľvek ustanovenia časti III alebo V tohoto Dohovoru alebo práva na riešenie

sporov vzťahujúcich sa k nim v zmysle podľa tohoto Dohovoru

v prípadoch kde takéto ustanovenie je výhodnejšie pre investora alebo investíciu.

ČLÁNOK 17 - NEUPLATŇOVANIE ČASTI III ZA URČITÝCH OKOLNOSTÍ

Každá zmluvná strana si vyhradzuje právo odoprieť výhody tejto časti:

- (1) právnickej osobe, ak občania alebo štátni príslušníci tretieho štátu vlastnia alebo riadia takýto subjekt, a ak takýto subjekt nemá v oblasti zmluvnej strany, v ktorej je organizovaný žiadne významné podnikateľské aktivity, alebo
- (2) investícii, ak odopierajúca zmluvná strana potvrdí, že takáto investícia je investíciou investora tretieho štátu, s ktorým alebo voči ktorému odopierajúca zmluvná strana
 - (a) neudržiava diplomatické vzťahy, alebo
 - (b) prijíma alebo zachováva opatrenia, ktoré
 - (i) zakazujú transakcie s investormi tohoto štátu alebo
 - (ii) by boli porušené alebo obídené, ak by úžitky tejto strany boli poskytnuté investorom tohoto štátu alebo ich investíciám.

ČASŤ IV INÉ USTANOVENIA

ČLÁNOK 18 - ZVRCHOVANOSŤ NAD ENERGETICKÝMI ZDROJMI

- (1) Zmluvné strany uznávajú štátnu zvrchovanosť a zvrchované práva nad energetickými zdrojmi. Opätovne potvrdzujú, že tieto musia byť uplatňované v súlade s pravidlami medzinárodného práva a im podriadené.
- (2) Bez toho, aby boli dotknuté ciele podpory prístupu k energetickým zdrojom a ich prieskum a rozvoj na komerčnom základe, táto Dohoda nesmie žiadnym spôsobom byť na úkor pravidiel zmluvných strán určujúcich systém majetkového vlastníctva energetických zdrojov.
- (3) Každý štát si naďalej zachováva najmä práva rozhodovať o geografických oblastiach v rámci svojej oblasti, ktoré majú byť sprístupnené pre prieskum a rozvoj jej energetických zdrojov, optimalizáciu ich regenerácie a stupeň ich vyčerpania alebo iného využitia, právo určovať a vyberať dane, licenčné poplatky alebo iné finančné platby ako úhradu za takýto prieskum a využívanie, regulovať environmentálne a bezpečnostné aspekty takéhoto prieskumu, rozvoja a rekultivácie v rámci svojej oblasti, a participovať na takomto prieskume a využívaní, okrem iného priamou účasťou vlády alebo prostredníctvom štátnych podnikov.
- (4) Zmluvné strany sa zaväzujú uľahčovať prístup k energetickým zdrojom, okrem iného tak, že budú nediskriminačným spôsobom na základe publikovaných kritérií udeľovať oprávnenia, licencie, koncesie a zmluvy na prieskum a vyhľadávanie energetických zdrojov za účelom ich využívania alebo ťažby.

ČLÁNOK 19 - ENVIRONMENTÁLNE HLADISKÁ

- (1) V snahe o trvalo udržateľný rozvoj a so zohľadnením svojich záväzkov vyplývajúcich z medzinárodných dohôd týkajúcich sa životného prostredia, ktorých je účastníkom, bude sa každá zmluvná strana snažiť minimalizovať ekonomicky účinným spôsobom škodlivé ekologické dopady vyskytujúce sa v jej oblasti alebo mimo nej ako dôsledok akejkoľvek činnosti v rámci energetického cyklu v jej oblasti, s náležitým zohľadnením bezpečnostného hľadiska. Každá zmluvná strana bude pritom konať spôsobom z hľadiska nákladov efektívnym. Vo svojej politike a činnosti sa bude každá zmluvná strana snažiť prijať preventívne opatrenia zabráňujúce alebo minimalizujúce zhoršovanie životného prostredia. Zmluvné strany súhlasia s tým, že znečisťovateľ v oblastiach zmluvných strán by mal, v zásade, znášať náklady vyplývajúce zo znečistenia, vrátane znečistenia prekračujúceho hranice štátov, s náležitým ohľadom na verejný záujem a bez negatívneho dopadu na investície v energetickom cykle alebo na medzinárodný obchod. Zmluvné strany v zmysle toho:
- (a) zohľadnia ekologické hľadiská pri formulovaní a realizácii svojej energetickej politiky,
 - (b) podpora tvorbu trhov orientovaných cien a vo väčšej miere zohľadnia ekologické náklady a prínosy v rámci energetického cyklu,
 - (c) majú na zreteli článok 34(4), budú podporovať spoluprácu pri snahe dosiahnuť ekologické ciele Charty a spoluprácu v oblasti medzinárodných environmentálnych noriem pre energetický cyklus, berúc do úvahy rozdiely v nepriaznivých účinkoch a nákladoch na ich znižovaní medzi zmluvnými stranami,
 - (d) vezmú obzvlášť na zreteľ zvyšovanie energetickej účinnosti, rozvoj a využívanie obnoviteľných energetických zdrojov, podporu využitia čistejších palív a využívanie technológií a technologických prostriedkov, ktoré znižujú znečistenie,
 - (e) budú podporovať zhromažďovanie a výmenu informácií medzi zmluvnými stranami, týkajúcimi sa ekologicky zdravej a ekonomicky účinnej energetickej politiky a nákladovo efektívnych praktík a technológií,
 - (f) budú podporovať verejné uvedomenie o dopadoch energetických systémov na životné prostredie, o rozsahu prevencie alebo zníženia ich nepriaznivých ekologických dopadov a o nákladoch spojených s rôznymi preventívnymi opatreniami, alebo opatreniami na zníženie nepriaznivého vplyvu
 - (g) budú podporovať a spolupracovať pri výskume, vývoji a aplikácii energeticky účinných a environmentálne zdravých technológií, praktických postupov a procesov, ktoré ekonomicky účinným spôsobom minimalizujú škodlivé dopady na životné prostredie zo všetkých aspektov energetického cyklu,
 - (h) budú podporovať priaznivé podmienky pre transfer a rozširovanie takých technológií, ktoré sú v súlade s primeranou a účinnou ochranou práv duševného majetku,
 - (i) v počiatočnom štádiu a pred vydaním rozhodnutia budú podporovať transparentné posúdenie ekologických dopadov a ich následné monitorovanie u environmentálne významných energetických investičných projektov,
 - (j) budú podporovať medzinárodné uvedomenie a výmenu informácií o ekologických programoch a normách zmluvných strán a o realizácii týchto programov a zavádzaní noriem,
 - (k) na požiadanie a v rámci dostupných zdrojov sa budú podieľať na vývoji a realizácii vhodných ekologických programov v zmluvných stranách.

- (2) Na požiadanie jednej alebo viacerých zmluvných strán, spory týkajúce sa uplatnenia alebo výkladu ustanovení tohoto článku budú preskúmané Konferenciou charty s cieľom nájsť riešenie, v prípadoch keď neexistuje možnosť ich urovnania na iných príslušných medzinárodných fórach
- (3) Pre účely tohoto článku:
- (a) „Energetický cyklus“ znamená celý energetický reťazec zahŕňajúci činnosti vzťahujúce sa na prieskum, vyhľadávanie, produkciu, premenu, skladovanie, prepravu, rozvod a spotrebu rôznych foriem energie, nakladanie s odpadmi a ich uloženie, ako aj vyradovanie z prevádzky, ukončenie alebo uzavretie týchto činností tak, aby sa minimalizoval škodlivý dopad na životné prostredie.
 - (b) „Ekologický dopad“ znamená akýkoľvek účinok spôsobený danou činnosťou na životnom prostredí, vrátane ľudského zdravia a bezpečnosti, flóry, fauny, pôdy, vzduchu, vody, klímy, krajiny a historických objektov alebo iných stavieb, alebo vzájomných vzťahov medzi týmito faktormi. Zahŕňa tiež účinky na kultúrne dedičstvo alebo sociálno-ekonomické podmienky vyplývajúce zo zmien týchto faktorov.
 - (c) „Zvyšovanie energetickej účinnosti“ znamená konanie s cieľom udržať rovnakú jednotku objemu výstupu (tovaru alebo služby) bez zníženia kvality alebo výkonnosti výstupu, pri súčasnom znižovaní množstva energie potrebnej na vytvorenie tohoto výstupu.
 - (d) „Nákladovo efektívny“ znamená dosiahnuť definovaný cieľ pri najnižších nákladoch alebo dosiahnuť najväčší úžitok pri daných nákladoch.

ČLÁNOK 20 - TRANSPARENTNOSŤ

- (1) Zákony, nariadenia, súdne rozhodnutia a administratívne predpisy majúce všeobecnú platnosť a ktoré ovplyvňujú obchod s energetickými materiálmi a produktmi patria, v súlade s článkom 29(2)(a), medzi opatrenia podliehajúce predpisom dohody GATT a príslušných súvisiacich dokumentov o transparentnosti.
- (2) Zákony, nariadenia, súdne rozhodnutia a administratívne predpisy majúce všeobecnú platnosť a uplatňované ktoroukoľvek zmluvnou stranou a platné dohody medzi zmluvnými stranami, ktoré ovplyvňujú iné záležitosti predmetu tohoto Dohovoru, musia byť bezodkladne publikované a to spôsobom, ktorý umožní zmluvným stranám a investorom oboznámiť sa s nimi. Ustanovenia tohoto odstavca nevyžadujú od žiadnej zmluvnej strany zverejnenie dôverných informácií, ktoré by bránili presadeniu zákona alebo by inak boli v rozpore s verejným záujmom, alebo by boli na úkor zákonných obchodných záujmov ktoréhokoľvek investora.
- (3) Každá zmluvná strana určí jedno alebo viac informačných miest, na ktoré je možné adresovať žiadosti o informácie o vyššie uvedených zákonoch, nariadeniach, súdnych rozhodnutiach a administratívnych predpisoch a bez odkladu oznámi takéto miesta sekretariátu, ktorý ich na požiadanie dá k dispozícii.

ČLÁNOK 21 - ZDANENIE

- (1) S výnimkou prípadov ustanovených v tomto článku nebude nič v tejto Dohode

vytvárať práva alebo ukladať záväzky vo vzťahu k daňovým opatreniam zmluvných strán. V prípade akéhokoľvek nesúladu medzi týmto článkom a ktorýmkoľvek iným ustanovením Dohody, tento článok bude rozhodujúci v rozsahu nesúladu.

- (2) Článok 7(3) sa bude uplatňovať na daňové opatrenia okrem tých, ktoré sa týkajú príjmu alebo kapitálu, ale s výnimkou, že takéto ustanovenie sa nebude vzťahovať na:
 - (a) výhodu poskytovanú zmluvnou stranou, v zmysle daňových ustanovení akéhokoľvek dohovoru, zmluvy alebo dohody podľa pododstavca (7)(a)(ii), alebo
 - (b) akékoľvek daňové opatrenie, ktorého cieľom je zabezpečiť účinné vyberanie daní, s výnimkou prípadov, kedy opatrenie zmluvnej strany akýmkoľvek spôsobom diskriminuje energetické materiály a produkty, ktoré pochádzajú z oblasti inej zmluvnej strany alebo sú určené pre oblasť inej strany, alebo akokoľvek obmedzuje úžitok vyplývajúci z článku 7(3).
- (3) Článok 10(2) a (7) sa bude vzťahovať na daňové opatrenia zmluvných strán okrem tých, ktoré sa týkajú príjmu alebo kapitálu, s výnimkou, že takéto ustanovenia sa nebudú uplatňovať na:
 - (a) ukladanie záväzkov doložky najvyšších výhod vzhľadom na výhody, ktoré odsúhlasila zmluvná strana, v zmysle daňových ustanovení akéhokoľvek dohovoru, zmluvy alebo dohody podľa pododstavca (7)(a)(ii), alebo ktoré vyplývajú z členstva v ktorejkoľvek organizácii regionálnej ekonomickej integrácie; alebo
 - (b) akékoľvek daňové opatrenie zamerané na zabezpečenie účinného vyberania daní, s výnimkou prípadov, kedy opatrenie akýmkoľvek spôsobom diskriminuje investora inej zmluvnej strany, alebo akýmkoľvek spôsobom obmedzuje úžitok vyplývajúci z ustanovení o investíciách v tejto Dohode.
- (4) Odstavce (2) až (6) článku 29 sa budú vzťahovať na daňové opatrenia, ktoré sa netýkajú príjmu alebo kapitálu.
- (5)
 - (a) Článok 13 sa bude vzťahovať na dane.
 - (b) V prípade, keď v zmysle článku 13 vznikne nejasnosť, týkajúca sa v podstate problému, či daň znamená vyvlastnenie, alebo či daň, údajne znamenajúca vyvlastnenie je diskriminačná, budú sa uplatňovať nasledujúce ustanovenia:
 - (i) investor zmluvnej strany, ktorý tvrdí že ide o vyvlastnenie predloží otázku, či je daň vyvlastnením, alebo či je daň diskriminačná, príslušnému daňovému orgánu. V prípade, že ani investor ani zmluvná strana tak neučinia, postúpia tento problém príslušnému daňovej inštitúcii úradu orgány ustanovené na riešenie sporov v zmysle článku 26(2)(c) alebo 27(2),
 - (ii) Daňové orgány sa budú snažiť vyriešiť spornú otázku počas šiestich mesiacov odo dňa kedy im bola postúpená. V sporných prípadoch, ktoré sa týkajú otázok nediskriminácie, daňové orgány uplatnia ustanovenia o nediskriminácii príslušného daňového dohovoru, alebo ak v takomto dohovore neexistuje žiadne ustanovenie týkajúce sa nediskriminácie vzťahujúce sa na daň, alebo ak žiaden taký daňový dohovor nie je v platnosti medzi zainteresovanými zmluvnými stranami, budú sa uplatňovať zásady o nediskriminácii podľa Modelového dohovoru odani z príjmu a z kapitálu Organizácie pre ekonomickú spoluprácu a rozvoj,
 - (iii) Orgány požiadané vyriešiť spory v zmysle článku 26(2)(c) alebo 27(2) môžu

zobrať do úvahy závery, ku ktorým prišli daňové orgány a ktoré sa vzťahujú na otázku, či daň je vyvlastnením. Takéto orgány sú povinné vziať do úvahy závery, ku ktorým prišli príslušné daňové orgány v stanovenom časovom období šiestich mesiacov uvedenom v pododstavci (b)(ii) v otázke, či daň je diskriminačná. Tie isté orgány môžu tiež vziať do úvahy závery, ku ktorým prišli príslušné daňové orgány po uplynutí stanoveného obdobia šiestich mesiacov.

(iv) Za žiadnych okolností zainteresovanie príslušných daňových orgánov po uplynutí šesťmesačného obdobia uvedeného v pododstavci (b)(ii) nemôže viesť ku oneskoreniu konania podľa článkov 26 a 27.

(6) Aby sa vyhlo pochybnostiam, článok 14 nesmie obmedzovať právo zmluvnej strany ukladať alebo vyberať daň zrážkou alebo iným spôsobom.

(7) Pre účely tohto článku:

(a) Termín „Daňové opatrenie“ zahŕňa:

(i) akékoľvek ustanovenie vzťahujúce sa k daniam v rámci domácich zákonov zmluvnej strany, alebo jej územno-správneho členenia, alebo ich miestnych orgánov a

(ii) akékoľvek ustanovenie vzťahujúce sa k daniam obsiahnuté v ktoromkoľvek dohovore o zabránení dvojitého zdanenia alebo v ktorejkoľvek medzinárodnej zmluve alebo dohode, ktorou je zmluvná strana viazaná.

(b) Za dane z príjmu alebo kapitálu sa budú považovať všetky uložené dane z celkového príjmu, z celkového kapitálu, alebo z časti príjmu alebo časti kapitálu, vrátane daní zo zisku pri prevode majetku, daní z nehnuteľnosti, dedičstva a darov, alebo podstatou podobné dane, dane z celkovej sumy miezd alebo plátov vyplatených podnikmi a tiež dane zo zhodnotenia kapitálu.

(c) „Príslušný daňový orgán“ znamená príslušný úradný orgán v zmysle dohody o zabránení dvojitého zdanenia, ktorá je v platnosti medzi zmluvnými stranami, alebo ak nie je takáto dohoda v platnosti, ministra alebo ministerstvo zodpovedné za dane alebo jeho poverených zástupcov.

(d) Aby sa vyhlo pochybnostiam, termíny „daňové ustanovenia“ a „dane“ nezahŕňajú colné poplatky.

ČLÁNOK 22 - ŠTÁTNE PODNIKY A PODNIKY S VÝSADNÝM PRÁVOM

(1) Každá zmluvná strana zabezpečí, aby každý štátny podnik, ktorý je v jej správe, alebo ktorý založí, vykonával svoje predajné činnosti alebo činnosti pre zabezpečenie tovarov a služieb v jej oblasti spôsobom zlučiteľným so záväzkami zmluvnej strany v zmysle časti III tohoto Dohovoru.

(2) Žiadna zmluvná strana nebude podporovať alebo požadovať, aby takýto štátny podnik vykonával svoje činnosti v jej oblasti spôsobom nezlučiteľným so záväzkami zmluvnej strany na základe iných ustanovení tohoto Dohovoru.

(3) Každá zmluvná strana, ak založí alebo má v správe subjekt a poverí tento subjekt vykonávaním regulačnej, správnej alebo inej vládnu právomoci, zabezpečí, že takýto subjekt bude uplatňovať túto právomoc spôsobom zlučiteľným so záväzkami tejto zmluvnej strany v zmysle tohoto Dohovoru.

- (4) Žiadna zmluvná strana nebude podporovať alebo požadovať, aby akýkoľvek subjekt, ktorému udeľuje výlučné alebo zvláštne výsady, vykonával svoje činnosti v jej oblasti spôsobom nezlučiteľným so záväzkami zmluvnej strany vyplývajúcimi z tohoto dohovoru.
- (5) Pre účely tohoto článku „subjekt“ zahŕňa akýkoľvek podnik, agentúru alebo inú organizáciu, alebo jednotlivca.

ČLÁNOK 23 - DODRŽIAVANIE USTANOVENÍ DOHOVORU ORGÁNMI NA ÚROVNI NIŽŠEJ AKO CELOŠTÁTNEJ

- (1) Každá zmluvná strana je v zmysle tohto Dohovoru plne zodpovedná za dodržiavanie všetkých ustanovení Dohovoru a prijme dostupné rozumné opatrenia aby zabezpečila dodržiavanie aj regionálnymi a miestnymi vládami a orgánmi v rámci jej oblasti.
- (2) Ustanovenia na urovnanie sporu v časti II, IV a V tohto Dohovoru môžu byť uplatňované vo vzťahu k opatreniam, ktoré ovplyvňujú dodržiavanie tohto Dohovoru zmluvnou stranou, ktoré prijali regionálne alebo miestne vlády alebo orgány v oblasti zmluvnej strany.

ČLÁNOK 24 - VÝNIMKY

- (1) Tento článok sa nebude vzťahovať na články 12, 13 a 29.
- (2) Ustanovenia tohoto Dohovoru iné ako
 - (a) ustanovenia uvedené v odstavci (1) a
 - (b) vzťahujúce sa na pododstavec (i), časť III tohoto Dohovoru nevyklučujú, aby ktorákoľvek zmluvná strana prijala alebo presadila akékoľvek opatrenie
 - (i) potrebné ochrániť ľudský, živočíšny alebo rastlinný život alebo zdravie,
 - (ii) nevyhnutné pre získanie alebo distribúciu energetických materiálov a produktov v podmienkach obmedzenia dodávky vyplývajúcich z príčin ležiacich mimo kontroly tejto zmluvnej strany za predpokladu, že takéto opatrenie bude v súlade s princípmi, podľa ktorých
 - (A) všetky ostatné zmluvné strany majú právo získať spravodlivý podiel na medzinárodnej dodávke takýchto energetických materiálov a produktov a
 - (B) akékoľvek takéto opatrenie, nezlučiteľné s týmto Dohovorom bude odvolané, len čo podmienky, ktoré ho vyvolali, prestanú existovať, alebo
 - (iii) sú určené na prospech investorov, ktorí sú pôvodnými obyvateľmi alebo sociálne prípadne ekonomicky znevýhodnení jednotlivci alebo skupiny alebo ich investície, a v tomto duchu je informovaný sekretariát a za predpokladu, že takéto opatrenie
 - (A) nemá žiadny významný vplyv na ekonomiku tejto zmluvnej strany, a
 - (B) nie je diskriminačné voči investorom ktorejkoľvek inej zmluvnej strany a investorom tejto zmluvnej strany, ktorí nie sú zahrnutí medzi tých, pre ktorých je opatrenie určené,

za predpokladu, že žiadne také opatrenie nebude znamenať skryté obmedzenie ekonomickej činnosti v energetickom sektore, alebo svojvoľnú alebo neoprávnenú

diskrimináciu medzi zmluvnými stranami prípadne medzi investormi alebo inými zainteresovanými osobami zmluvných strán. Takéto opatrenia budú náležite zdôvodnené a nesmú anulovať ani poškodiť žiadny prospech, ktorý môže jedna alebo viac zmluvných strán odôvodnene očakávať podľa tohoto Dohovoru a to v rozsahu väčšom, ako je striktné potrebné pre uvedený účel.

- (3) Ustanovenia tohoto Dohovoru, iné ako ustanovenia vyplývajúce z odstavca (1) nebudú vysvetľované v zmysle zabrániť ktorejkoľvek zmluvnej strane prijať akékoľvek opatrenie, ktoré považuje za potrebné:
 - (a) na ochranu svojich základných bezpečnostných záujmov, vrátane tých
 - (i) ktoré sa vzťahujú na dodávku energetických materiálov a produktov pre vojenské účely alebo
 - (ii) ktoré sú prijaté v čase vojny, ozbrojeného konfliktu alebo inej núdzovej situácie v medzinárodných vzťahoch,
 - (b) pre realizáciu svojej národnej politiky rešpektujúc nešírenie jadrových zbraní alebo iných jadrových výbušných zariadení alebo potrebných pre splnenie jej záväzkov na základe Zmluvy o nešírení jadrových zbraní, Smerníc pre dodávateľov jadrových zariadení a materiálov a iných medzinárodných záväzkov alebo dohôd o nešírení jadrových zbraní alebo
 - (c) na udržiavanie verejného poriadku.

Takéto opatrenia nesmú znamenať skryté obmedzenie tranzitu.

- (4) Ustanovenia tohoto Dohovoru, ktoré poskytujú štátnu doložku najvyšších výhod, nezaviazu žiadnu zmluvnú stranu rozšíriť preferenčné zaobchádzanie na investorov ktorejkoľvek inej zmluvnej strany:
 - (a) vyplývajúce z jej členstva v zóne voľného obchodu alebo colnej únii, alebo
 - (b) ktoré je dohodnuté bilaterálnymi alebo multilaterálnymi dohodami týkajúcimi sa ekonomickej spolupráce medzi štátmi, ktoré tvorili bývalý Zväz sovietskych socialistických republík, až do utvorenia ich konečných vzájomných ekonomických vzťahov.

ČLÁNOK 25 - DOHODY O EKONOMICKEJ INTEGRÁCII

- (1) Ustanovenia tohto dohovoru nebudú vysvetľované v zmysle zaviazať zmluvnú stranu, ktorá je stranou dohody o ekonomickej integrácii (ďalej len „DEI“), aby prostredníctvom štátnej doložky najvyšších výhod rozšírila na ďalšiu zmluvnú stranu, ktorá nie je stranou tejto DEI, akékoľvek zvýhodnené zaobchádzanie uplatňované medzi stranami tejto DEI, ako dôsledok ich účasti v ňom.
- (2) Pre účely odstavca (1) „DEI“ znamená dohodu podstatným spôsobom liberalizujúcu o i. obchod a investície a to zabezpečením, že nebude existovať žiadna diskriminácia medzi alebo v rámci zúčastnených strán, alebo bude podstatne eliminovaná, formou odstránenia existujúcich diskriminačných opatrení a/alebo zákazom nových alebo viac diskriminujúcich opatrení, buď pri vstupe tejto dohody do platnosti alebo v primeranom časovom rámci.
- (3) Tento článok nesmie ovplyvniť uplatnenie dohody GATT a súvisiacich dokumentov

podľa článku 29.

ČASŤ V UROVNÁVANIE SPOROV

ČLÁNOK 26 - UROVNANIE SPOROV MEDZI INVESTOROM A ZMLUVNOU STRANOU

- (1) Spory medzi zmluvnou stranou a investorom inej zmluvnej strany, vzťahujúce sa na investície tejto inej strany v oblasti prvej strany, ktoré sa týkajú údajného porušenia záväzku prvej strany v zmysle časti III budú, pokiaľ je to možné, urovnané zmierom.
- (2) Ak takéto spory nemôžu byť urovnané podľa ustanovenia odstavca (1) v priebehu 3-mesiacov odo dňa, kedy ktorákoľvek zo strán sporu požiadala o riešenie formou zmiery, investor, ktorý je stranou v spore, sa môže rozhodnúť predložiť spor na vyriešenie:
 - (a) súdom alebo správnym súdom zmluvnej strany, ktorá je stranou v spore,
 - (b) v súlade s akoukoľvek aplikovateľným, predtým dohodnutým postupom na urovanie sporov, alebo
 - (c) v súlade s nasledovnými odstavcami tohoto článku.
- (3)
 - (a) S uvážením výlučne ustanovení podľa pododstavcov (b) alebo (c), každá zmluvná strana dáva týmto svoj bezpodmienečný súhlas na predloženie sporu medzinárodnému rozhodcovskému alebo zmierovaciemu súdu v súlade s ustanoveniami tohoto článku.
 - (b)
 - (i) Zmluvné strany uvedené v prílohe ID neposkytujú takýto bezpodmienečný súhlas tam, kde už investor predtým predložil spor na riešenie v zmysle pododstavca (2)(a) alebo (b).
 - (ii) Kvôli transparentnosti poskytne každá zmluvná strana, ktorá je uvedená v prílohe ID, sekretariátu písomné prehlásenie o svojej politike, praktických postupoch a podmienkach v tomto ohľade, najneskôr do dňa uloženia jej ratifikačnej listiny, listiny o prijatí alebo schválení v súlade s článkom 39 alebo uloženia jej listiny o pristúpení v súlade s článkom 41.
 - (c) Zmluvná strana uvedená v prílohe IA nedáva takýto bezpodmienečný súhlas v prípade, že ide o spor vyplývajúci z poslednej vety článku 10(1).
- (4) V prípade, že sa investor rozhodne predložiť spor na vyriešenie podľa odstavca (2)(c) poskytne tiež svoj písomný súhlas s predložením sporu:
 - (a)
 - (i) Medzinárodnému stredisku pre urovnávanie investičných sporov, ustanovenému v zmysle Dohovoru o urovaní investičných sporov medzi štátmi a občanmi iných štátov, otvoreného k podpisu vo Washingtone 18. marca 1965 (ďalej len Dohovor ICSID“), v prípade, že sú zmluvná strana investora a zmluvná strana, strana v spore, obidve signatármi Dohovoru ICSID, alebo
 - (ii) Medzinárodnému stredisku pre urovanie investičných sporov, ustanovenému v zmysle Dohovoru uvedeného v pododstavci (a)(i), podľa pravidiel určujúcich doplnkový prostriedok pre správne konanie vydané sekretariátom tohto strediska (ďalej len „Pravidlá pre doplnkový prostriedok“), v prípade, že zmluvná strana investora alebo zmluvná strana v spore, ale nie obidve, sú stranou Dohovoru ICSID,
 - (b) výhradnému rozhodcovi alebo ad hoc rozhodcovskému súdu, zriadenému na základe

- arbitrážnych pravidiel Komisie OSN pre medzinárodné obchodné právo (ďalej len „UNCITRAL“), alebo
- (c) na rozhodcovské konanie Arbitrážnemu inštitútu Štokholmskej obchodnej komory.
- (5) (a) Súhlas podľa odstavca (3) spolu s písomným súhlasom investora v zmysle odstavca (4) bude považovaný za vyhovujúci požiadavke na:
- (i) písomný súhlas strán v spore pre účely kapitoly II Dohovoru ICSID a pre účely pravidiel pre doplnkový prostriedok,
 - (ii) „písomnú dohodu“ pre účely článku II Dohovoru OSN o uznávaní a vymáhaní zahraničných arbitrážnych rozhodnutí, podpísaný v New Yorku 10.júna 1958 (ďalej len „Newyorský dohovor“), a
 - (iii) „zmluvné strany sa písomne dohodli“ pre účely článku 1 arbitrážnych pravidiel UNCITRAL.
- (b) akýkoľvek rozhodcovský súd podľa tohoto článku sa bude na žiadosť akejkoľvek strany sporu konať v štáte, ktorý je signatárom Newyorského dohovoru. V tomto zmysle nároky predložené rozhodcovskému súdu sa budú považovať, pre účely článku 1 tohto dohovoru za nároky vzniknuté z obchodného vzťahu alebo transakcie.
- (6) Súd zriadený v zmysle odstavca (4) je povinný rozhodnúť o sporných otázkach v súlade s týmto dohovorom a používanými predpismi a zásadami medzinárodného práva.
- (7) K investorovi inému ako fyzická osoba, ktorý má ku dňu písomného súhlasu podľa odstavca (4) národnosť zmluvnej strany účastnej v spore a ktorého pred vznikom sporu medzi ním a touto zmluvnou stranou riadil investor inej zmluvnej strany sa bude pre účely článku 25(2)(b) Dohovoru ICSID pristupovať ako k „občanovi iného zmluvného štátu“ a pre účely článku 1(6) Pravidiel pre doplnkový prostriedok sa bude považovať za „občana iného štátu“.
- (8) Výroky rozhodcovského súdu, ktoré môžu zahrňovať výrok o záujme, budú pre sporné strany konečné a záväzné. Výrok rozhodcovského súdu týkajúci sa opatrení vlády alebo orgánu na nižšej ako celoštátnej úrovni zmluvnej strany, ktorá je v spore musí umožniť, aby zmluvná strana mohla uhradiť škody v peňažnej forme miesto akéhokoľvek iného udeleného opravného prostriedku. Každá zmluvná strana vykoná bezodkladne akýkoľvek takýto výrok a prijme opatrenia pre účinné presadenie takýchto výrokov v jej oblasti.

ČLÁNOK 27 - UROVNANIE SPOROV MEDZI ZMLUVNÝMI STRANAMI

- (1) Zmluvné strany sa budú usilovať urovnať spor týkajúci sa uplatnenia alebo výkladu tohto dohovoru diplomatickými cestami.
- (2) Ak spor nebol urovnaný v súlade s odstavcom (1) v primeranom časovom období, môže ktorákoľvek strana tohto sporu, spolu s písomným oznámením druhej strane sporu, predložiť záležitosť ad hoc menovanému rozhodcovskému súdu, ale len v prípade ak nie je inak ustanovené v tomto Dohovore alebo písomne dohodnuté medzi zmluvnými stranami, a pokiaľ sa spor netýka uplatnenia alebo výkladu článku 6 alebo článku 19, alebo pre zmluvné strany uvedené v Prílohe IA posledná veta článku 10(1).
- (3) Takýto ad hoc rozhodcovský súd bude zriadený nasledovne:
- (a) Zmluvná strana zahajujúca konanie vymenuje jedného člena tohoto súdu a informuje

- druhú zmluvnú stranu v spore o jeho vymenovaní do 30 dní odo dňa prijatia oznámenia druhej zmluvnej strany podľa odstavca (2).
- (b) Druhá zmluvná strana v spore vymenuje jedného člena do 60 dní od prijatia písomného oznámenia podľa odstavca. Ak nie je vymenovanie vykonané v predpísanom časovom limite zmluvná strana, ktorá iniciovala konanie, môže do 90 dní od prijatia písomného oznámenia podľa odstavca (2) požiadať, aby bolo vymenovanie urobené v súlade s pododstavcom (3)(d).
 - (c) Tretí člen, ktorý nesmie byť občanom alebo štátnym príslušníkom zmluvnej strany v spore, bude vymenovaný zmluvnými stranami vedúcimi spor. Tento člen bude predsedom súdu. Ak do 150 dní od prijatia oznámenia podľa odstavca (2) nebudú sa zmluvné strany vedieť dohodnúť na menovaní tretieho člena, menovanie sa vykoná v súlade s pododstavcom (d) na žiadosť ktorejkoľvek zmluvnej strany podanej do 180 dní od prijatia takéhoto oznámenia.
 - (d) Menovania, ktoré sú požadované v súlade s týmto odstavcom, vykoná generálny tajomník Stáleho medzinárodného rozhodcovského súdu do 30 dní od prijatia príslušnej žiadosti. Ak generálny tajomník nemôže vykonať túto úlohu, menovanie vykoná prvý tajomník úradu. Ak túto úlohu nemôže splniť ani prvý tajomník, menovania vykoná služobne najstarší zástupca.
 - (e) Menovania v súlade s pododstavcami (a) až (d) budú urobené s ohľadom na kvalifikáciu a skúsenosti menovaných členov, obzvlášť v záležitostiach, ktoré sú predmetom tohoto Dohovoru.
 - (f) Ak sa, naopak, nedosiahne dohoda medzi zmluvnými stranami, použijú sa arbitrážne pravidlá UNCITRAL, okrem znenia v rozsahu úprav zmluvných strán v spore alebo rozhodcov. Súd prijme svoje rozhodnutia väčšinou hlasov jeho členov.
 - (g) Súd rozhodne o spore v súlade s týmto Dohovorom a platnými pravidlami a princípmi medzinárodného práva.
 - (h) Rozhodnutie súdu bude pre zmluvné strany, ktoré sú účastníkmi sporu, konečné a záväzné.
 - (i) Ak pri vynášaní výroku súd zistí, že opatrenie regionálnej alebo miestnej vlády alebo orgánu v oblasti zmluvnej strany uvedenej v časti I prílohy P nie je v súlade s týmto Dohovorom, ktorákoľvek strana v spore môže využiť ustanovenia časti II prílohy P.
 - (j) Výdavky spojené so súdom, vrátane odmeňovania jeho členov, budú znášané rovnakým dielom zmluvnými stranami vedúcimi spor. Súd však môže, na základe vlastného uváženia nariadiť, že jedna zo zmluvných strán vedúcich spor uhradí vyšší podiel nákladov.
 - (k) Ak sa zmluvné strany vedúce spor nedohodnú inak, súd bude zasadať v Haagu a využívať objekty a zariadenia Stáleho rozhodcovského súdu.
 - (l) Kópia výroku bude uložená na sekretariáte, ktorý ju všeobecne sprístupní.

ČLÁNOK 28 - NEPOUŽITIE ČLÁNKU 27 NA URČITÉ SPORY

Spor medzi zmluvnými stranami z hľadiska uplatnenia alebo výkladu článku 5 alebo 29 nebude riešený podľa článku 27, pokiaľ s tým zmluvné strany vedúce spor nesúhlasia.

ČASŤ VI
PRECHODNÉ USTANOVENIA

ČLÁNOK 29 - DOČASNÉ USTANOVENIA O ZÁLEŽITOSTIACH
SÚVISIACICH S OBCHODOM

- (1) Ustanovenia tohoto článku sa vzťahujú na obchod s energetickými materiálmi a produktmi, ak niektorá zmluvná strana nie je signatárom dohody GATT a súvisiacich dokumentov.
- (2) (a) Obchod s energetickými materiálmi a produktmi medzi zmluvnými stranami, z ktorých aspoň jedna nie je signatárom dohody GATT alebo príslušného súvisiaceho dokumentu, s uvážením pododstavcov (b) a (c) a výnimiek a pravidiel podľa prílohy G, sa bude riadiť ustanoveniami dohody GATT a súvisiacich dokumentov ako sú v platnosti k 1. marcu 1994 a uplatňované medzi stranami dohody GATT 1947 vo vzťahu k energetickým materiálom a produktom, tak ako keby všetky zmluvné strany boli stranami dohody GATT a súvisiacich dokumentov.
(b) Obchod zmluvnej strany, ktorou je štát, ktorý bol súčasťou bývalého Zväzu sovietskych socialistických republík, môže byť, za podmienok ustanovení prílohy TFU, riadený dohodou medzi dvomi alebo viacerými takýmito štátmi a to do 1. decembra 1999 alebo do doby prístúpenia k dohode GATT, podľa toho, čo nastane skôr.
(c) Pokiaľ ide o obchod medzi dvomi stranami dohody GATT, písmeno (a) sa neuplatní, ak ktorákoľvek z týchto strán nie je stranou dohody GATT 1947.
- (3) Každý signatár tohoto Dohovoru a každý štát Organizácie regionálnej ekonomickej integrácie, prístupujúci k tomuto Dohovoru poskytne sekretariátu k dátumu svojho podpisu alebo ku dňu uloženia jeho listiny o prístúpení zoznam všetkých colných sadziieb a iných poplatkov uvalených na energetické materiály a produkty v čase ich dovozu alebo vývozu, pričom uvedie aj ich výšku platnú v deň podpisu alebo uloženia. Akékoľvek zmeny týchto sadziieb alebo poplatkov je potrebné oznámiť sekretariátu, ktorý o týchto zmenách bude informovať zmluvné strany.
- (4) Každá zmluvná strana sa bude snažiť nezvyšovať žiadne colné sadzby ani iné poplatky platné v čase dovozu alebo vývozu:
 - (a) v prípade dovozu energetických materiálov a produktov podľa časti I rozpisu vzťahujúceho sa na zmluvnú stranu a uvedeného v článku II dohody GATT, nad úrovňou stanovenú v tomto rozpise, ak je zmluvná strana stranou dohody GATT,
 - (b) v prípade vývozu energetických materiálov a produktov a v prípade ich dovozu, ak zmluvná strana nie je stranou dohody GATT, nad úroveň posledne oznámenú sekretariátu, okrem prípadov povolených ustanoveniami podľa pododstavca (2)(a).
- (5) Zmluvná strana môže zvýšiť výšku colnej sadzby alebo iného poplatku nad úroveň uvedenú v odstavci (4), iba za podmienky, ak:
 - (a) v prípade sadzby alebo iného poplatku platného v čase dovozu pripúšťajú takéto konanie ustanovenia dohody GATT alebo súvisiace dokumenty, iné ako ustanovenia

dohody GATT 1947 a súvisiace dokumenty uvedené v prílohe G a príslušné ustanovenia dohody GATT 1994 a súvisiace dokumenty, alebo

- (b) vyrozumela v maximálnom možnom rozsahu, v zmysle svojich legislatívnych postupov, sekretariát o svojom návrhu na takéto zvýšenie, poskytla ostatným zainteresovaným zmluvným stranám, v súvislosti s týmto návrhom primeranú možnosť na konzultácie a venovala potrebnú pozornosť pripomienkam týchto zmluvných strán.

- (6) Signatári sa zaväzujú začať jednania najneskôr 1. Januára 1995 s cieľom aby do 1. januára 1998, z pohľadu vhodnosti v súvislosti s rozvojom svetového obchodného systému, bol vypracovaný text dodatku k tomuto Dohovoru , ktorý bude, za podmienok v ňom stanovených, zaväzovať každú zmluvnú stranu nezvyšovať tieto colné tarify alebo poplatky nad úroveň stanovenú týmto dodatkom.

(7)Príloha D sa použije na spory týkajúce sa dodržiavania platných ustanovení o obchode v zmysle tohoto článku a ak sa obidve zmluvné strany nedohodnú inak, na spory týkajúce sa súladu s článkom 5 medzi zmluvnými stranami, z ktorých aspoň jedna nie je stranou dohody GATT, s tým, že táto príloha sa nebude vzťahovať na žiadny spor medzi zmluvnými stranami, ktorého podstata vyplýva z dohody, ktorá:

- (a) bola oznámená v súlade s pododstavcom (2)(b) a prílohy TFU a spĺňa aj ich ostatné podmienky, alebo
(b) vytvára zónu voľného obchodu alebo colnú úniu podľa článku XXIV dohody GATT.

ČLÁNOK 30 - ROZVOJ MEDZINÁRODNÝCH OBCHODNÝCH UJEDNANÍ

S ohľadom na výsledky uruguajského kola multilaterálnych obchodných rokovaní, ktoré sú v zásade obsiahnuté v jeho Záverečnom dokumente podpísanom v Marakéši 15.apríla 1994, sa zmluvné strany zaväzujú najneskôr do 1. júla 1995 alebo do dátumu, keď táto Dohoda vstúpi do platnosti, podľa toho, čo nastane skôr, začať uvažovať o príslušných dodatkoch tohoto Dohovoru s cieľom, aby tieto dodatky boli prijaté Konferenciou charty.

ČLÁNOK 31- ZARIADENIE PRE ENERGETICKÝ SEKTOR

Dočasná Konferencia charty začne na svojej prvej schôdzi skúmať možnosti zahrnutia energetických zariadení do obchodných ustanovení tohoto Dohovoru.

ČLÁNOK 32 - PRECHODNÉ ÚPRAVY

- (1) S ohľadom na to, že sa uznáva potreba časového obdobia na prispôsobenie sa požiadavkám trhovej ekonomiky, môže zmluvná strana uvedená v prílohe T dočasne pozastaviť úplné dodržiavanie svojich záväzkov podľa jedného alebo viacerých nasledovných ustanovení tohto Dohovoru, v súlade s podmienkami odstavcov (3) až (6):

Článok 6, odstavce (2) a (5)

Článok 7, odstavec (4)

Článok 9, odstavec (1)

Článok 10, odstavec (7) - špecifické opatrenia

Článok 14, odstavec (1)(d)- týka sa iba prevodu nespotrebovaných výnosov

Článok 20, odstavec (3)

Článok 22, odstavce (1) a (3).

- (2) Ostatné zmluvné strany budú napomáhať ktorejkoľvek zmluvnej strane, ktorá dočasne pozastavila plné dodržiavanie záväzkov na základe odstavca (1), aby dosiahla podmienky, pri ktorých môže byť takéto pozastavenie ukončené. Táto pomoc môže byť poskytnutá v akejkoľvek forme, ktorú iná zmluvná strana považuje za najefektívnejšiu pre potreby oznámené na základe odstavca (4)(c), vrátane bilaterálnych alebo multilaterálnych dohôd tam, kde je to vhodné.
- (3) Uplatňované ustanovenia a kroky k ich plnej realizácii, opatrenia, ktoré majú byť prijaté a dátum, výnimočne náhodná udalosť, ku ktorému bude každý takýto krok ukončený a prijaté opatrenia sú pre každú zmluvnú stranu žiadajúcu prechodné úpravy uvedené v prílohe T tohto Dohovoru. Každá takáto zmluvná strana prijme uvedené opatrenie do termínu uvedeného pre príslušné ustanovenie a postupný krok stanovené v prílohe T. Zmluvné strany, ktoré dočasne pozastavili úplné dodržiavanie podmienok na základe odstavca (1), sa zaväzujú dosiahnuť plnej zhody príslušnými záväzkami do 1. júla 2001. Ak by v dôsledku mimoriadnych okolností bolo pre zmluvnú stranu potrebné požiadať o predĺženie obdobia takéhoto dočasného pozastavenia, alebo zavedenie ďalšieho dočasného pozastavenia uvedeného predtým v prílohe T, rozhodnutie o požiadavke doplniť prílohu T bude prijaté Konferenciou charty.
- (4) Zmluvná strana, ktorá využíva prechodné úpravy je povinná aspoň raz za 12 mesiacov informovať sekretariát:
 - (a) o realizácii akýchkoľvek opatrení uvedených v jej prílohe T a o celkovom pokroku smerujúcom k plnému dodržiavaniu podmienok,
 - (b) o pokroku, ktorý očakáva dosiahnuť počas nasledujúcich 12 mesiacov k plnému dodržiavaniu jej záväzkov a o akomkoľvek probléme, ktorý očakáva vrátane svojich návrhov na jeho riešenie,
 - (c) o potrebe technickej pomoci na uľahčenie dokončenia postupných krokov stanovených v prílohe T, potrebných k plnej implementácii tohto Dohovoru alebo pomoci na riešenie problémov oznámených v zmysle pododstavca (b), ako aj na podporu iných potrebných trhov orientovaných reforiem a modernizáciu jej energetického sektoru,
 - (d) o akejkoľvek potrebe predložiť požiadavku takého druhu, ako je uvedené v odstavci (3).
- (5) Sekretariát je povinný:
 - (a) rozoslať informácie podľa odstavca (4) všetkým zmluvným stranám,
 - (b) informovať a aktívne podporiť, spoliehajú sa prípadne na dohody existujúce v rámci iných medzinárodných organizácií, zosúladienie potrieb a ponúk na technickú pomoc podľa odstavca (2) a pododstavca (4)(c)
 - (c) rozoslať všetkým zmluvným stranám na konci každého polročného obdobia prehľad všetkých oznámení predložených na základe pododstavca (4)(a) alebo (d).
- (6) Konferencia Charty každoročne zhodnotí pokrok zmluvných strán pri realizácii ustanovení tohto článku a plnenie potrieb a ponúk technickej pomoci uvedených v odstavcoch (2) a (4)(c). Na základe tohoto zhodnotenia sa môže rozhodnúť podniknúť príslušné kroky.

ČASŤ VII

ŠTRUKTÚRA A INŠTITÚCIE

ČLÁNOK 33 - PROTOKOLY A DEKLARÁCIE ENERGETICKEJ CHARTY

(1) Konferencia charty môže povoliť prerokovanie viacerých protokolov alebo deklarácií energetickej charty za účelom plnenia cieľov zámerov a zásad Charty.

- (2) Každý signatár Charty sa môže zúčastniť takéhoto rokovania.
- (3) Štát alebo organizácia regionálnej ekonomickej integrácie sa nemôže stať stranou protokolu alebo deklarácie, ak nie je alebo sa súčasne nestane signatárom Charty a zmluvnou stranou tohoto Dohovoru.
- (4) Za podmienky odstavca (3) a pododstavca (6)(a) budú v protokole definované konečné ustanovenia vzťahujúce sa na protokol.
- (5) Protokol bude platiť iba pre zmluvné strany, ktoré súhlasia byť ním zviazané a neobmedzí práva a záväzky tých zmluvných strán, ktoré nie sú stranou protokolu.
- (6) (a) Protokol môže určovať povinnosti Konferencii charty a funkcie sekretariátu za predpokladu, že žiadne takéto určenie nebude vykonané dodatkom k protokolu, pokiaľ nie je tento dodatok schválený Konferenciou charty, ktorej súhlas nebude podliehať žiadnym ustanoveniam protokolu, ktoré sú oprávnené v zmysle pododstavca (b).
(b) Protokol, ktorý stanovuje rozhodnutia, ktoré majú byť prijaté Konferenciou charty, môže, za podmienky stanovenej pododstavcom (a), pre tieto rozhodnutia stanoviť:
 - (i) hlasovacie pravidlá iné, ako pravidlá obsiahnuté v článku 36,
 - (ii) že len strany protokolu sa budú považovať za zmluvné strany pre účely článku 36, alebo budú oprávnené voliť na základe pravidiel stanovených v tomto protokole.

ČLÁNOK 34 - KONFERENCIA ENERGETICKEJ CHARTY

(1) Zmluvné strany sa budú stretávať pravidelne na Konferencii energetickej charty (ďalej len „Konferencia charty“), na ktorej bude každá zmluvná strana oprávnená mať jedného zástupcu. Riadne zasadnutia sa budú konať v intervaloch určených Konferenciou charty.

(2) Mimoriadne zasadnutia Konferencie charty sa môžu konať v termíne, ktorý môže určiť Konferencia charty, alebo na základe písomnej žiadosti ktorejkoľvek zmluvnej strany za predpokladu, že do šiestich týždňov od predloženia žiadosti zmluvným stranám sekretariátom bude žiadosť podporovať aspoň jedna tretina zmluvných strán.

(3) Funkcie Konferencie charty sú:

- (a) vykonávať úlohy, ktoré jej určuje tento Dohovor a akýkoľvek protokol,
- (b) skúmať a uľahčovať realizáciu zásad Charty a ustanovení tohoto Dohovoru a protokolov,
- (c) uľahčovať v súlade s týmto Dohovorom a protokolmi koordináciu príslušných všeobecných opatrení na vykonávanie zásad Charty,

- (d) posudzovať a prijímať pracovné programy, ktoré má vykonávať sekretariát,
 - (e) posudzovať a schvaľovať ročné závierky a rozpočet sekretariátu,
 - (f) posudzovať a schvaľovať alebo prijímať podmienky dohody o centrále alebo inej dohody, vrátane výsad a imunit považovaných pre Konferenciu charty alebo sekretariát za potrebné,
 - (g) podporovať kooperačné snahy zamerané na uľahčenie a podporu trhov orientovaných reforiem a modernizácie energetických sektorov v tých krajinách strednej a východnej Európy a bývalého Zväzu sovietskych socialistických republík, v ktorých sa uskutočňuje ekonomická transformácia,
 - (h) autorizovať a schvaľovať zadávacie podmienky pre rokovania o protokoloch, posudzovať a prijímať ich znenia a dodatky,
 - (i) povoľovať rokovania o deklaráciách a schvaľovať ich vydanie,
 - (j) rozhodovať o pristúpení k tomuto Dohovoru,
 - (k) povoľovať rokovania o dohodách o pridružení, posudzovať ich, schvaľovať alebo prijímať,
 - (l) posudzovať a prijímať znenia dodatkov k tomuto Dohovoru
 - (m) posudzovať a prijímať úpravy a technické zmeny príloh k tomuto Dohovoru,
 - (n) menovať generálneho tajomníka a prijať všetky rozhodnutia potrebné pre zriadenie a fungovanie sekretariátu, vrátane štruktúry, úrovne personálu a štandardných podmienok zamestnávania úradníkov a zamestnancov.
- (4) Pri vykonávaní svojich povinností bude Konferencia charty prostredníctvom sekretariátu hospodárne a efektívne spolupracovať a plne využívať služby a programov iných inštitúcií a organizácií so zavedenými znalosťami v záležitostiach vzťahujúcich sa k cieľom tohoto Dohovoru.
- (5) Konferencia charty môže vytvárať také pomocné orgány, ktoré považuje za vhodné na vykonávanie svojich povinností.
- (6) Konferencia charty posúdi a prijme procedurálne a finančné pravidlá.
- (7) V roku 1999 a následne v intervaloch (nie dlhších ako päť rokov) určených Konferenciou charty, bude Konferencia charty starostlivo skúmať funkcie stanovené v tomto Dohovore z hľadiska rozsahu realizácie tohto Dohovoru a protokolov. Na záver každého preskúmania môže Konferencia charty doplniť alebo zrušiť funkcie špecifikované v odstavci (3) a môže odvolať členov sekretariátu.

ČLÁNOK 35 - SEKRETARIÁT

- (1) Pri vykonávaní svojich povinností bude mať Konferencia charty sekretariát, ktorý bude pozostávať z generálneho tajomníka a minimálneho personálu pre účinný výkon povinností..
- (2) Generálny tajomník bude menovaný Konferenciou charty. Prvé takéto menovanie bude maximálne na obdobie 5 rokov.
- (3) Pri vykonávaní svojich povinností bude sekretariát zodpovedný Konferencii charty a bude jej podliehať.

(4) Sekretariát bude poskytovať Konferencii charty všetku potrebnú pomoc pre vykonávanie jej úloh a bude vykonávať funkcie, ktoré mu určuje tento Dohovor, akýkoľvek protokol, alebo ďalšie funkcie uložené Konferenciou charty.

(5) Sekretariát môže uzatvárať také administratívne a zmluvné ujednania, ktoré môžu byť požadované pre účinný výkon jeho funkcií .

ČLÁNOK 36 - HLASOVANIE

(1) Jednomyseľnosť zmluvných strán prítomných a hlasujúcich na zasadnutí Konferencie charty, v prípadoch, keď rozhodovanie vo veci prináleží zasadnutiu Konferencie, bude vyžadovaná pre rozhodnutia o:

- (a) prijatí dodatkov k tomuto Dohovoru, okrem dodatkov k článkom 34 a 35 a k prílohe T,
- (b) schválení pristúpenia štátov alebo organizácií regionálnej ekonomickej integrácie k tomuto Dohovoru na základe článku 41, ktoré neboli signatármi Charty k 16. júnu 1995,
- (c) poverení rokovať, schváliť alebo prijať znenie asociačných dohôd,
- (d) schválení zmien prílohám EM, NI, G a B,
- (e) schválení technických zmien k prílohám tohoto Dohovoru a
- (f) schválení kandidátov panelu v zmysle odstavca 7 prílohy D, navrhnutých generálnym tajomníkom.

Zmluvné strany vyvinú všetko úsilie o dosiahnutie dohody konsenzom o akejkoľvek inej záležitosti vyžadujúcej ich rozhodnutie podľa tohoto Dohovoru. V prípade že nemôže byť dosiahnutá jednomyseľná zhoda, uplatnia sa odstavce (2) až (5).

(2) Rozhodnutia týkajúce sa rozpočtových záležitostí uvedených v článku 34(3)(e) budú prijímané kvalifikovanou väčšinou zmluvných strán, ktorých stanovené príspevky špecifikované v prílohe B predstavujú spolu aspoň tri štvrtiny celkových stanovených príspevkov tam špecifikovaných.

(3) Rozhodnutia o záležitostiach uvedených v článku 34(7) sa budú prijímať trojštvrtinovou väčšinou zmluvných strán.

(4) Okrem prípadov špecifikovaných v pododstavcoch (1)(a) až (f), odstavcoch (2) a (3) a za podmienky odstavca (6), rozhodnutia konané podľa tohoto Dohovoru budú prijímané trojštvrtinovou väčšinou zmluvných strán prítomných a hlasujúcich na zasadnutí Konferencie charty, na ktorej sa o takejto záležitosti rozhoduje.

(5) Pre účely tohoto článku „prítomné a hlasujúce zmluvné strany“ znamenajú zúčastnené zmluvné strany, ktoré odovzdajú svoj potvrdzujúci alebo odmietavý hlas, za predpokladu, že Konferencia charty môže rozhodnúť o procedurálnych pravidlách, ktoré by umožnili zmluvným stranám prijať takéto rozhodnutia korešpondenčnou formou.

(6) Okrem ustanovenia v odstavci (2), žiadne rozhodnutie uvedené v tomto článku nebude platné, pokiaľ nemá podporu prostej väčšiny zmluvných strán.

(7) Organizácia regionálnej ekonomickej integrácie bude mať pri hlasovaní počet hlasov rovný počtu jej členských štátov, ktoré sú zmluvnými stranami tohoto Dohovoru za

predpokladu, že takáto organizácia nebude uplatňovať svoje hlasovacie právo ak ho uplatňujú jej členské štáty a naopak.

- (8) V prípade sústavných nedoplatkov zmluvnej strany pri úhrade jej finančných záväzkov podľa tohoto Dohovoru môže Konferencia charty úplne alebo čiastočne pozastaviť hlasovacie práva tejto zmluvnej strany.

ČLÁNOK 37 - PRINCÍPY FINANCOVANIA

- (1) Každá zmluvná strana bude znášať svoje vlastné náklady účasti a náklady účasti pomocných orgánov na zasadnutiach Konferencie charty.
- (2) Náklady na zasadnutia Konferencie charty a pomocných orgánov sa budú považovať za náklady sekretariátu.
- (3) Náklady sekretariátu budú hradit' zúčastnené zmluvné strany príspevkom podľa ich platobnej schopnosti, stanoveným podľa prílohy B, ustanovenia ktorej môžu byť upravené v súlade s článkom 36(1)(d).
- (4) Protokol bude obsahovať ustanovenia, ktoré majú zabezpečiť, aby náklady sekretariátu, vyplývajúce z tohoto protokolu, znášali strany zúčastnené na tomto protokole.
- (5) Konferencia Charty môže, okrem toho, prijať dobrovoľné príspevky od jednej alebo viacerých zmluvných strán alebo z iných zdrojov. Náklady uhrádzané z takýchto príspevkov nebudú pre účely odstavca (3) považované za náklady sekretariátu.

ČASŤ VIII ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

ČLÁNOK 38 - PODPÍSANIE

Tento Dohovor bude predložený na podpis štátmi alebo organizáciami regionálnej ekonomickej integrácie, ktoré podpísali Chartu, v Lisabone od 17. decembra 1994 do 16. júna 1995.

ČLÁNOK 39 - RATIFIKÁCIA, PRIJATIE ALEBO SCHVÁLENIE

Tento Dohovor bude podliehať ratifikácii, prijatiu alebo schváleniu signatármi. Ratifikačné listiny, listiny o prijatí alebo schválení budú uložené u depozitára.

ČLÁNOK 40 - UPLATNENIE PRE ÚZEMIA

- (1) Ktorýkoľvek štát alebo organizácia regionálnej ekonomickej integrácie môžu v čase podpísania, ratifikácie, prijatia, schválenia alebo prístupu prehlásiť, v deklarácii uloženej u depozitára, že Dohovor bude pre ňu záväzný vo vzťahu ku všetkým, prípadne jednému alebo viacerým územiám, za ktorých medzinárodné vzťahy zodpovedá. Takáto deklarácia nadobudne účinnosť v termíne, keď tento Dohovor pre túto zmluvnú stranu vstúpi do platnosti.
- (2) Každá zmluvná strana môže dodatočne, formou prehlásenia uloženého u depozitára,

zaviazať sa vykonávať tento Dohovor aj vo vzťahu k iným územiám špecifikovaným v tomto prehlásení. Vo vzťahu k takémuto teritóriu nadobudne Dohovor platnosť v deväťdesiaty deň po prijatí takéhoto prehlásenia depozitárom.

- (3) Od každej deklarácie podľa oboch predchádzajúcich odstavcov, vo vzťahu k ľubovoľnému územiu špecifikovanému v takejto deklarácii, je možné odstúpiť vyrozumením depozitára. Takéto odstúpenie, pri použití článku 47(3), nadobudne účinnosť po uplynutí jedného roka odo dňa prijatia takéhoto vyrozumenia depozitárom.
- (4) Definícia „oblasti“ v článku 1(10) bude vykladaná so zreteľom na akékoľvek prehlásenie uložené na základe tohoto článku.

ČLÁNOK 41 - PRISTÚPENIE

Tento Dohovor bude otvorený na pristúpenie štátov a organizácií regionálnej ekonomickej integrácie, ktoré podpísali Chartu za podmienky schválenia Konferenciou charty a to odo dňa, keď je Dohovor uzavretý na podpis. Listiny o pristúpení budú uložené u depozitára.

ČLÁNOK 42 - ZMENY A DOPLNKY

- (1) Zmluvné strany môžu navrhovať zmeny a doplnky k tomuto Dohovoru.
- (2) Znenie každého navrhovaného dodatku k tomuto Dohovoru bude oznámené zmluvným stranám prostredníctvom sekretariátu aspoň tri mesiace pred dňom, kedy sa navrhuje na prijatie Konferenciou charty.
- (3) Dodatky k tomuto Dohovoru, ktorých znenia prijala Konferencia charty, budú sekretariátom poslané depozitárovi, ktorý ich predloží všetkým zmluvným stranám na ratifikáciu, prijatie alebo schválenie.
- (4) Ratifikačné listiny, listiny o prijatí alebo schválení dodatkov k tomuto Dohovoru budú uložené u depozitára. Dodatky nadobudnú platnosť medzi zmluvnými stranami, ktoré ich ratifikovali, prijali alebo schválili deväťdesiaty deň od termínu, kedy budú depozitárovi doručené listiny o ich ratifikácii, prijatí alebo schválení najmenej tromi štvrtinami zmluvných strán. Pre každú ďalšiu zmluvnú stranu nadobudne tento dodatok platnosť deväťdesiaty deň po uložení jej ratifikačnej listiny, listiny o prijatí alebo schválení.

ČLÁNOK 43 - DOHODY O PRIDRUŽENÍ

- (1) Konferencia Charty je oprávnená povoliť rokovanie o dohodách o pridružení so štátmi, organizáciami regionálnej ekonomickej integrácie alebo s medzinárodnými organizáciami za účelom dosiahnutia cieľov a zásad Charty a ustanovení tohoto dohovoru alebo jedného alebo viacerých protokolov.
- (2) Vytvorené vzťahy s pridružujúcim sa štátom, organizáciou regionálnej ekonomickej integrácie alebo medzinárodnou organizáciou, požívané práva a uložené záväzky budú primerané daným okolnostiam pridruženia v každom prípade budú uvedené v dohode o pridružení.

ČLÁNOK 44 - VSTÚPENIE DO PLATNOSTI

- (1) Tento Dohovor nadobudne platnosť deväťdesiaty deň po dátume uloženia tridsiatej ratifikačnej listiny, listiny prijatí alebo schválení tohto Dohovoru alebo prístupu k nemu štátom alebo organizáciou regionálnej ekonomickej integrácie, ktorá je signatárom Charty k 16. júnu 1995.
- (2) Pre každý štát alebo organizáciu regionálnej ekonomickej integrácie, ktorá ratifikuje, prijme alebo schváli tento Dohovor, alebo k nemu pristúpi po uložení tridsiatej ratifikačnej listiny, listiny o prijatí alebo schválení, nadobudne Dohovor platnosť deväťdesiaty deň odo dňa uloženia ratifikačnej listiny, listiny o prijatí, schválení alebo pristúpení týmto štátom alebo organizáciou regionálnej ekonomickej integrácie.
- (3) Pre účely odstavca (1), nebude žiadna listina uložená organizáciou regionálnej ekonomickej integrácie považovaná za dodatočnú vo vzťahu k listinám uloženým členskými štátmi takejto organizácie.

ČLÁNOK 45 - PRECHODNÉ UPLATŇOVANIE

- (1) Každý signatár súhlasí s dočasným uplatňovaním tohto Dohovoru, až do doby, kedy nadobudne platnosť pre tohoto signatára v súlade s článkom 44, pokiaľ takéto prechodné uplatňovanie nie je v rozpore s jeho ústavou, zákonmi alebo nariadeniami.
- (2) (a) Bez ohľadu na odstavec (1), môže každý signatár pri podpise doručiť depozitárovi prehlásenie, že nie je schopný prijať prechodné uplatňovanie. Závazok obsiahnutý v odstavci (1) sa nebude vzťahovať na signatára, ktorý učinil takéto prehlásenie. Každý takýto signatár môže kedykoľvek odstúpiť od svojho prehlásenia písomným oznámením depozitárovi.
(b) Signatár, ktorý vydal prehlásenie v súlade s pododstavcom (a), ani investor tohoto signatára nemôžu uplatniť nárok na výhody vyplývajúce z predbežného uplatňovania podľa odstavca (1).
(c) Bez ohľadu na pododstavec (a), každý signatár, ktorý vydal prehlásenie podľa pododstavca (a), je povinný prechodne uplatňovať časť VII, a to až do doby keď Dohovor pre tohto signatára vstúpi, v súlade s článkom 44, do platnosti, pokiaľ takéto prechodné uplatňovanie nie je v rozpore s jeho zákonmi alebo nariadeniami.
- (3) (a) Každý signatár môže ukončiť predbežné uplatňovanie tohto Dohovoru písomným vyrozumením depozitára o jeho úmysle nestáť sa zmluvnou stranou Dohovoru. Ukončenie predbežného uplatňovania pre ktoréhokoľvek signatára sa stane účinným po uplynutí 60 dní odo dňa, kedy depozitár obdržal písomné vyrozumenie takéhoto signatára.
(b) Aj v prípade, že signatár ukončí prechodné uplatňovanie podľa pododstavca (a) jeho záväzky podľa odstavca (1) o uplatňovaní časti III a V, v súvislosti s akoukoľvek investíciou, realizovanou v jeho oblasti počas takéhoto prechodného uplatňovania investormi iných signatárov, ostanú účinné vo vzťahu k týmto investíciám po dobu dvadsať rokov odo dňa nadobudnutia účinnosti ukončenia, ak nie je inak stanovené pododstavcom (c).
(c) Pododstavec (b) sa nebude vzťahovať na žiadneho signatára uvedeného v prílohe PA. Signatár bude vyradený zo zoznamu v prílohe PA po doručení svojej žiadosti depozitárovi.

- (4) Do doby vstupu tohoto Dohovoru do platnosti sa budú signatári pravidelne stretávať na dočasnej Konferencii charty. Prvé zasadnutie bude zvolané dočasným sekretariátom uvedeným odstavci (5) najneskôr 180 dní po otvorení Dohovoru k podpisu, ako je uvedené v článku 38.
- (5) Činnosti sekretariátu sa budú vykonávať na prechodnej báze dočasným sekretariátom až do doby, keď Dohovor vstúpi do platnosti v zmysle článku 44 a zriadení sekretariátu.
- (6) Signatári sú povinní, v súlade a za podmienok ustanovení odstavca (1) alebo pododstavca (c) podľa vhodnosti, prispievať na náklady dočasného sekretariátu tak, ako keby signatári boli zmluvnými stranami na základe článku 37(3). Platnosť všetkých úprav prílohy B signatármi skončí po vstupe Dohovoru do platnosti.
- (7) Štát alebo organizácia regionálnej ekonomickej integrácie, ktorá pristúpi k tomuto Dohovoru v súlade s článkom 41 predtým, ako Dohovor vstúpi do platnosti, má práva a preberá záväzky signatárov v zmysle tohoto článku až do doby, kedy Dohovor nadobudne platnosť.

ČLÁNOK 46 - VÝHRADY

K tomuto Dohovoru nemôžu byť uplatňované žiadne výhrady.

ČLÁNOK 47 - ODSŤÚPENIE

- (1) Kedykoľvek po uplynutí piatich rokov odo dňa, kedy tento Dohovor vstúpil pre zmluvnú stranu do platnosti môže táto zmluvná strana písomne oznámiť depozitárovi o svojom odstúpení od Dohovoru.
- (2) Každé takéto odstúpenie sa nadobúda účinnosť po uplynutí jedného roka po dňa prijatia oznámenia depozitárom alebo v neskoršom termíne, ak je taký uvedený v oznámení o odstúpení.
- (3) Ustanovenia tohoto dohovoru sa budú naďalej uplatňovať na investície investorov iných zmluvných strán v oblasti zmluvnej strany, ktorá od Dohovoru odstupuje, alebo investormi tejto zmluvnej strany v oblasti iných zmluvných strán, po dobu 20 rokov od dátumu, keď odstúpenie zmluvnej strany nadobudlo účinnosť.
- (4) Všetky protokoly, v ktorých je zmluvná strana účastníkom, prestanú pre túto zmluvnú stranu platiť v deň, keď jej odstúpenie od Dohovoru nadobudne účinnosť.

ČLÁNOK 48 - ŠTATÚT PRÍLOH A ROZHODNUTÍ

Prílohy tohoto Dohovoru a rozhodnutia uvedené v Prílohe 2 k Záverečnému dokumentu Konferencie európskej energetickej charty podpísanej v Lisabone 17. decembra 1994 sú neoddeliteľnými súčasťami Dohovoru.

ČLÁNOK 49 - DEPOZITÁR

Vláda Portugalskej republiky bude depozitárom tohoto Dohovoru.

ČLÁNOK 50 - AUTENTICKÉ ZNENIA TEXTOV

Na dôkaz potvrdenia uvedeného podpísaní, ktorí boli k tomu riadne zmocnení, podpísali tento dohovor v jednom vyhotovení, v angličtine, francúzštine, nemčine, taliančine, ruštine a španielčine, pričom každé znenie má rovnakú platnosť a bude uložené u vlády Portugalskej republiky. Dané v Lisabone, sedemnásteho decembra tisícdeväťstodevät'desiatštyri.

PRÍLOHY KU DOHOVORU K ENERGETICKEJ CHARTE

O B S A H

1. **PRÍLOHA EM: Energetické materiály a produkty** (V súlade s článkom 1(4))
2. **PRÍLOHA NI: Energetické materiály a produkty nepoužiteľné pre definíciu "ekonomickej aktivity v energetike"** (V súlade s článkom 1(5))
3. **PRÍLOHA TRM: Oznámenie a postupné vyradovanie z činnosti (investičné opatrenia týkajúce sa obchodu)** (V súlade s článkom 5(4))
4. **PRÍLOHA N: Zoznam zmluvných strán požadujúcich zahrnúť aspoň 3 samostatné oblasti pre účely tranzitu** (V súlade s článkom 7(10)(a))
5. **PRÍLOHA VC: Zoznam zmluvných strán, ktoré vzali na seba dobrovoľné záväzky vo vzťahu k článku 10(3)** (V súlade s článkom 10(6))
6. **PRÍLOHA ID: Zoznam zmluvných strán, ktoré neumožňujú investorovi opätovne predložiť rovnaký spor medzinárodnému rozhodcovskému súdu v neskoršej etape na základe článku 26** (V súlade s článkom 26(3)(b)(i))
7. **PRÍLOHA IA: Zoznam zmluvných strán, ktoré neumožňujú investorovi predložiť spor týkajúci sa poslednej vety článku 10(1) medzinárodnému rozhodcovskému súdu** (V súlade s článkom 26(3)(c))
8. **PRÍLOHA P: Zvláštny postup urovnania sporov na nižšej než celoštátnej úrovni** (V súlade s článkom 27(3)(i))
9. **PRÍLOHA G: Výnimky a pravidlá upravujúce uplatnenie ustanovení GATT a súvisiacich dokumentov** (V súlade s článkom 29(2)(a))
10. **PRÍLOHA TFU: Ustanovenia týkajúce sa obchodných zmlúv medzi štátmi, ktoré boli súčasťou bývalého Zväzu sovietskych socialistických republík** (V súlade s článkom 29(2)(b))
11. **PRÍLOHA D: Prechodné ustanovenia pre urovanie obchodných sporov** (V súlade s článkom 29(7))
12. **PRÍLOHA B: Vzorec pre rozdelenie nákladov** (V súlade s článkom 37(3))
13. **PRÍLOHA PA: Zoznam signatárov, ktorí neakceptujú prechodné uplatňovanie záväzku podľa článku (45)(3)(b)** (V súlade s článkom 45(3)(c))
14. **PRÍLOHA T: Prechodné opatrenia zmluvných strán** (V súlade s článkom 32(1))

1. PRÍLOHA EM ENERGETICKÉ MATERIÁLY A PRODUKTY

(V súlade s článkom 1(4))

Jadrová energia

- 26.12 Uránové alebo thóriové rudy a koncentráty.
 - 26.12.10 Uránové rudy a koncentráty.
 - 26.12.20 Thóriové rudy a koncentráty

- 28.44 Rádioaktívne chemické prvky a rádioaktívne izotopy (vrátane štiepných alebo množivých chemických prvkov a izotopov) a ich zlúčeniny; zmesi a zbytky obsahujúce tieto produkty;
 - 28.44.10 Prírodný urán a jeho zlúčeniny.
 - 28.44.20 Obohatený urán U235 a jeho zlúčeniny; plutónium a jeho zlúčeniny.
 - 28.44.30 Vyčerpaný urán U235 a jeho zlúčeniny; thórium a jeho zlúčeniny.
 - 28.44.40 Rádioaktívne prvky a izotopy a rádioaktívne zlúčeniny iné než 28.44.10, 28.44.20 alebo 28.44.30.
 - 28.44.50 Vyhorené (vyžiarené) palivové články (kazety) jadrových reaktorov.
 - 28.45.10 Ťažká voda (deuterium oxid).

Uhlie, zemný plyn, ropa,

ropné produkty, elektrická energia

- 27.01 Uhlie, brikety, bulety a podobné pevné palivá vyrobené z uhlia.
- 27.02 Hnedé uhlie, aglomerované alebo neaglomerované, s vylúčením gagátu.
- 27.03 Rašelina (vrátane rašelinových odpadov), aglomerovaná alebo neaglomerovaná.
- 27.04 Koks a polokoks z uhlia, z hnedého uhlia alebo rašeliny, aglomerované alebo neaglomerované, retortové uhlie.
- 27.05 Uhoľný plyn, vodný plyn, generátorový plyn a podobné plyny iné ako ropné plyny a iné plynné uhľovodíky.
- 27.06 Decht destilovaný z uhlia, z hnedého uhlia alebo z rašeliny a iné minerálne dechty, či už odvodnené alebo čiastočne destilované alebo nie, vrátane znovuvytvorených dechtov.
- 27.07 Oleje a iné produkty z destilácie uhoľného dechtu pri vysokej teplote; podobné produkty, pri ktorých hmotnosť aromatických zložiek prevyšuje hmotnosť nearomatických zložiek (napr. benzol, toluol, xylool, naftalén, iné aromatické uhľovodíkové zmesi, fenoly, krezotové oleje a iné).

- 27.08 Smola a smolný koks, získané z uhoľného dechtu alebo iných minerálnych d dechtov.
- 27.09 Ropné oleje a oleje získané zo živičných nerastov, neupravené.
- 27.10 Ropné oleje a oleje získané zo živičných nerastov, iné ako neupravené.
- 27.11 Ropné plyny a iné plynné uhľovodíky
 Skvapalnené:
 - zemný plyn
 - propán
 - butány
 - etylén, propylén, butylén a butadien (27.11.14)
 - iné
 V plynnom stave
 - zemný plyn
 - iné
- 27.13 Ropný koks, ropná živica a iné vyšky ropných olejov alebo olejov získaných zo živičných nerastov.
- 27.14 Živica a asfalt, prírodné; živičná alebo naftonosná bridlica a dechtový piesok, asfaltity a asfaltové horniny.
- 27.15 Živičné zmesi na báze prírodného asfaltu, prírodnej živice, ropnej živice, minerálneho dechtu alebo smoly z minerálneho dechtu (napr. živičné tmely, riedené produkty)
- 27.16 Elektrická energia
- Ostatné energie
- 44.01.10 Palivové drevo v guľatinách, klátoch, zväzkoch, vetvách, paketoch alebo v podobných formách.
- 44.02 Drevené uhlia (vrátane dreveného uhlia zo škrupín alebo orechov), či už aglomerované alebo nie

2. PRÍLOHA NI

MATERIÁLY A PRODUKTY NEPOUŽITELNÉ V ENERGETIKE PRE DEFINÍCIU "EKONOMICKEJ AKTIVITY V ENERGETIKE"

(V súlade s článkom 1(5))

- 27.07 Oleje a iné produkty destilácie uhoľného dechtu pri vysokej teplote; podobné výrobky, pri ktorých hmotnosť aromatických zložiek prevyšuje hmotnosť nearomatických zložiek (napr. benzol, toluol, xylol, naftalén, iné aromatické uhľovodíkové zmesi, fenoly, kreozotové oleje a iné).

- 44.01.10 Palivové drevo v guľatinách, klátoch, zväzkoch, vetvách alebo v podobných formách.
- 44.02 Drevené uhlie (vrátane dreveného uhlia zo škrupín alebo orechov), či aglomerované alebo nie.

3. PRÍLOHA TRM

OZNÁMENIE A POSTUPNÉ VYRADENIE Z PREVÁDZKY

(investičné opatrenia súvisiace s obchodom)

(V súlade s článkom 5(4))

- (1) Každá zmluvná strana vyrozumie Sekretariát o všetkých investičných opatreniach súvisiacich s obchodom, ktoré nie sú v súlade s ustanoveniami Článku 5, a to do:
 - (a) 90 dní po nadobudnutí platnosti tohoto Dohovoru, pokiaľ je zmluvná strana stranou dohody GATT
 - (b) 12 mesiacov po nadobudnutí platnosti tohoto Dohovoru, pokiaľ zmluvná strana nie je stranou dohody GATTTakéto investičné opatrenia súvisiace s obchodom so všeobecným alebo špecifickým uplatnením budú oznámené spolu s ich základnými charakteristikami.
- (2) V prípade investičných opatrení súvisiacich s obchodom a uplatňovaných na základe plnej moci musí byť každé takéto špecifické uplatnenie oznámené. Informácie, ktoré by mohli poškodiť zákonné obchodné záujmy príslušných podnikov nemusia byť zverejnené.
- (3) Každá zmluvná strana odstráni všetky investičné opatrenia súvisiace s obchodom k obchodu, ktoré sú oznámené na základe odstavca (1) do:
 - (a) dvoch rokov od nadobudnutia platnosti tohoto Dohovoru, pokiaľ je zmluvná strana stranou dohody GATT, alebo
 - (b) troch rokov od nadobudnutia platnosti tohoto Dohovoru, pokiaľ zmluvná strana nie je stranou dohody GATT.
- (4) Počas obdobia uvedeného v odstavci (3) zmluvná strana neupraví podmienky žiadneho investičného opatrenia súvisiaceho s obchodom, ktoré oznámila na základe odstavca (1), voči tým podmienkam, ktoré platili v deň nadobudnutia platnosti tohoto Dohovoru, ak, by sa tak zvýšil stupeň nesúlady s ustanoveniami článku 5 tohoto Dohovoru.
- (5) Bez ohľadu na ustanovenia odstavca (4), zmluvná strana môže, z dôvodu aby neznevýhodnila už etablované podniky, ktoré uplatňujú investičné opatrenia súvisiace s obchodom, oznámené v zmysle odstavca (1), uplatniť počas obdobia postupného vyradovania z činnosti rovnaké investičné opatrenie súvisiace s obchodom aj na novú investíciu, ak:
 - (a) sú produkty takejto investície podobné produktom z už etablovaných podnikov a
 - (b) je takéto uplatnenie nevyhnutné v záujme predísť deformácii podmienok súťaže medzi novou investíciou a už etablovanými podnikmi.

Každé investičné opatrenie súvisiace s obchodom takto uplatňované na novú investíciu musí byť oznámené sekretariátu. Podmienky takéhoto investičného opatrenia súvisiaceho s

obchodom musia svojim konkurenčným účinkom zodpovedať podmienkam, ktoré sú uplatňované u už etablovaných podnikov, a musia byť ukončené súčasne.

- (6) Pokiaľ štát alebo regionálna organizácia ekonomickej integrácie pristúpi k tomuto dohovoru až po nadobudnutí platnosti Dohovoru:
- (a) vyrozumie uvedené v odstavcoch (1) a (2) sa vykoná v lehote podľa odstavca (1) alebo v deň uloženia listiny o pristúpení, podľa toho, čo nastane neskôr a
 - (b) koniec obdobia postupného vyradovania z činnosti skončí neskorším z uplatnených termínov uvedených v odstavci (3) alebo dňom nadobudnutia platnosti Dohovoru pre tento štát alebo regionálnu organizáciu ekonomickej integrácie.

4. PRÍLOHA N

ZOZNAM ZMLUVNÝCH STRÁN POŽADUJÚCICH ZAHRNÚŤ ASPOŇ 3 SAMOSTATNÉ OBLASTI PRE ÚČELY TRANZITU (V súlade s článkom 7(10)(a))

1. Kanada a Spojené štáty americké

5. PRÍLOHA VC

ZOZNAM ZMLUVNÝCH STRÁN, KTORÉ VZALI NA SEBA DOBROVOLENE ZÁVÄZKY TÝKAJÚCE SA ČLÁNKU 10(3) (V súlade s článkom 10(6))

6. PRÍLOHA ID

ZOZNAM ZMLUVNÝCH STRÁN, KTORÉ NEUMOŽŇUJÚ INVESTOROVI OPATOVNE PREDLOŽIŤ ROVNAKÝ SPOR MEDZINÁRODNÉMU ROZHODCOVSKÉMU SÚDU V NESKORŠEJ ETAPE NA ZÁKLADE ČLÁNKU 26 (V súlade s článkom 26(3)(b)(i))

1. Austrália	13. Taliansko
2. Azerbajdžan	14. Japonsko
3. Bulharsko	15. Kazachstan
4. Kanada	16. Nórsko
5. Chorvátsko	17. Poľsko
6. Cyprus	18. Portugalsko
7. Česká republika	19. Rumunsko

8. Európske spoločenstvo	20. Ruská federácia
9. Fínsko	21. Slovinsko
10. Grécko	22. Španielsko
11. Maďarsko	23. Švédsko
12. Írsko	24. Spojené štáty americké

7. PRÍLOHA IA

ZOZNAM ZMLUVNÝCH STRÁN, KTORÉ NEUMOŽŇUJÚ INVESTOROVI PREDLOŽIŤ SPOR TÝKAJÚCI SA POSLEDNEJ VETY ČLÁNKU 10(1) MEDZINÁRODNÉMU ROZHODCOVSKÉMU SÚDU

(V súlade s článkom 26(3)(c))

1. Austrália
2. Kanada
3. Maďarsko
4. Nórsko

8. PRÍLOHA P

ZVLÁŠTNÝ POSTUP RIEŠENIA SPOROV NA ÚROVNI NIŽŠEJ AKO CELOŠTÁTNEJ

(V súlade s článkom 27(3)(i))

ČASŤ I

1. Kanada
2. Austrália

ČASŤ II

- (1) Pokiaľ súd pri rozhodovaní zistí, že opatrenie regionálnej alebo miestnej vlády alebo úradu zmluvnej strany (ďalej len "zodpovedná strana") nie je v súlade s ustanovením tohoto Dohovoru, musí zodpovedná strana prijať také primerané kroky, ktoré má k dispozícii aby zaistila dodržiavanie tohoto Dohovoru vo vzťahu k tomuto opatreniu.
- (2) Zodpovedná strana poskytne sekretariátu do 30 dní odo dňa rozhodnutia písomné oznámenie o jej zámeroch pokiaľ ide o zaistenie dodržiavania tohto dohovoru vo vzťahu na toto opatrenie. Sekretariát predloží vyrozumie Konferencii charty pri prvej možnej príležitosti, najneskôr na prvej schôdzi Konferencie charty, ktorá nasleduje po prijatí oznámenia. Ak nie je možné zaistiť dodržiavanie okamžite, bude mať zodpovedná strana primerané časové obdobie na to, aby tak učinila. Primerané časové obdobie bude

dohodnuté oboma stranami sporu. V prípade, že sa takáto dohoda nedosiahne, zodpovedná strana navrhne primerané obdobie na schválenie Konferenciou charty.

- (3) Pokiaľ zodpovedná strana v rámci primeraného časového obdobia nezaistí dodržiavanie vo vzťahu k tomuto opatreniu, zodpovedná strana sa na žiadosť druhej zmluvnej strany, ktorá je stranou v spore (ďalej len "poškodená strana"), bude usilovať dohodnúť s poškodenou stranou na vhodnej náhrade ako vzájomne uspokojivom riešení sporu.
- (4) Ak nebude do 20 dní od žiadosti poškodenej strany dohodnutá žiadna uspokojivá náhrada, môže poškodená strana s oprávnením Konferencie Charty prerušiť také zo svojich záväzkov voči zodpovednej strane v zmysle dohody, ktoré považuje za ekvivalentné vzhľadom na záväzky odoprené dotýčným opatrením do tej doby, kým zmluvné strany nedosiahnu dohodu o riešení svojho sporu, alebo kým nie je nevyhovujúce opatrenie zosúladené s Dohovorom.
- (5) Pri posudzovaní, ktoré záväzky majú byť prerušené, uplatní poškodená strana nasledovné princípy a postupy:
 - (a) Poškodená strana by sa mala najprv usilovať odložiť záväzky, ktoré sa týkajú tej časti Dohody u ktorej súd zistil porušenie.
 - (b) Ak poškodená strana usudzuje, že odloženie záväzkov z rovnakej časti Dohody, je problematické alebo neúčinné, môže usilovať o ich odloženie podľa iných častí Dohody. Ak sa poškodená strana rozhodne požiadať o odsúhlasenie odložiť záväzky v zmysle tohoto pododstavca, musí vo svojej žiadosti Konferencii charty o takýto súhlas uviesť dôvody, ktoré ju k tomu viedli.
- (6) Na základe písomnej žiadosti zodpovednej strany, doručenej poškodenej strane a predsedovi súdu, ktorý vydal rozhodnutie, súd rozhodne, či úroveň odložených záväzkov poškodenou stranou je primeraná a ak nie, v akom rozsahu. Ak súd nemôže byť rekonštituovaný, takéto rozhodnutie vydá jeden alebo viacerí sudcovia menovaní generálnym tajomníkom. Stáleho medzinárodného rozhodcovského súdu. Rozhodnutia v zmysle tohoto odstavca budú vykonané do 60 dní od podania žiadosti súdu alebo vymenovania sudcov generálnym tajomníkom. Do doby vydania rozhodnutia, ktoré bude konečné a záväzné, plnenie záväzkov sa nesmie odložiť.
- (7) Pri odložení akéhokoľvek záväzku voči zodpovednej strane vynaloží poškodená strana maximálne úsilie, aby zabránila nepriaznivému ovplyvneniu práva akejkoľvek inej zmluvnej strany vyplývajúceho z tohoto Dohovoru.

9. PRÍLOHA G

VÝNIMKY A PRAVIDLÁ UPRAVUJÚCE UPLATNENIE USTANOVENÍ GATT A SÚVISIACICH DOKUMENTOV

(V zhode s článkom 29(2)(a))

- (1) Nasledujúce ustanovenia dohody GATT a súvisiacich dokumentov nebudú aplikovateľné podľa článku 29(2)(a):
 - (a) Všeobecná dohoda o clách a obchode

II	Harmonogramy koncesí (a harmonogramy k Všeobecnej dohode o clách a obchode)
IV	Zvláštne ustanovenia vzťahujúce sa na kinematografické filmy
XV	Výmenné programy
XVIII	Vládna pomoc ekonomického rozvoja
XXII	Poradenstvo
XXIII	Zrušenie alebo zníženie účinku
XXV	Spoločné kroky zmluvných strán
XXVI	Prijatie, nadobudnutie platnosti a registrácia
XXVII	Odmietnutie alebo odobratie koncesie
XXVIII	Úpravy harmonogramov
XXVIIIbis	Rokovania o clách
XXIX	Vzťah tejto dohody k Havanskej charte
XXX	Dodatky
XXXI	Odstúpenie
XXXII	Zmluvné strany
XXXIII	Pristúpenie
XXXV	Neuplatnenie tejto dohody medzi jednotlivými zmluvnými stranami
XXXVI	Zásady a ciele
XXXVII	Závázky
XXXVIII	Spoločné kroky
Príloha H	Vzťahujúci sa k článku XXVI
Príloha I	Poznámky a dodatočné ustanovenia (vzťahujúce sa k vyššie uvedeným článkom dohody GATT)
Ochranné opatrenia pre účely rozvoja	
Dohody týkajúce sa vyrozumení, konzultácií, riešení sporov a dozoru	

(b) Súvisiace dokumenty

(i) Dohoda o technických prekážkach obchodu (zákonník noriem)

Preambula (odstavce 1, 8, 9)

1.3	Všeobecné ustanovenia
2.6.4	Príprava, prijímanie a uplatnenie technických predpisov a noriem ústrednými vládnymi orgánmi
10.6	Informácie o technických predpisoch, normách a certifikačných systémoch
11	Technická pomoc iným stranám
12	Zvláštny a rozdielny prístup k rozvojovým krajinám

- 13 Výbor pre technické prekážky obchodu
- 14 Konzultácie a urovnávanie sporov
- 15 Záverečné ustanovenia (iné ako 15.5 a 15.13)
- Príloha 2 Skupiny technických expertov
- Príloha 3 Výbory
- (ii) Dohoda o vládnom zaobstarávaní
- (iii) Dohoda o výklade a uplatnení článkov VI, XVI a XXIII (Subvencie a vyvažujúce opatrenia)
 - 10 Vývozné subvencie na niektoré základné produkty
 - 12 Konzultácie
 - 13 Zmierčie konanie, urovanie sporov a oprávnené protiopatrenia
 - 14 Rozvojové krajiny
 - 16 Výbor pre oblasť subvencií a vyvažujúcich opatrení
 - 17 Zmierčie konanie
 - 18 Urovanie sporov
 - 19.2 Prijatie a pristúpenie
 - 19.4 Nadobudnutie platnosti
 - 19.5(a) Národná legislatíva
 - 19.6 Preskúmanie
 - 19.7 Dodatky
 - 19.8 Odstúpenie
 - 19.9 Neuplatnenie tejto dohody medzi jednotlivými signatármi
 - 19.11 Sekretariát
 - 19.12 Uloženie
 - 19.13 Registrácia
- (iv) Dohoda o realizácii článku VII (colné ohodnotenie)
 - 1.2 (b)(iv) Hodnota transakcie
 - 11.1 Stanovenie colnej hodnoty
 - 14 Uplatnenie príloh (druhá veta)
 - 18 Inštitúcie (Výbor pre colné ohodnotenie)
 - 19 Poradenstvo
 - 20 Urovanie sporov
 - 21 Zvláštny a rozdielny prístup k rozvojovým krajinám
 - 22 Prijatie a pristúpenie
 - 24 Nadobudnutie platnosti
 - 25.1 Národná legislatíva

- 26 Preskúmanie
- 27 Dodatky
- 28 Odstúpenie
- 29 Sekretariát
- 30 Uloženie
- 31 Registrácia
- Príloha II Technický výbor pre colné ohodnotenie
- Príloha III Výbory zostavené ad hoc
- Protokol k Dohode o realizácii článku VII (okrem I.7 a I.8, s potrebnými úvodnými vysvetlivkami)

(v) Dohoda o postupoch pri udeľovaní dovoznej licencie

- 1.4 Všeobecné ustanovenia (posledná veta)
- 2.2 Automatické udeľovanie dovoznej licencie (poznámka 2)
- 4 Inštitúcie, poradenstvo a urovanie sporov
- 5 Záverečné ustanovenia (okrem odstavca 2)

(vi) Dohoda o realizácii Článku VI (Antidumpingový zákon)

- 13 Rozvojové krajiny
- 14 Komisia pre oblasť antidumpingových predpisov
- 15 Poradenstvo, zmierčie konanie a urovanie sporov
- 16 Záverečné ustanovenia (okrem odstavcov 1 a 3)

(vii) Dohovor týkajúci sa hovädzieho mäsa

(viii) Medzinárodný dohovor o mliečnych produktoch

(ix) Dohovor o obchode s civilnými lietadlami

(x) Deklarácia o obchodných opatreniach prijatých pre účely platobnej bilancie

(c) Všetky ostatné ustanovenia dohody GATT a súvisiacich dokumentov, ktoré sa vzťahujú na:

- (i) vládnú pomoc ekonomickému rozvoju a prístup k rozvojovým krajinám, okrem odstavcov (1) až (4) Rozhodnutia zo dňa 28.novembra 1979 (L/4903) o odlišnom a ústretovejšom prístupe k rozvojovým krajinám, reciprocite a širšom zapojení rozvojových krajín
- (ii) vytvorenie alebo činnosť výborov špecialistov alebo iných pomocných inštitúcií,
- (iii) podpísanie, prístupenie, nadobudnutie platnosti, odstúpenie, uloženie u depozitára a registráciu.

(d) Všetky dohody, rozhodnutia, dohovory alebo iné spoločné kroky v zmysle ustanovení uvedených v písmenách (a) až (c).

(2) Zmluvné strany budú uplatňovať ustanovenia "Deklarácie o obchodných opatreniach prijatých pre účely platobnej bilancie" na opatrenia prijaté tými zmluvnými stranami,

ktoré nie sú stranami dohody GATT, v uskutočniteľnej miere v kontexte ostatných ustanovení tohoto dohovoru.

- (3) Vo vzťahu k vyrozumeniam požadovaných ustanoveniami podľa článku 29(2)(a):
 - (a) zmluvné strany, ktoré nie sú stranami dohody GATT alebo súvisiaceho dokumentu, predložia svoje vyrozumenia sekretariátu. Sekretariát rozošle ich kópie všetkým zmluvným stranám. Vyrozumenia zaslané sekretariátu musia byť v jednom z autentických jazykov tohoto Dohovoru. Sprievodné dokumenty môžu byť len v jazyku zmluvnej strany.
 - (b) takéto požiadavky sa nebudú vzťahovať na zmluvné strany, tohto Dohovoru, ktoré sú tiež stranami dohody GATT a súvisiacich dokumentov a ktoré obsahujú ich vlastné požiadavky týkajúce sa vyrozumení.
- (4) Obchod s jadrovými materiálmi môže byť upravený dohodami uvedenými v deklaráciach, vzťahujúcich sa na tento odstavec, obsiahnutými v Záverečnom dokumente Konferencie európskej energetickej charty.

10. PRÍLOHA TFU

USTANOVENIA TÝKAJÚCE SA OBCHODNÝCH DOHÔD

MEDZI ŠTÁTMI, KTORÉ BOLI SÚČASŤOU

BÝVALÉHO ZVÄZU SOVIETSKÝCH SOCIALISTICKÝCH REPUBLÍK

(V súlade s článkom 29(2)(b))

- (1) Každá dohoda uvedená v článku 29(2)(b) musí byť písomne oznámená sekretariátu všetkými stranami takejto dohody, alebo v mene tých strán, ktoré podpísali alebo pristúpili k tomuto Dohovoru:
 - (a) u dohody, ktorá je v platnosti v deň nasledujúci po troch mesiacoch odo dňa, keď prvá z týchto strán podpísala tento Dohovor alebo uložila listinu o pristúpení k nemu, musí byť takéto oznámenie urobené do šiestich mesiacov od dátumu podpisu alebo uloženia; a
 - (b) u dohody, ktorá vstúpi do platnosti v deň nasledujúci po dni uvedenom v pododstavci (a), musí byť také oznámenie urobené s dostatočným predstihom pred jej nadobudnutím platnosti, aby mali iné štáty alebo regionálne organizácie ekonomickej integrácie, ktoré podpísali alebo pristúpili k tomuto Dohovoru (ďalej len "zainteresované strany"), primeranú možnosť preskúmať dohodu a pripraviť svoje stanovisko ako k zmluvným stranám dohody tak aj ku Konferencii charty pred nadobudnutím platnosti dohody.
- (2) Vyrozumenie musí obsahovať:
 - (a) kópie originálnych znení textov dohody vo všetkých jazykoch, v ktorých bola podpísaná,
 - (b) popis konkrétnych energetických materiálov a produktov, na ktoré sa dohoda vzťahuje, s odvolaním sa na body zahrnuté v prílohe EM

- (c) vysvetlenie okolností, samostatne pre každé príslušné ustanovenie dohody GATT a súvisiacich dokumentov aplikovateľných podľa článku 29(2)(a), ktoré stranám dohody znemožňujú alebo robia obtiažnym v plnom rozsahu plniť toto ustanovenie,
 - (d) konkrétne opatrenia, ktoré má prijať každá strana dohody v záujme riešiť okolnosti uvedené v pododstavci(c) a
 - (e) popis programov strán pre dosiahnutie postupného obmedzenia a úplného odstránenia všetkých ustanovení dohody, ktoré nie sú v súlade.
- (3) Strany zmluvy, oznámené v súlade s odstavcom (1), poskytnú zainteresovaným stranám primeranú príležitosť konzultovať s nimi takúto dohodu a budú venovať patričnú pozornosť ich pripomienkam. Na žiadosť ktorejkoľvek zo zainteresovaných strán posúdi dohodu Konferencia charty, ktorá k nej môže prijať doporučenia.
- (4) Konferencia Charty bude pravidelne skúmať realizáciu dohôd oznámených v zmysle odstavca (1) a pokrok, ktorý sa urobil v snahe odstrániť ustanovenia tejto dohody, ktoré nie sú v súlade s ustanoveniami GATT a súvisiacich dokumentov použiteľných v zmysle článku 29(2)(a). Na žiadosť ktorejkoľvek zo zainteresovaných strán môže Konferencia charty prijať k takejto dohode doporučenia.
- (5) V prípade výnimočnej naliehavosti môže byť povolené, aby dohoda podľa článku 29(2) (a) nadobudla platnosť bez oznámenia a konzultácií, stanovenými v písmene (1)(b), odstavcoch (2) a (3), za predpokladu, že takéto oznámenie bude podané a príležitosť pre také konzultácie bude poskytnutá v čo najkratšej dobe. Aj v takomto prípade však strany dohody oznámia jej text znenia v súlade s písmenom (2)(a) okamžite po nadobudnutí jej platnosti.
- (6) Zmluvné strany, ktoré sú alebo sa stanú stranami dohody podľa článku 29(2)(a), sa zaväzujú obmedziť nesúlad dohody s ustanoveniami dohody GATT a súvisiacimi dokumentmi, aplikovateľných v zmysle článku 29(2)(a) len na tie ustanovenia, ktoré sú nevyhnutné na riešenie zvláštnych okolností a že budú realizovať dohodu tak, aby sa v čo najmenšej miere odchyľovala od týchto ustanovení. Vynaložia maximálne úsilie na vykonanie nápravných krokov vo vzťahu k pripomienkam zainteresovaných strán a všetkým doporučeniam Konferencie charty.

11. PRÍLOHA D

PRECHODNÉ USTANOVENIA PRE UROVNANIE OBCHODNÝCH SPOROV

(V súlade s článkom 29(7))

- (1) (a) Zmluvné strany vynaložia vo vzájomných vzťahoch maximálne úsilie dosiahnuť prostredníctvom spolupráce a konzultácií vzájomne uspokojivé riešenie každého sporu ohľadne existujúcich opatrení, ktoré by mohli závažne ovplyvniť súlad s ustanoveniami aplikovateľnými na obchod v zmysle článku 5 alebo 29.

- (b) Zmluvná strana môže písomne požiadať ktorúkoľvek druhú zmluvnú o konzultácie týkajúce sa ktoréhokoľvek existujúceho opatrenia druhej zmluvnej strany, o ktorom sa prvá zmluvná strana domnieva, že by mohlo závažne ovplyvniť súlad s ustanoveniami aplikovateľnými pre obchod v zmysle článku 5 alebo 29. Zmluvná strana, ktorá žiada konzultácie, v maximálnej možnej miere popíše sporné opatrenie a špecifikuje ustanovenia článku 5 alebo 29 a dohody GATT a súvisiacich listín, ktoré považuje za relevantné. Žiadosť o konzultácie v zmysle tohoto odstavca bude oznámená sekretariátu, ktorý bude pravidelne informovať zmluvné strany o očakávaných konzultáciách, ktoré mu boli oznámené.
- (c) Zmluvná strana musí ku každej dôvernej alebo vlastníckej informácii, ako takej označenej a obsiahnutej alebo obdržanej, v reakcii na písomnú žiadosť alebo obdržanej počas konzultácií, pristupovať rovnakým spôsobom, ako k nej pristupuje poskytujúca zmluvná strana.
- (d) V snahe riešiť záležitosti, o ktorých zmluvná strana usudzuje, že ovplyvňujú súlad s ustanoveniami aplikovateľnými pre obchod v zmysle článku 5 alebo 29 medzi ňou a ďalšou zmluvnou stranou, zmluvné strany zúčastňujúce sa konzultácií alebo iného urovnania sporov vyvinú maximálne úsilie, aby predišli riešeniu, ktoré nepriaznivo ovplyvňuje obchod ktorejkoľvek inej zmluvnej strany.
- (2) (a) Ak zmluvné strany do 60 dní od prijatia žiadosti o konzultácie podľa pododstavca (1) (b) nevyriešili svoj spor, alebo sa nedohodli riešiť ho zmierom, sprostredkovaním, rozhodcovským súdom alebo iným spôsobom, môže ktorákoľvek zmluvných strán doručiť sekretariátu písomnú žiadosť o zriadenie výboru v súlade s pododstavcami (b) až (f). Žiadajúca zmluvná strana uvedie vo svojej žiadosti podstatu sporu a označí ustanovenia článku 5 alebo 29 a dohody GATT a súvisiacich dokumentov, ktoré považuje za relevantné. Sekretariát doručí bez odkladu kópie žiadosti ostatným zmluvným stranám.
- (b) Počas riešenia sporu budú zohľadnené záujmy iných zmluvných strán. Ktorákoľvek iná zmluvná strana, ktorá má o záležitosť vážny záujem bude mať právo byť vypočutá výborom a predložiť mu písomné návrhy za predpokladu, že obidve zmluvné strany sporu a sekretariát dostali písomné oznámenie o jej záujme najneskôr v deň zriadenia výboru ustanoveného v súlade s odstavcom (2)(c).
- (c) Výbor bude považovaný za zriadený 45 dní po prijatí písomnej žiadosti zmluvnej strany sekretariátom v zmysle pododstavca (a).
- (d) Výbor bude pozostávať z troch členov, ktorých vyberie generálny tajomník zo zoznamu uvedenom v odstavci (7). Ak sa zmluvné strany nedohodnú inak, členovia výboru nemôžu byť občanmi zmluvných strán, z ktorých ktorákoľvek je stranou v spore, alebo ktorá oznámila svoj záujem v súlade s pododstavcom (b), ani občanmi členských štátov regionálnej organizácie ekonomickej integrácie, ktorá je stranou v spore, alebo oznámila svoj záujem v súlade s pododstavcom (b).
- (e) Zmluvné strany vedúce spor budú do 10 pracovných dní reagovať na nominácie členov výboru a bez závažných dôvodov nebudú voči týmto nomináciám namietat'.
- (f) Členovia výboru budú vykonávať funkciu podľa svojich schopností a nebudú vyhľadávať ani sa nebudú riadiť príkazmi žiadnej vlády alebo iného orgánu. Každá zmluvná strana sa zaväzuje rešpektovať tieto zásady a nebude sa snažiť ovplyvňovať členov výboru pri vykonávaní ich funkcie. Členovia poroty budú vyberaní s ohľadom na zabezpečenie ich nezávislosti a tak, aby sa vo výbore prejavila dostatočná rozmanitosť vzdelania a rozsah skúseností.

- (g) Sekretariát hneď vyrozumie všetky zmluvné strany o vytvorení výboru.
- (3) (a) Konferencia Charty prijme procedurálne pravidlá pre jednanie výboru v súlade s touto prílohou. Procedurálne pravidlá sa budú podľa možnosti čo najviac približovať pravidlám GATT a súvisiacim dokumentom. Výbor bude mať právo prijať dodatočné procesné pravidlá, ktoré nebudú v rozpore s pravidlami prijatými Konferenciou charty ani s touto prílohou. Pri jednaní pred výborom bude mať každá zmluvná strana v spore alebo každá zmluvná strana, ktorá oznámila svoj záujem v súlade s pododstavcom (b), právo aspoň na jedno vypočutie a právo predložiť písomné stanovisko. Zmluvné strany vedúce spor budú mať tiež právo predložiť písomné vyvrátenie dôkazov predložených odporcom. Výbor môže vyhovieť žiadosti ktorejkoľvek inej zmluvnej strany, ktorá oznámila svoj záujem v súlade s písmenom (2)(b), o prístup k akémukoľvek písomnému stanovisku predloženému výboru, so súhlasom zmluvnej strany, ktorá ho predložila.

Jednanie výboru bude dôverné. Výbor pred svojim jednaním objektívne zhodnotí záležitosti, vrátane faktov sporu a súladu opatrení s ustanoveniami platnými pre obchod v zmysle článku 5 alebo 29. Výbor pri vykonávaní svojich funkcií je povinný konzultovať spor so zmluvnými stranami vedúcimi spor a poskytnúť im primeranú príležitosť dospieť k vzájomne uspokojivému riešeniu. Pokiaľ sa zmluvné strany vedúce spor nedohodnú inak, výbor sa bude vo svojom rozhodnutí opierať o argumenty a návrhy týchto zmluvných strán. Výbory sa budú riadiť výkladmi, použitými pre GATT a súvisiacimi dokumentami v rámci GATT, a nebudú skúmať zlučiteľnosť s článkom 5 alebo 29 u tých praktík, ktoré uplatnila ktorákoľvek zmluvná strana, ktorá je stranou dohody GATT, voči iným členom GATT, na ktoré uplatňuje GATT a ktoré títo členovia GATT nepoužili k urovnaniu sporu podľa GATT.

Ak nie je zmluvnými stranami vedúcimi spor dohodnuté inak, všetky procesy zahrňujúce prácu výboru, vrátane vydania jeho záverečnej správy, by mali byť ukončené do 180 dní odo dňa vytvorenia výboru, ale neukončenie všetkých procesov v tejto lehote neovplyvní platnosť záverečnej správy.

- (b) Výbor určí svoju jurisdikciu. Takéto rozhodnutie bude konečné a záväzné. Každú námietku zmluvnej strany v spore, že spor nespadá do právomoci výboru, výbor posúdi a rozhodne, či sa bude zaoberať s námietkou ako predbežnou otázkou, alebo ju pripojí k skutkovej podstate sporu.
- (c) V prípade dvoch alebo viacerých žiadostí o vytvorenie výboru vo veci sporov, ktoré sú v podstate podobné, generálny tajomník môže so súhlasom všetkých zmluvných strán vedúcich spor vymenovať jediný výbor.
- (4) (a) Po posúdení argumentov vyvracajúcich dôkazy odporcu výbor predloží zmluvným stranám vedúcim spor popisné časti návrhu svojej písomnej správy, vrátane udania faktov a zhrnutie argumentov predložených zmluvnými stranami vedúcimi spor. Zmluvným stranám vedúcim spor bude poskytnutá príležitosť predložiť písomné pripomienky k popisným častiam v lehote stanovenej výborom.

Výbor, po uplynutí času stanovenom pre prijatie pripomienok zmluvných strán, vydá zmluvným stranám vedúcim spor predbežnú písomnú správu, obsahujúcu popisné časti i výborom navrhované nálezy a závery. Zmluvné strany vedúce spor môžu v lehote stanovenej výborom predložiť výboru písomnú žiadosť, aby výbor zrevidoval určité aspekty predbežnej správy pred vydaním záverečnej správy. Výbor sa môže pred vydaním záverečnej správy, podľa vlastného uváženia, stretnúť so zmluvnými stranami vedúcimi spor, aby posúdil otázky vznesené v takejto žiadosti.

Závěrečná správa bude obsahovať popisné časti (vrátane uvedenia faktov a zhrnutia argumentov predložených zmluvnými stranami vedúcimi spor), nálezy a závery výboru a prerokovanie argumentov uplatnených k niektorým aspektom predbežnej správy v etape jej revízie. Závěrečná správa sa bude zaoberať každou podstatnou otázkou, vznesenou pred výborom a potrebnou na vyriešenie sporu, a uvedie dôvody ktoré viedli k prijatiu záverov výboru.

Výbor vydá svoju závěrečnú správu tým, že ju okamžite poskytne sekretariátu a zmluvným stranám vedúcim spor. Sekretariát pri najbližšej možnej príležitosti rozošle závěrečnú správu zmluvným stranám spolu s písomným stanoviskom, ktorého pripojenie si zmluvná strana v spore želá.

- (b) Ak výbor dospeje k záveru, že opatrenie zavedené alebo vykonávané zmluvnou stranou nie je v súlade s ustanovením článku 5 alebo 29 alebo s ustanovením dohody GATT a súvisiacich dokumentov uplatňovaných v zmysle článku 29, môže vo svojej závěrečnej správe doporučiť, aby zmluvná strana zmenila alebo zrušila toto opatrenie, alebo aby ho vykonávala v súlade s týmto ustanovením.
 - (c) Správy výboru prijme Konferencia charty. Aby Konferencia charty disponovala dostatočným časom na posúdenie správ výboru, správa bude prijatá Konferenciou charty minimálne 30 dní po jej poskytnutí všetkým zmluvným stranám sekretariátom. Zmluvné strany s námietkami voči správe výboru uvedú sekretariátu písomne dôvody svojich námietok aspoň 10 dní pred dňom, kedy má byť správa posúdená na prijatie Konferenciou charty, a sekretariát ich okamžite poskytne všetkým zmluvným stranám. Zmluvné strany vedúce spor a zmluvné strany, ktoré oznámili svoj záujem v súlade s pododstavcom (2)(b), budú mať právo v plnej miere sa podieľať na posudzovaní správy výboru o tomto spore Konferenciou Charty a ich stanoviská budú v plnej miere zaznamenané.
 - (d) V záujme zaistenie efektívneho riešenia sporov v prospech všetkých zmluvných strán je nevyhnutné zabezpečiť bezodkladné vykonanie rozhodnutí a doporučení závěrečnej správy výboru, ktorú schválila Konferencia charty. Zmluvná strana, ktorá je subjektom rozhodnutia alebo doporučenia závěrečnej správy výboru, ktorú schválila Konferencia charty, je povinná informovať Konferenciou o svojich zámeroch týkajúcich sa vykonania takéhoto rozhodnutia alebo doporučenia. V prípade, že okamžité vykonanie nie je možné, vysvetlí dotyčná zmluvná strana Konferencii charty dôvody a v súvislosti s takýmto vysvetlením bude jej poskytnuté primerané časové obdobie na dosiahnutie súladu. Cieľom riešenia sporov je úprava alebo odstránenie opatrení, ktoré nie sú v súlade.
- (5) (a) Ak niektorá zmluvná strana nevyhoví v primeranom časovom období rozhodnutiu alebo doporučeniu závěrečnej správy výboru, ktorú schválila Konferencia charty, môže zmluvná strana vedúca spor a jej poškodená týmto postupom doručiť zmluvnej strane, ktorá mala zabezpečiť súlad, písomnú žiadosť, na začatie rokovania s cieľom dohodnúť vzájomne prijateľnú kompenzáciu. Po prijatí takejto žiadosti musí zmluvná strana, ktorá nevyhovela, okamžite pristúpiť na takéto rokovania.
- (b) Ak zmluvná strana, ktorá nevyhovela, odmietne rokovanie, alebo ak zmluvné strany nedosiahli dohodu do 30 dní od doručenia žiadosti o rokovanie, poškodená zmluvná strana môže písomne požiadať Konferenciu charty o oprávnenie odložiť záväzky, ktoré má v zmysle článku 5 alebo 29 voči zmluvnej strane, ktorá nevyhovela.
 - (c) Konferencia charty môže oprávniť poškodenú zmluvnú stranu odložiť tie zo svojich záväzkov podľa ustanovení článku 5 alebo 29 alebo na základe ustanovení dohody

- GATT a súvisiacich dokumentov, ktoré má voči zmluvnej strane, ktorá nevyhovela, ktoré poškodená zmluvná strana považuje za týchto okolností za ekvivalentné.
- (d) Odloženie záväzkov bude dočasné a bude uplatnené iba do doby, kým nie je opatrenie, ktoré je na základe zistenia v rozpore s článkom 5 alebo 29, odstránené, alebo kým sa nedosiahne vzájomne uspokojivé riešenie.
- (6) (a) Pred odložením takýchto záväzkov musí poškodená zmluvná strana informovať zmluvnú stranu, ktorá nevyhovela, o charaktere a rozsahu navrhovaného odkladu. Ak zmluvná strana, ktorá nevyhovela, doručí generálnemu tajomníkovi písomnú námietku voči rozsahu odkladu záväzkov navrhnutého poškodenou zmluvnou stranou, bude námietka predložená rozhodcovskému súdu ako je uvedené ďalej. Navrhované odloženie záväzkov bude pozastavené do ukončenia rozhodcovského konania a do doby, kým sa rozhodnutie rozhodcovského výboru stane konečným a záväzným v súlade s pododstavcom (6)(e).
- (b) Generálny tajomník ustanoví rozhodcovský výbor v súlade s pododstavcami(2)(d) až (f), ktorý, pokiaľ to bude možné, bude rovnaký výbor, ktorý vydal rozhodnutie a doporučenie uvedené v odstavci (4)(d),a ktorý preskúma rozsah záväzkov, ktoré poškodená zmluvná strana navrhuje odložiť. Pokiaľ Konferencia charty nerozhodne inak, budú procedurálne pravidlá pre jednanie výboru prijaté v súlade s odstavcom (3)(a).
- (c) Rozhodcovský výbor rozhodne, či rozsah záväzkov, ktoré poškodená zmluvná strana navrhuje prerušiť, nie je nadmerné vzhľadom na poškodenie, ktoré utrpela a ak áno, do akej miery. Nebude skúmať charakter odložených záväzkov, pokiaľ to nie je neoddeliteľnou súčasťou určenia rozsahu odložených záväzkov.
- (d) Rozhodcovský výbor doručí svoje písomné rozhodnutie poškodenej zmluvnej strane, zmluvnej strane, ktorá nevyhovela a sekretariátu do 60 dní od jeho vytvorenia alebo v takej lehote, na ktorej sa poškodená aj zmluvná strana, ktorá nevyhovela, dohodnú. Sekretariát predloží rozhodnutie Konferencii charty pri najbližšej možnej príležitosti, najneskôr na prvom zasadnutí Konferencie charty, ktoré nasleduje po prijatí rozhodnutia.
- (e) Rozhodnutie rozhodcovského výboru sa stane konečným a záväzným 30 dní po dátume jeho predloženia Konferencii charty a poškodená zmluvná strana môže na jeho základe následne uplatňovať odloženie plnenia záväzkov rozsahu, ktorý táto zmluvná strana považuje za ekvivalentný za týchto okolností, pokiaľ Konferencia charty nerozhodne pred uplynutím 30-dňovej lehoty inak.
- (f) Pri prerušení odložení záväzkov voči zmluvnej strane, ktorá nevyhovela, poškodená zmluvná strana vyvinie maximálne úsilie, aby nepriaznivo neovplyvnila obchod akejkoľvek inej zmluvnej strany.
- (7) Každá zmluvná strana môže menovať dve osoby, ktoré, v prípade zmluvných strán, ktoré sú tiež stranou GATT, ak sú ochotné a schopné vykonávať funkciu členov výboru v zmysle tejto prílohy, budú súčasne nominovanými členmi výboru pre spory v rámci GATT. Generálny tajomník môže tiež, so súhlasom Konferencie charty, menovať nie viac ako 10 osôb, ktoré sú ochotné a schopné vykonávať funkciu členov výboru ustanoveného pre riešenie sporov v súlade s odstavcami (2) až (4). Konferencia charty môže pre rovnaké účely tiež rozhodnúť o menovaní až 20 osôb, ktorí sú uvedení na zoznamoch iných medzinárodných orgánov pre riešenie sporov, ak sú ochotní a schopní pracovať vo funkcii členov výboru. Mená všetkých takto menovaných osôb budú tvoriť zoznam osôb pre riešenie sporov. Osoby musia byť menované výlučne na základe objektívnosti, spoľahlivosti a zdravého úsudku a musia v najväčšom možnom rozsahu

disponovať skúsenosťami v medzinárodnom obchode a energetických záležitostiach, obzvlášť vo vzťahu k ustanoveniam uplatňovaným v zmysle článku 29. Pri plnení akejkoľvek funkcie na základe tejto prílohy sa určené osoby nesmú združovať so žiadnou zmluvnou stranou, ani od žiadnej zmluvnej strany nesmú prijímať žiadne pokyny. Určené osoby budú vykonávať svoju funkciu v rámci obnoviteľného obdobia 5 rokov a pokiaľ nebudú menovaní ich nástupcovia. Určená osoba, ktorej obdobie vyprší bude naďalej plniť funkciu, pre ktorú bola v zmysle tejto prílohy menovaná. V prípade smrti, odstúpenia alebo nespôsobilosti určenej osoby bude mať zmluvná strana alebo generálny tajomník, podľa toho, ktorý z nich príslušnú osobu menoval, právo menovať ďalšiu osobu aby vykonávala funkciu počas zostávajúceho funkčného obdobia pričom menovanie generálnym tajomníkom podlieha schváleniu Konferenciou charty.

- (8) Bez ohľadu na ustanovenia tejto prílohy, zmluvné strany sú vyzývané ku konzultáciám počas celého konania sporu s cieľom urovnať ho.
- (9) Konferencia Charty môže menovať alebo určiť iné orgány alebo fóra, aby vykonávali akékoľvek funkcie delegované podľa tejto prílohy sekretariátu a generálnemu tajomníkovi.

12. PRÍLOHA B VZOREC PRE ROZDELENIE NÁKLADOV

(V súlade s článkom 37(3))

- (1) Príspevky splatné zmluvnými stranami bude každoročne určovať sekretariát na základe ich percentuálnych príspevkov vyžadovaných podľa poslednej dostupnej stupnice stanovených výmerov pravidelného rozpočtu OSN (doplnená o informácii o teoretických príspevkoch pre zmluvnú stranu, ktorá nie je členom OSN).
- (2) Podľa potreby budú príspevky upravené tak, aby sa zaistilo, že celkový objem príspevkov všetkých zmluvných strán je 100 %.

13. PRÍLOHA PA ZOZNAM SIGNATÁROV KTORÍ NEAKCEPTUJÚCICH PRECHODNÉ UPLATNENIE ZÁVÄZKOV PODĽA ČLÁNKU (45)(3)(b)

(V súlade s článkom 45(3)(c))

- 1.Česká republika
- 2.Nemecko
- 3.Maďarsko
- 4.Litva
- 5.Poľsko

14. PRÍLOHA T
PRECHODNÉ OPATRENIA ZMLUVNÝCH STRÁN

(V súlade s článkom 32(1))

Zoznam zmluvných strán, ktoré sú oprávnené k prechodným úpravám

Albánsko	Lotyšsko
Arménsko	Litva
Azerbajdžan	Moldavsko
Bielorusko	Poľsko
Bulharsko	Rumunsku
Chorvátsko	Ruská federácia
Česká republika	Slovensko
Estónsko	Slovinsko
Gruzínsko	Tadžikistan
Maďarsko	Turkménsko
Kazachstan	Ukrajina
Kirgistan	Uzbekistan

Zoznam ustanovení podliehajúcich prechodným úpravám :

Článok 6(2)

Článok 6(5)

Článok 7(4)

Článok 9(1)

Článok 10(7)

Článok 14(1)(d)

Článok 20(3)

Článok 22(3)

ČLÁNOK 6(2)

Každá zmluvná strana zabezpečí, aby v rámci svojej jurisdikcie prijímala a presadzovala také zákony, ktoré sú potrebné a vhodné na riešenie jednostranného a dohodnutého protikonkurenčného konania v rámci ekonomickej aktivity v energetickom sektore.

KRAJINA: ALBÁNSKO

ODVETVIE: Všetky odvetvia energetiky

VLÁDNA ÚROVEŇ: Národná

POPIS: V Albánsku neexistujú žiadne zákony o ochrane hospodárskej súťaže. Zákon č.7746 z 28. júla 1993 o uhl'ovodíkoch a zákon č.7796 zo 17. februára 1994 o nerastoch neobsahujú takéto ustanovenia. Neexistuje žiadny zákon o elektrickej energii, je však v štádiu prípravy. Predloženie takéhoto zákona do parlamentu je plánované do konca roku 1996.

V týchto zákonoch Albánsko zamýšľa zahrnúť ustanovenia o protikonkurenčnom konaní.

UKONČENIE DO: 1.januára 1998

KRAJINA: ARMÉNSKO

ODVETVIE: Všetky odvetvia energetiky

VLÁDNA ÚROVEŇ: Národná

POPIS: V súčasnej dobe existuje v Arménsku vo väčšine sektorov energetiky štátny monopol. Neexistuje žiadny zákon o ochrane hospodárskej súťaže, teda pravidlá súťaže sa ešte nevykonávajú. Predloženie návrhu zákona o energetike do parlamentu je plánované na rok 1994. Predpokladá sa, že zákony budú obsahovať ustanovenia o protikonkurenčnom konaní, ktoré by mali byť uvedené do súladu s legislatívou E spoločenstva o hospodárskej súťaži.

UKONČENIE DO: 31. december 1997.

KRAJINA: AZERBAJDŽAN

ODVETVIE: Všetky odvetvia energetiky

VLÁDNA ÚROVEŇ: Národná

POPIS: Protimonopolná legislatíva je v štádiu prípravy.

UKONČENIE DO: 1.január 2000

KRAJINA: BIELORUSKO

ODVETVIE: Všetky odvetvia energetiky

VLÁDNA ÚROVEŇ: Národná

POPIS: Protimonopolná legislatíva je v štádiu prípravy.

UKONČENIE DO: 1.január 2000

KRAJINA: GRUZÍNSKO

ODVETVIE: Všetky odvetvia energetiky

VLÁDNA ÚROVEŇ: Národná

POPIS: V Gruzínsku sú v súčasnosti zákony o demonopolizácii v etape prípravy a to je dôvod, prečo má štát zatiaľ monopol na prakticky všetky energetické zdroje a zásoby, čo bmedzuje možnosť súťaže v energetickom a palivovom komplexe.

UKONČENIE DO: 1.január 1999

KRAJINA: KAZACHSTAN

ODVETVIE: Všetky odvetvia energetiky

VLÁDNA ÚROVEŇ: Národná

POPIS: Bol prijatý zákon o rozvoji hospodárskej súťaže a obmedzení monopolných aktivít (č. 656 z 11. júna 1991), ale má všeobecný charakter. Je potrebné vypracovať ďalšiu legislatívu, hlavne prijatím príslušných dodatkov alebo prijatím nového zákona.

UKONČENIE DO: 1.január 1998

KRAJINA: KIRGISTAN

ODVETVIE: Všetky odvetvia energetiky

VLÁDNA ÚROVEŇ: Národná

POPIS: Zákon o protimonopolnej politike bol už prijatý. Pre prispôsobenie ustanovení tohto zákona energetickému sektoru, ktorý je v súčasnosti regulovaný výhradne štátom, je potrebné prechodné obdobie.

UKONČENIE DO: 1.júl 2001

KRAJINA: MOLDAVSKO

ODVETVIE: Všetky odvetvia energetiky

VLÁDNA ÚROVEŇ: Národná

POPIS: Zákon o obmedzení monopolných aktivít a rozvoji súťaže z 29. januára 1992 poskytuje organizačnú a právnu základňu pre vypracovanie opatrení v oblasti hospodárskej súťaže v záujme prevencie, obmedzenia a zrušenie monopolných aktivít; je orientovaný na realizáciu podmienok trhovej ekonomiky. Tento zákon však nestanovuje konkrétne opatrenia voči protikonkurenčnému konaniu v energetike, ani úplne nepokrýva požiadavky článku 6. V roku 1995 budú parlamentu predložené návrhy zákona o hospodárskej súťaži a štátneho programu demonopolizácie ekonomiky. Návrh zákona o energetike, ktorý bude tiež predložený parlamentu v roku 1995, bude riešiť otázky demonopolizácie a rozvoja súťaže v energetickom sektore.

UKONČENIE DO: 1.január 1998

KRAJINA: RUMUNSKO

ODVETVIE: Všetky odvetvia energetiky

VLÁDNA ÚROVEŇ: Národná

POPIS: V Rumunsku zatiaľ nie sú realizované pravidlá hospodárskej súťaže. Parlamentu bol predložený návrh Zákona o ochrane súťaže a jeho schválenie sa očakáva v priebehu roka 1994.

Návrh obsahuje ustanovenia so zreteľom na protikonkurenčné konanie zladené so zákonom Európskeho spoločenstva o konkurencii.

UKONČENIE DO: 31.december 1996.

KRAJINA: RUSKÁ FEDERÁCIA

ODVETVIE: Všetky odvetvia energetiky

VLÁDNA ÚROVEŇ: Federácia

POPIS: V Ruskej federácii bol vytvorený rámec protimonopolnej legislatívy, ale musia byť prijaté ďalšie zákonné a organizačné opatrenia v záujme zabrániť, obmedziť alebo potlačiť monopolné aktivity a nekalú súťaž, hlavne v energetickom sektore.

UKONČENIE DO: 1.júl 2001

KRAJINA: SLOVINSKO

ODVETVIE: Všetky odvetvia energetiky

VLÁDNA ÚROVEŇ: Národná

POPIS: Zákon o hospodárskej súťaži prijatý v roku 1993 a publikovaný v zbierke zákonov č. 18/93 všeobecne pojednáva o protikonkurenčnom konaní. Existujúci zákon tiež stanovuje podmienky pre vytvorenie orgánov pre hospodársku súťaž. V súčasnosti hlavným úradom pre hospodársku súťaž je Úrad ochrany súťaže pri Ministerstve hospodárskych vzťahov a rozvoja. Vzhľadom na význam energetiky je predpokladané prijatie samostatného zákona a pre dosiahnutie úplného súladu je teda potrebné dlhšie časové obdobie.

UKONČENIE DO: 1.január 1998

KRAJINA: TADŽIKISTAN

ODVETVIE: Všetky odvetvia energetiky

VLÁDNA ÚROVEŇ: Národná

POPIS: V roku 1993 Tadžikistan schválil Zákon o demonopolizácii a súťaži, avšak vzhľadom na zložitú ekonomickú situáciu v Tadžikistane bola právna účinnosť zákona dočasne pozastavená.

UKONČENIE DO: 31.december 1997.

KRAJINA: TURKMÉNSKO

ODVETVIE: Všetky odvetvia energetiky

VLÁDNA ÚROVEŇ: Národná

POPIS: Uznesením prezidenta Turkménska č.1532 z 21. októbra 1993 bola ustanovená Komisia pre obmedzovanie monopolných aktivít, ktorá už pracuje a jej funkciou je ochrana podnikov a iných subjektov pred monopolným správaním sa a praktikami a podpora vytvárania trhových mechanizmov na základe rozvoja súťaže a podnikateľskej činnosti. Potrebný je ďalší rozvoj legislatívy a predpisov, ktoré by regulovali protimonopolné správanie sa podnikov v rámci ekonomickej aktivity v energetickom sektore.

UKONČENIE DO: 1.júl 2001.

KRAJINA: UZBEKISTAN

ODVETVIE: Všetky odvetvia energetiky

VLÁDNA ÚROVEŇ: Národná

POPIS: V Uzbekistane bol prijatý Zákon o obmedzovaní monopolných aktivít a nadobudol platnosť v júli 1992. Tento zákon sa však (ako je špecifikované v článku 1, odstavce 3) nezaoberá činnosťami podnikov v energetickom sektore.

UKONČENIE DO: 1. júl 2001

ČLÁNOK 6(5)

Ak zmluvná strana usudzuje, že akékoľvek špecifikované protikonkurenčné konanie uskutočňované v danej oblasti inej zmluvnej strany nepriaznivo ovplyvňuje dôležitý záujem týkajúci sa účelu definovaného v tomto článku, môže zmluvná strana vyrozumieť druhú zmluvnú stranu a môže požadovať, aby jej úrady na ochranu hospodárskej súťaže iniciovali primerané vymáhanie jej dodržiavania. Oznamujúca zmluvná strana v takomto vyrozumení uvedie dostatočné informácie, aby tým umožnila vyrozumenej zmluvnej strane identifikovať protikonkurenčné konanie, ktoré je predmetom vyrozumenia a tiež ponúkne ďalšie informácie a spoluprácu, ktorú je schopná zabezpečiť. Vyrozumená zmluvná strana respektíve príslušné úrady môžu vec konzultovať s úradmi na ochranu hospodárskej súťaže oznamujúcej zmluvnej strany a s plnou vážnosťou posúdia požiadavku oznamujúcej zmluvnej strany pri rozhodnutí, či iniciovať alebo neiniciovať vynucovacie kroky v zmysle údajného protikonkurenčného konania identifikovaného vo vyrozumení. Vyrozumená zmluvná strana bude informovať oznamujúcu zmluvnú stranu o svojom rozhodnutí alebo o rozhodnutí príslušných úradov pre ochranu hospodárskej súťaže a môže tiež informovať oznamujúcu zmluvnú stranu o dôvodoch takého rozhodnutia. Ak sú iniciované vynucovacie kroky, vyrozumená zmluvná strana bude o nich informovať oznamujúcu zmluvnú stranu a v možnom rozsahu aj o zásadnom nasledujúcom vývoji záležitosti

KRAJINA: ALBÁNSKO

ODVETVIE: Všetky odvetvia energetiky

VLÁDNA ÚROVEŇ: Národná

POPIS: V Albánsku nie sú ustanovené žiadne inštitúcie pre uplatňovanie pravidiel hospodárskej súťaže. Takéto inštitúciu budú ustanovené v Zákone o ochrane hospodárskej súťaže, ktorého dopracovanie je plánované v roku 1996.

UKONČENIE DO: 1. január 1999

KRAJINA: ARMÉNSKO

ODVETVIE: Všetky odvetvia energetiky

VLÁDNA ÚROVEŇ: Národná

POPIS: V Arménsku neboli ustanovené inštitúcie pre presadzovanie ustanovení tohto odstavca. Pripravované zákony o energetike a ochrane súťaže budú obsahovať ustanovenia pre vytvorenie takýchto inštitúcií.

UKONČENIE DO: 31. december 1997.

KRAJINA: AZERBAJDŽÁN

ODVETVIE: Všetky odvetvia energetiky

VLÁDNA ÚROVEŇ: Národná

POPIS: Protimonopolné úrady budú ustanovené po prijatí protimonopolnej legislatívy.

UKONČENIE DO: 1.január 2000

KRAJINA: BIELORUSKO

ODVETVIE: Všetky odvetvia energetiky

VLÁDNA ÚROVEŇ: Národná

POPIS: Protimonopolné úrady budú ustanovené po prijatí protimonopolnej legislatívy.

UKONČENIE DO: 1. január 2000

KRAJINA: GRUZÍNSKO

ODVETVIE: Všetky odvetvia energetiky

VLÁDNA ÚROVEŇ: Národná

POPIS: V Gruzínsku sú v súčasnosti zákony o demonopolizácii v etape prípravy a to je dôvod, prečo nie sú zatiaľ ustanovené úrady pre hospodársku súťaž.

UKONČENIE DO: 1.január 1999

KRAJINA: KAZACHSTAN

ODVETVIE: Všetky odvetvia energetiky

VLÁDNA ÚROVEŇ: Národná

POPIS: V Kazachstane bola vytvorená protimonopolná komisia, ale jej činnosť si vyžaduje vylepšenia, ako z legislatívnych tak aj z organizačných hľadísk, za účelom vypracovania účinného mechanizmu pre riešenie sťažností na protikonkurenčné konanie.

UKONČENIE DO: 1.január 1998

KRAJINA: KIRGISTAN

ODVETVIE: Všetky odvetvia energetiky

VLÁDNA ÚROVEŇ: Národná

POPIS: Pre reguláciu protikonkurenčného konania nie sú v Kirgistane žiadne mechanizmy a príslušná legislatíva. Je potrebné ustanoviť príslušné protimonopolné úrady.

UKONČENIE DO: 1. júl 2001

KRAJINA: MOLDAVSKO

ODVETVIE: Všetky odvetvia energetiky

VLÁDNA ÚROVEŇ: Národná

POPIS: Za kontrolu konkurenčného konania je zodpovedné ministerstvo hospodárstva. K Zákonom o porušení administratívnych predpisov boli prijaté príslušné pozmeňovacie dodatky, ktoré počítajú s istými pokutami za porušenie pravidiel pre hospodársku súťaž zo strany monopolných podnikov.

Návrh zákona o hospodárskej súťaži, ktorý je v súčasnosti v štádiu prípravy, bude obsahovať ustanovenia o presadzovaní konkurenčných pravidiel.

UKONČENIE DO: 1. január 1998

KRAJINA: RUMUNSKO

ODVETVIE: Všetky odvetvia energetiky

VLÁDNA ÚROVEŇ: Národná

POPIS: V Rumunsku neboli vytvorené inštitúcie pre presadzovanie ustanovení tohoto odstavca. Inštitúcie poverené presadzovaním pravidiel hospodárskej súťaže sú zahrnuté v návrhu zákona o ochrane súťaže, ktorého predloženie k schváleniu sa očakáva v priebehu roka 1994.

Návrh tiež stanovuje deväťmesačné obdobie pre jeho uplatnenie počínajúce dňom jeho zverejnenia.

Podľa asociačnej dohody medzi Rumunskom a Európskym spoločenstvom, bolo Rumunsku poskytnuté obdobie piatich rokov pre zavedenie pravidiel hospodárskej súťaže.

UKONČENIE DO: 31. december 1998.

KRAJINA: TADŽIKISTAN

ODVETVIE: Všetky odvetvia energetiky

VLÁDNA ÚROVEŇ: Národná

POPIS: Tadžikistan prijal Zákon o demonopolizácii a hospodárskej súťaži, ale inštitúcie pre presadzovanie pravidiel hospodárskej súťaže sú v štádiu prípravy.

UKONČENIE DO: 31. december 1997.

KRAJINA: UZBEKISTAN

ODVETVIE: Všetky odvetvia energetiky

VLÁDNA ÚROVEŇ: Národná

POPIS: V Uzbekistane bol prijatý Zákon o obmedzovaní monopolných aktivít a nadobudol platnosť v júni 1992. Tento zákon sa však (ako je špecifikované v článku 1, odstavce 3) nezaoberá činnosťami podnikov v energetickom sektore.

UKONČENIE DO: 1. júl 2001

ČLÁNOK 7(4)

V prípade, že tranzit energetických materiálov a produktov nemôže byť prostredníctvom energetických prepravných zariadení dosiahnutý na základe obchodných podmienok zmluvné

strany nebudú klásť prekážky vytváraniu novej kapacity, s výnimkou, ak tak stanovujú ustanovenia platnej legislatívy ktorá je v súlade s odstavcom (1).

KRAJINA: AZERBAJDŽAN

ODVETVIE: Všetky odvetvia energetiky

VLÁDNA ÚROVEŇ: Národná

POPIS: Je potrebné prijať sústavu zákonov o energetike, vrátane licenčných procedúr pre reguláciu tranzitu. Počas prechodného obdobia sa očakáva vybudovanie a modernizácia výkonových prenosových liniek, ako aj vytváranie výrobných kapacít s cieľom zosúladiť ich technickú úroveň so svetovými požiadavkami a prispôbiť sa podmienkam trhovej ekonomiky.

UKONČENIE DO: 31. december 1999.

KRAJINA: BIELORUSKO

ODVETVIE: Všetky odvetvia energetiky

VLÁDNA ÚROVEŇ: Národná

POPIS: Zákony o energetike, pôde a iných subjektoch sú v súčasnosti v príprave a pokiaľ nedôjde k ich konečnému prijatiu, ostávajú podmienky pre budovanie nových prepravných kapacít pre prepravcov energie v Bielorusku neisté.

UKONČENIE DO: 31. december 1998

KRAJINA: BULHARSKO

ODVETVIE: Všetky odvetvia energetiky

VLÁDNA ÚROVEŇ: Národná

POPIS: Bulharsko nemá žiadne zákony upravujúce tranzit energetických materiálov a produktov. V energetike prebieha celková reštrukturalizácia, vrátane budovania inštitucionálneho rámca, legislatívy a regulácie. Pre zosúladenie legislatívy týkajúcej sa tranzitu energetických materiálov a produktov s týmto ustanovením je potrebné prechodné obdobie 7 rokov.

UKONČENIE DO: 1. júl 2001.

KRAJINA: GRUZÍNSKO

ODVETVIE: Všetky odvetvia energetiky

VLÁDNA ÚROVEŇ: Národná

POPIS: Je nevyhnutné pripraviť sústavu zákonov k tejto oblasti. V súčasnosti sú v Gruzínsku podstatne odlišné podmienky pre prepravu a tranzit rozličných zdrojov energie (elektrická energia, zemný plyn, ropné produkty, uhlie).

UKONČENIE DO: 1. január 1999

KRAJINA: MAĎARSKO

ODVETVIE: Odvetvie elektrickej energie

VLÁDNA ÚROVEŇ: Národná

POPIS: Podľa súčasnej legislatívy je budovanie a prevádzka diaľkových vedení vysokého napätia štátnym monopolom.

Pripravuje sa vytvorenie nového právneho a regulačného rámca pre budovanie, prevádzkovanie a vlastníctvo diaľkových vedení vysokého napätia.

Ministerstvo priemyslu a obchodu už iniciovalo prípravu nového zákona o elektrickej energii, ktorý ovplyvní aj občiansky zákonník a zákon o koncesiách. Súlad s príslušnými ustanoveniami môže byť dosiahnutý po nadobudnutí platnosti nového zákona o elektrickej energii a súvisiacich regulačných vyhlášok.

UKONČENIE DO: 31. december 1996

KRAJINA: POĽSKO

ODVETVIE: Všetky odvetvia energetiky

VLÁDNA ÚROVEŇ: Národná

POPIS: Poľský zákon o energetike, ktorý je v záverečnej etape koordinácie, zakotvuje vytváranie nových zákonných smerníc, ktoré sú podobné smerniciam uplatňovaným v krajinách s trhovou ekonomikou (licencie pre výrobu, prenos, distribúciu a obchod v oblasti energetických médií). Do doby, pokiaľ bude tento zákon prijatý parlamentom, požaduje sa dočasné pozastavenie záväzkov v zmysle tohoto odstavca.

UKONČENIE DO: 31. december 1995

ČLÁNOK 9(1)

Zmluvné strany uznávajú dôležitosť otvorených kapitálových trhov pri podpore toku kapitálu na financovanie obchodu s energetickými materiálmi a produktmi, pre ich vytváranie i pomoci v tejto oblasti s ohľadom na investície a ekonomické aktivity v energetickom sektore v oblastiach iných zmluvných strán, najmä strán s transformujúcou sa ekonomikou. Každá zmluvná strana sa bude v tomto zmysle usilovať vytvárať podmienky pre prístup spoločností a občanov iných zmluvných strán na jej kapitálový trh za účelom financovania obchodu s energetickými materiálmi a produktmi a za účelom investovania do ekonomických aktivít energetického sektoru v oblastiach týchto zmluvných strán, na základe nie menej výhodných podmienok aké sú za podobných okolností poskytované vlastným spoločnostiam alebo občanom, alebo spoločnostiam a občanom inej zmluvnej strany alebo tretieho štátu, podľa toho, čo je najvýhodnejšie.

KRAJINA: AZERBAJDŽÁN

ODVETVIE: Všetky odvetvia energetiky

VLÁDNA ÚROVEŇ: Národná

POPIS: Príslušná legislatíva je v štádiu prípravy.

UKONČIŤ DO: 1. január 2000

KRAJINA: BIELORUSKO

ODVETVIE: Všetky odvetvia energetiky

VLÁDNA ÚROVEŇ: Národná

POPIS: Príslušná legislatíva je v štádiu prípravy.

UKONČIŤ DO: 1. január 2000

KRAJINA: GRUZÍNSKO

ODVETVIE: Všetky odvetvia energetiky

VLÁDNA ÚROVEŇ: Národná

POPIS: Príslušná legislatíva je v štádiu prípravy.

UKONČIŤ DO: 1. január 1997

KRAJINA: KAZACHSTAN

ODVETVIE: Všetky odvetvia energetiky

VLÁDNA ÚROVEŇ: Národná

POPIS: Návrh zákona o zahraničných investíciách je v štádiu schvaľovania. S jeho prijatím parlamentom sa počíta na jeseň roku 1994.

UKONČIŤ DO: 1. júl 2001

KRAJINA: KIRGISTAN

ODVETVIE: Všetky odvetvia energetiky

VLÁDNA ÚROVEŇ: Národná

POPIS: Príslušná legislatíva sa v súčasnosti pripravuje.

UKONČIŤ DO: 1. júl 2001

ČLÁNOK 10(7) - ŠPECIFICKÉ OPATRENIA

Každá zmluvná strana poskytne vo svojej oblasti investíciám investorov inej zmluvnej strany a súvisiacim aktivitám, vrátane riadenia, udržovania, použitia, využívania alebo nakladania zaobchádzanie, ktoré nie je menej výhodné ako to, ktoré uplatňuje vo vzťahu k investíciám svojich vlastných investorov alebo investorov ktorejkoľvek inej zmluvnej strany alebo ktoréhokoľvek tretieho štátu vrátane súvisiacich aktivít, zahŕňajúc do nich aj riadenie, udržovanie, použitie, využívanie alebo nakladanie podľa toho, ktoré je najvýhodnejšie.

KRAJINA: BULHARSKO

ODVETVIE: Všetky odvetvia energetiky

VLÁDNA ÚROVEŇ: Národná

POPIS: Zahraničné osoby nemôžu získať vlastnícke právo k pozemkom. Spoločnosť, v ktorej majú zahraničné osoby viac ako 50 percentný podiel, nemôžu získať vlastnícke právo k poľnohospodárskej pôde.

Cudzinci a zahraničné právnické osoby nemôžu podľa zákona získať vlastnícke právo k pozemkom, s výnimkou dedenia. V tomto prípade musia však práva previesť.

Zahraničné osoby môžu získať vlastnícke práva k budovám a stavbám, ale bez vlastníckeho práva k pozemku.

Pred vykonávaním nasledujúcich aktivít musia cudzinci alebo spoločnosti so zahraničnou rozhodujúcou účasťou získať povolenie:

- vyhľadávanie, príprava ložísk a ťažba prírodných zdrojov z teritoriálnych vôd, z kontinentálnych šelfov alebo výhradnej ekonomickej zóny,

- získavanie nemovitostí v geografických regiónoch stanovených Radou ministrov;

- povolenia vydáva Rada ministrov alebo orgán, ktorý k tomuto oprávnila.

UKONČENIE DO: 1. júl 2001.

ČLÁNOK 14(1)(D)

Každá zmluvná strana je povinná, v súvislosti s investíciami investorov ktorejkoľvek inej zmluvnej strany zaručiť v jej oblasti voľný transfer do a z jej oblasti, vrátane prevodu: nespotrebovaných príjmov a iných odmien personálu prijatého v zahraničí v súvislosti s touto investíciou,

KRAJINA: BULHARSKO

ODVETVIE: Všetky odvetvia energetiky

VLÁDNA ÚROVEŇ: Národná

POPIS: Cudzí štátni príslušníci, zamestnaní u spoločností, ktoré majú viac ako 50 percentnú zahraničnú majetkovú účasť, alebo zamestnaní u zahraničných osôb, registrovaných ako samostatní podnikatelia alebo u filiálky prípadne zastúpenia zahraničnej spoločnosti v Bulharsku, ktorí dostávajú svoj plat v bulharských leva, môžu nakúpiť cudziu menu za sumu neprekračujúcu 70 percent ich zárobku, vrátane platby sociálneho poistenia.

UKONČIŤ DO: 1. júl 2001.

KRAJINA: MAĎARSKO

ODVETVIE: Všetky odvetvia energetiky

VLÁDNA ÚROVEŇ: Národná

POPIS: Podľa Zákona o investíciách zahraničných investorov v Maďarsku, článok 33, môžu vrcholoví riadiaci pracovníci, výkonní riadiaci pracovníci, členovia dozornej rady a zahraniční zamestnanci previesť svoj príjem až do výšky 50 percent z ich príjmu po zdanení, získaný od spoločnosti, ktorá ich zamestnáva, prostredníctvom banky ich spoločnosti.

NÁPRAVA DO: 1. júla 2001. Ukončenie platnosti tohto zvláštneho obmedzenia závisí na pokroku, ktorý je Maďarsko schopné uskutočniť pri plnení liberalizačného devízového programu, ktorého konečným cieľom je plná konvertibilita forintu. Toto obmedzenie nevytvára obmedzenia pre zahraničných investorov. Ukončenie vychádza z ustanovení článku 32.

ČLÁNOK 20(3)

Každá zmluvná strana určí jedno alebo viac informačných miest, na ktoré je možné adresovať žiadosti o informácie o vyššie uvedených zákonoch, nariadeniach, súdnych rozhodnutiach a administratívnych predpisoch a bez odkladu oznámi takéto miesta sekretariátu, ktorý ich na požiadanie dá k dispozícii.

KRAJINA: ARMÉNSKO

ODVETVIE: Všetky odvetvia energetiky

VLÁDNA ÚROVEŇ: Národná

POPIS: V Arménsku nie sú zatiaľ žiadne informačné miesta, na ktoré by mohli byť adresované žiadosti o informácie o príslušných zákonoch a iných nariadeniach. Taktiež neexistuje žiadne informačné centrum. Vytvorenie takéhoto centra je plánované na roky 1994-1995. Potrebná je technická pomoc.

UKONČENIE DO: 31. december 1996.

KRAJINA: AZERBAJDŽAN

ODVETVIE: Všetky odvetvia energetiky

VLÁDNA ÚROVEŇ: Národná

POPIS: V Azerbajdžane nie sú zatiaľ žiadne oficiálne informačné miesta, na ktoré by mohli byť adresované žiadosti o informácie o príslušných zákonoch a nariadeniach. V súčasnej dobe sú takéto informácie sústredené v rozličných organizáciách.

UKONČENIE DO: 31. december 1997

KRAJINA: BIELORUSKO

ODVETVIE: Všetky odvetvia energetiky

VLÁDNA ÚROVEŇ: Národná

POPIS: V Bielorusku ešte neexistujú žiadne oficiálne informačné kancelárie, ktoré by poskytovali informácie o zákonoch, predpisoch, súdnych rozhodnutiach a organizačných nariadeniach. Čo sa týka súdnych rozhodnutí a administratívnych nariadení, nie je v Bielorusku zavedená prax pre ich publikovanie.

UKONČENIE DO: 31. december 1998

KRAJINA: KAZACHSTAN

ODVETVIE: Všetky odvetvia energetiky

VLÁDNA ÚROVEŇ: Národná

POPIS: Proces zakladania informačných miest začal. Čo sa týka súdnych rozhodnutí a administratívnych nariadení, v Kazachstane nie sú publikované (s výnimkou niektorých rozsudkov vynesených Najvyšším súdom), pretože nie sú považované za zdroje práva. Zmena existujúcej praxe si vyžiada dlhšie prechodné obdobie.

UKONČENIE DO: 1. júl 2001

KRAJINA: MOLDAVSKO

ODVETVIE: Všetky odvetvia energetiky

VLÁDNA ÚROVEŇ: Národná

POPIS: Je potrebné vytvoriť informačné miesta.

UKONČENIE DO: 31. december 1995

KRAJINA: RUSKO

ODVETVIE: Všetky odvetvia energetiky

VLÁDNA ÚROVEŇ: Federácia a republiky tvoriace federáciu

POPIS: V Ruskej federácii doteraz neexistujú informačné miesta na, ktoré by mohli byť adresované žiadosti o informácie o príslušných zákonoch a iných nariadeniach. Čo sa týka informácií o súdnych rozhodnutiach a organizačných nariadeniach, nie sú považované za zdroje práva.

UKONČENIE DO: 31. december 2000

KRAJINA: SLOVINSKO

ODVETVIE: Všetky odvetvia energetiky

VLÁDNA ÚROVEŇ: Národná

POPIS: V Slovinsku ešte neexistujú žiadne informačné miesta, na ktoré by mohli byť adresované žiadosti o informácie o príslušných zákonoch a iných dozorných aktoch. V súčasnosti sú takéto informácie dostupné na rozličných ministerstvách. Zákon o zahraničných investíciách, ktorý je v etape prípravy, predpokladá zriadenie takýchto informačných miest.

UKONČENIE DO: 1. január 1998

KRAJINA: TADŽIKISTAN

ODVETVIE: Všetky odvetvia energetiky

VLÁDNA ÚROVEŇ: Národná

POPIS: V Tadžikistane zatiaľ neexistujú žiadne informačné miesta, na ktoré by mohli byť adresované žiadosti o informácie o príslušných zákonoch a iných nariadeniach. Je to len otázka dostupnosti finančných zdrojov.

UKONČENIE DO: 31. december 1997.

KRAJINA: UKRAJINA

ODVETVIE: Všetky odvetvia energetiky

VLÁDNA ÚROVEŇ: Národná

POPIS: Potrebné je zlepšiť priehľadnosť súčasných zákonov až na úroveň medzinárodnej praxe. Ukrajina bude musieť vytvoriť informačné miesta poskytujúce informácie o zákonoch, nariadeniach, súdnych rozhodnutiach a organizačných nariadeniach a všeobecne platných normách.

UKONČENIE DO: 1. január 1998.

ČLÁNOK 22(3)

Každá zmluvná strana, ak založí alebo má v správe subjekt a poverí tento subjekt vykonávaním regulačnej, správnej alebo inej vládnu právomoci, zabezpečí, že takýto subjekt bude uplatňovať túto právomoc spôsobom zlučiteľným so záväzkami tejto zmluvnej strany v zmysle tohoto Dohovoru.

KRAJINA: ČESKÁ REPUBLIKA

ODVETVIE: Uránový a jadrový priemysel

VLÁDNA ÚROVEŇ: Národná

POPIS: Za účelom spotrebovania zásob uránovej rudy v zariadeniach Správy štátnych hmotných rezerv, nebudú udelené licencie na dovozy uránovej rudy a koncentrátov, vrátane uránových palivových článkov obsahujúceho urán, iného ako českého pôvodu.

UKONČENIE DO: 1. júl 2001.

ROZHODNUTIA VO VZŤAHU K DOHOVORU K ENERGETICKEJ CHARTE

(Príloha 2 k Záverečnému dokumentu Konferencie Európskej energetickej charty)

Konferencia Európskej energetickej charty prijala nasledovné rozhodnutia:

1. K Dohovoru celkovo

V prípade nesúladu medzi zmluvou týkajúcou sa Špicbergov z 9. februára 1920 (Svalbardská dohoda) a Dohovorom k energetickej charte, v rozsahu tohto nesúladu prevládnu ustanovenia zmluvy týkajúce sa Špicbergov bez ujmy na postavení zmluvných strán vo vzťahu k Svalbardskej dohode. V prípade takéhoto nesúladu, alebo v spore, či ide o nesúlad, alebo o jeho rozsah nebude použitý článok 16 a časť V Dohovoru k energetickej charte.

2. K článku 10(7)

Ruská federácia môže požadovať, aby podniky so zahraničnou účasťou mali za povinnosť získať legislatívny súhlas pre prenájom majetku vo federálnom vlastníctve, za predpokladu, že Ruská federácia zaistí bez výnimky, že tento postup sa nebude uplatňovať spôsobom, ktorý diskriminuje investície investorov iných zmluvných strán.

3. K článku 14

(1) Termín "voľnosť prevodu" v článku 14(1) nebráni žiadnej zmluvnej strane (ďalej uvádzaná ako "limitujúca strana") uplatňovať obmedzenia na pohyb kapitálu vlastnými investormi za predpokladu, že:

(a) takéto obmedzenia nebudú obmedzovať práva poskytnuté investorom iných zmluvných strán podľa článku 14(1) v súvislosti s ich investíciami,

(b) takéto obmedzenia neovplyvňujú bežné transakcie,

(c) zmluvná strana zabezpečí, že investíciám investorov všetkých ostatných zmluvných strán v jej oblasti z hľadiska prevodu bude poskytované zaobchádzanie, ktoré nie je menej priaznivé ako to, ktoré poskytuje ktorejkoľvek inej zmluvnej strane alebo tretiemu štátu, podľa toho čo je výhodnejšie.

(2) Toto rozhodnutie bude podliehať preskúmaniu Konferenciou charty päť rokov po vstupe Dohovoru do platnosti, ale nie neskoršie ako v deň uvedený v článku 32(3).

(3) Nijaká zmluvná strana nebude mať možnosť uplatňovať takéto obmedzenia pokiaľ sa nejedná o zmluvnú stranu, ktorá je štátom, ktorý bol predtým súčasťou Zväzu sovietskych socialistických republík a ktorá neoznámila dočasnému sekretariátu písomne najneskôr do 1. júla 1995, že chce aplikovať obmedzenia v súlade s týmto rozhodnutím.

(4) Aby neprišlo k pochybnostiam, nesmie žiadna časť tohoto rozhodnutia, v súvislosti s článkom 16, byť na ujmu práv, vyplývajúcich z tohto rozhodnutia, zmluvnej strany, jej investorov alebo investícií, alebo zo záväzkov zmluvnej strany.

(5) Pre účely tohoto rozhodnutia:

"Bežné transakcie" sú bežnými platbami spojenými s pohybom tovarov, služieb alebo osôb, ktoré sú hradené v súlade s bežnými medzinárodnými postupmi a nezahŕňajú dohovory, ktoré materiálne konštituuju kombináciu bežných platieb a kapitálových transakcií, ako sú odklady platieb a platby vopred s úmyslom obchádzania platnej legislatívy limitujúcej strany v tejto oblasti.

4. K článku 14(2)

Bez ujmy na požiadavky článku 14 a svoje ďalšie medzinárodné záväzky, Rumunsko, v období prechodu svojej meny na plnú konvertibilitu, sa bude usilovať o prijatie vhodných krokov pre zlepšenie efektívnosti postupov v súvislosti s prevodmi výnosov z investícií a zaručí, že takéto transfery budú v každom prípade realizované vo voľne zameniteľnej mene bez obmedzení a že sa neonesoria viac ako o 6 mesiacov. Rumunsko zaistí, aby investíciám investorov všetkých ďalších zmluvných strán v tejto oblasti bolo poskytované, z hľadiska transferu, zaobchádzanie nie menej priaznivé než to, ktoré poskytuje investíciám investorov ľubovolnej inej zmluvnej strane alebo tretiemu štátu, podľa toho, čo je priaznivejšie.

5. K článkom 24(4) a 25

Investícia investora, vzťahujúca sa na článok 1(7)(a)(ii), zmluvnej strany, ktorá nie je stranou (EIA) alebo členom zóny voľného obchodu alebo colnej únie, bude mať právo na poskytovanie zaobchádzania poskytovaného v rámci tohoto (EIA), zóny voľného obchodu alebo colnej únie, za predpokladu že investícia:

- (a) má svoj registračný úrad, centrálnu administratívu alebo hlavnú prevádzku v oblasti strany tohoto (EIA), zóny voľného obchodu alebo colnej únie; alebo
- (b) v prípade, že má v tejto oblasti len registračný úrad, má účinné a trvalé spojenie s ekonomikou jednej zo strán tohoto (EIA), zóny voľného obchodu alebo colnej únie.

PROTOKOL ENERGETICKEJ CHARTY O ENERGETICKEJ ÚČINNOSTI A SÚVISIACICH ENVIRONMENTÁLNYCH ASPEKTOCH

(Príloha č. 3 k Záverečnému aktu Konferencie Európskej energetickej charty)

PREAMBULA

Zmluvné strany tohoto protokolu:

- majú na zreteli Európsku energetickú chartu prijatú v Záverečnom dokumente Haagskej konferencie o Európskej energetickej charte, podpísanú v Haagu dňa 17. decembra 1991; a najmä prehlásenie v tejto Charte o potrebe spolupráce v oblasti energetickej účinnosti a súvisiacej ochrany životného prostredia;
- majú tiež na zreteli Dohovor k energetickej charte otvorený k podpisu od 17. decembra 1994 do 1. júna 1995;
- uvedomujúc si prácu vykonanú medzinárodnými organizáciami a fórami na poli energetickej účinnosti a environmentálnych aspektov energetického cyklu;
 - vedomé si zlepšení dosiahnutých v bezpečnosti dodávok a významných ekonomických a ekologických ziskov, ktoré vyplývajú z realizácie nákladovo efektívnych opatrení energetickej účinnosti, a vedomé si ich významu pre reštrukturalizáciu ekonomík a zvyšovanie životnej úrovne;
 - uznávajúc, že zvyšovanie energetickej účinnosti obmedzuje negatívne ekologické dôsledky energetického cyklu, vrátane globálneho otepľovania a okysľovania,
 - presvedčené, že ceny energie by mali čo najviac odrážať konkurenčný trh, zabezpečujúc trhovo orientovanú tvorbu cien, vrátane dôslednejšieho premietnutia ekologických nákladov a prínosov, a uznávajúc, že takáto tvorba cien je bezpodmienečne nutná pre pokrok v oblasti energetickej účinnosti a súvisiacej ochrany životného prostredia;
 - oceňujúc životne dôležitú úlohu súkromného sektoru, vrátane a malých a stredných podnikov, pri podpore a realizácii opatrení v oblasti energetickej účinnosti, odhodlané zaistiť priaznivý inštitucionálny rámec pre ekonomicky životaschopné investície v oblasti energetickej účinnosti;
 - uznávajúc, že obchodné formy spolupráce bude možno treba doplniť medzivládnu spoluprácou, obzvlášť v oblasti tvorby a analýzy energetickej politiky ako aj v iných oblastiach, ktoré sú nevyhnutné pre zvyšovanie energetickej účinnosti, ale nevhodné pre financovanie súkromným sektorom; a
 - želajúc si podnikať spoločné a koordinované kroky v oblasti energetickej účinnosti a súvisiacej ochrany životného prostredia a prijať protokol zabezpečujúci rámec pre čo najhospodárnejšie a najúčinnnejšie využívanie energie

sa dohodli nasledovne:

ČASŤ I ÚVOD

ČLÁNOK 1 - PÔSOBNOSŤ A CIELE PROTOKOLU

- (1) Tento protokol definuje princípy politiky pre podporu energetickej účinnosti ako významného zdroja energie a v dôsledku toho aj ku znižovaniu nepriaznivých

ekologických dopadov energetických systémov. Taktiež poskytuje návod na rozvoj programov energetickej účinnosti, vytyčuje oblasti spolupráce a poskytuje rámec pre rozvoj spoločných a koordinovaných postupov. Tieto postupy môžu zahrňovať vyhľadávanie, prieskum, výrobu, premenu, skladovanie, prepravu, distribúciu a spotrebu energie a môžu sa vzťahovať na ktorúkoľvek oblasť ekonomického sektora.

(2) Ciele tohoto protokolu sú:

- (a) podpora politiky energetickej účinnosti v súlade s trvalo udržateľným rozvojom;
- (b) vytváranie rámcových podmienok, ktoré nútia výrobcov a spotrebiteľov využívať energiu podľa možnosti čo najhospodárnejšie, najúčinnnejšie a najprijateľnejšie z hľadiska životného prostredia, najmä organizovaním účinných energetických trhov a dôslednejšieho premietania ekologických nákladov a prínosov;
- (c) podpora spolupráce v oblasti energetickej účinnosti.

ČLÁNOK 2 - DEFINÍCIE

Pre účely tohoto protokolu:

- (1) "Charta" znamená Európsku energetickú chartu prijatú v Záverečnom dokumente Haagskej konferencie o Európskej energetickej charte podpísanej v Haagu dňa 17. decembra 1991; podpis Záverečného dokumentu sa považuje za podpis Charty.
- (2) "Zmluvná strana" znamená štát alebo regionálnu organizáciu ekonomickej integrácie, ktorá súhlasí, aby bola viazaná týmto protokolom, a pre ktorú je protokol v platnosti.
- (3) "Regionálna organizácia ekonomickej integrácie" znamená organizáciu vytvorenú štátmi, na ktorú tieto štáty preniesli kompetencie v určitých záležitostiach, z ktorých niektoré podliehajú tomuto protokolom, vrátane právomoci prijímať rozhodnutia, ktoré sú pre ne záväzné vo vzťahu k týmto záležitostiam.
- (4) "Energetický cyklus" znamená celý energetický reťazec, vrátane aktivít súvisiacich s vyhľadávaním, prieskumom, výrobou, premenou, skladovaním, prepravou, distribúciou a spotrebou rôznych foriem energie, a nakladanie s odpadmi a ich likvidáciu, ako aj vyradenie týchto aktivít z činnosti, ich prerušenie alebo ukončenie, minimalizujúce škodlivé dopady na životné prostredie.
- (5) "Nákladová efektívnosť" znamená dosiahnutie definovaného cieľa pri najnižších nákladoch alebo dosiahnutie maximálneho prínosu pri daných nákladoch.
- (6) "Zvyšovanie energetickej účinnosti" znamená činnosť smerujúcu k dosiahnutiu rovnakého jednotkového výstupu (tovaru alebo služby) bez zníženia jeho kvality alebo výkonnosti, pri súčasnom znížení energie potrebnej pre vytvorenie tohto výstupu.
- (7) "Ekologický dopad" znamená každý účinok na životné prostredie spôsobený danou aktivitou, vrátane ľudského zdravia a bezpečnosti, flóry, fauny, pôdy, vzduchu, vody, podnebia, krajiny a historických pamiatok alebo iné fyzických stavieb alebo interakcie medzi týmito faktormi; taktiež zahrňuje vplyvy na kultúrne dedičstvo alebo sociálno-ekonomické podmienky vyplývajúce zo zmien týchto faktorov.

ČASŤ II PRINCÍPY POLITIKY

ČLÁNOK 3 - ZÁKLADNÉ PRINCÍPY

Zmluvné strany sa budú riadiť nasledovnými princípmi:

- (1) Zmluvné strany budú spolupracovať a tam, kde to bude vhodné budú si vzájomne pomáhať pri rozvoji a realizácii politiky, zákonov a nariadení týkajúcich sa energetickej účinnosti.

- (2) Zmluvné strany zavedú politiku energetickej účinnosti a príslušný právny a regulačný rámec, ktorý o.i. podporuje:
 - (a) účinné fungovanie trhových mechanizmov, vrátane trhov orientovanej tvorby cien s dôslednejším premietnutím ekologických nákladov a prínosov,
 - (b) obmedzovanie prekážok pri presadzovaní energetickej účinnosti, a tým stimulovanie investícií,
 - (c) mechanizmy financovania iniciatív zameraných na energetickú účinnosť,
 - (d) vzdelávanie a všeobecné povedomie,
 - (e) rozširovanie a transfer technológií,
 - (f) transparentnosť právneho a regulačného rámca,
- (3) Zmluvné strany sa budú usilovať dosiahnuť úplný prínos energetickej účinnosti v rámci celého energetického cyklu. Pre tento účel budú, v súlade so svojimi možnosťami formulovať a realizovať politiku energetickej účinnosti a spoločné alebo koordinované činnosti založené na nákladovej efektívnosti a ekonomickej účinnosti, náležito zohľadňujúc ekologické hľadiská.
- (4) Politika energetickej účinnosti bude obsahovať ako krátkodobé opatrenia na zmenu predošlých praktík, tak aj dlhodobé opatrenia na zvýšenie energetickej účinnosti v celom energetickom cykle.
- (5) Pri spolupráci za účelom dosiahnutia cieľov tohoto protokolu budú zmluvné strany brať do úvahy existujúce rozdiely v nepriaznivých dopadoch a nákladoch na ich odstránenie.
- (6) Zmluvné strany uznávajú životne dôležitú úlohu súkromného sektoru. Budú podporovať akcie energetických podnikov, zodpovedných úradov a špecializovaných agentúr a úzku spoluprácu medzi priemyslom a vládnymi inštitúciami.
- (7) Spoločné alebo koordinované činnosti zohľadnia príslušné zásady prijaté v medzinárodných dohodách, ktorých sú zmluvné strany signatármi, zamerané na ochranu a zlepšenie životného prostredia.
- (8) Zmluvné strany budú plne využívať prácu a odborné znalosti kompetentných medzinárodných alebo iných orgánov a budú sa usilovať, aby predchádzali duplicité.

ČLÁNOK 4 - ROZDELENIE ZODPOVEDNOSTI A KOORDINÁCIA

Každá zmluvná strana sa bude snažiť zaistiť, aby politika energetickej účinnosti bola koordinovaná medzi všetkými jej zodpovednými orgánmi.

ČLÁNOK 5 - STRATÉGIA A CIELE POLITIKY

Zmluvné strany budú formulovať stratégiu a ciele politiky pre zvýšenie energetickej účinnosti a tak znižovať ekologické dopady energetického cyklu ak je to vhodné s ohľadom na ich vlastné špecifické energetické podmienky. Táto stratégia a ciele politiky budú transparentné pre všetky zúčastnené strany.

ČLÁNOK 6 - FINANCOVANIE A FINANČNÉ STIMULY

- (1) Zmluvné strany budú podnecovať realizáciu nových prístupov a metód financovania investícií zameraných na energetickú účinnosť a na ochranu životného prostredia súvisiacu s energetikou, napríklad formou spoločných podnikov (joint venture) medzi užívateľmi energie a zahraničnými investormi (ďalej len "financovanie treťou stranou").
- (2) Zmluvné strany sa budú usilovať využívať a podporovať prístup k trhom súkromného kapitálu a existujúcim medzinárodným finančným inštitúciám v záujme napomôcť

investíciám v oblasti zvyšovania energetickej účinnosti a ochrany životného prostredia vo vzťahu k energetickej účinnosti.

- (3) Zmluvné strany môžu v súlade s ustanoveniami Dohovoru k energetickej charte a svojimi inými medzinárodnými právnymi záväzkami poskytovať užívateľom energie daňové alebo finančné stimuly za účelom napomôcť technológiám, produktom a službám súvisiacich s energetickou účinnosťou preniknúť na trhy. Pri tomto úsilí budú postupovať takým spôsobom, ktorý zaisťuje aj transparentnosť aj minimalizuje deformáciu medzinárodných trhov.

ČLÁNOK 7 - PODPORA ENERGETICKY ÚSPORNÝCH TECHNOLOGIÍ

- (1) Zmluvné strany, v súlade s ustanoveniami Dohovoru k energetickej charte, budú podporovať obchod a spoluprácu v oblasti energeticky účinných a ekologicky zdravých technológií, súvisiacich služieb a riadiacich metód.
- (2) Zmluvné strany budú podporovať tieto technológie, služby a riadiace metódy v oblasti celého energetického cyklu.

ČLÁNOK 8 - NÁRODNÉ PROGRAMY

- (1) Za účelom dosiahnutia cieľov politiky formulovaných v zmysle článku 5 bude každá zmluvná strana rozvíjať, realizovať a pravidelne aktualizovať programy energetickej účinnosti najlepšie vyhovujúce jej podmienkam.
- (2) Takéto programy môžu obsahovať nasledujúce činnosti:
 - (a) vypracovanie dlhodobých scenárov dopytu a ponuky energie pre usmerňovanie rozhodovania,
 - (b) vyhodnotenie energetických, ekologických a ekonomických dopadov uskutočnených akcií,
 - (c) definovanie noriem navrhnutých pre zvýšenie energetickej účinnosti zariadení a snahy harmonizovať ich na medzinárodnej úrovni, aby sa predišlo obchodným deformáciám,
 - (d) rozvoj a podpora súkromnej iniciatívy a priemyselnej spolupráce, vrátane spoločných podnikov,
 - (e) podpora využitia energeticky najúčinnějších technológií, ktoré sú ekonomicky životaschopné a vhodné z hľadiska životného prostredia,
 - (f) podnecovanie k inovačným prístupom pre investície do zvýšenia energetickej účinnosti, ako je financovanie a spolufinancovanie treťou stranou,
 - (g) rozvoj vhodných energetických bilancií a databáz, napríklad s dostatočne podrobnými údajmi o energetickom dopyte a technológiách pre zvýšenie energetickej účinnosti,
 - (h) podpora budovania poradenských a konzultačných služieb, ktoré môžu byť prevádzkované súkromným alebo štátnym priemyslom alebo energetickými podnikmi, a ktoré poskytujú informácie o programoch a technológiách zameraných na energetickú účinnosť a napomáhajú spotrebiteľom a podnikom;
 - (i) podpora a využívanie kogeneračných zdrojov a opatrení pre zvýšenie účinnosti systémov CZT a distribučných systémov pre budovy a priemysel,
 - (j) zriadenie špecializovaných orgánov pre oblasť energetickej účinnosti na príslušnej úrovni, ktoré sú dostatočne finančne a personálne vybavené pre rozvoj a realizáciu definovanej politiky.

- (3) Pre realizáciu svojich programov energetickej účinnosti zabezpečia zmluvné strany existenciu primeraných inštitucionálnych a právnych infraštruktúr.

ČASŤ III MEDZINÁRODNÁ SPOLUPRÁCA

ČLÁNOK 9 - OBLASTI SPOLUPRÁCE

Spolupráca medzi zmluvnými stranami môže nadobudnúť akúkoľvek primeranú formu. Oblasť možnej spolupráce sú uvedené v prílohe.

ČASŤ IV ORGANIZAČNÉ A PRÁVNE ÚPRAVY ČLÁNOK 10 - ÚLOHA KONFERENCIE CHARTY

- (1) Všetky rozhodnutia Konferencie charty urobené v súlade s týmto protokolom vykonajú len tie zmluvné strany Dohovoru k energetickej charte, ktoré sú zmluvnými stranami tohto protokolu.
- (2) Konferencia Charty sa bude usilovať, aby do 180 dní od nadobudnutia platnosti tohto protokolu boli prijaté procedúry pre kontrolu a uľahčenie realizácie jej ustanovení, vrátane požiadaviek týkajúcich sa predkladania správ, ako aj identifikovania oblastí spolupráce v súlade s článkom 9.

ČLÁNOK 11 - SEKRETARIÁT A FINANCOVANIE

- (1) Sekretariát, zriadený na základe článku 35 Dohovoru k energetickej charte, bude poskytovať Konferencii charty všetku potrebnú pomoc pre výkon jej povinností v zmysle tohto protokolu a zabezpečí také iné služby na podporu protokolu, ktoré môžu byť čas od času vyžadované, v závislosti na ich schválení Konferenciou charty.
- (2) Náklady sekretariátu a Konferencie charty, vyplývajúce z tohto protokolu budú uhrádzané zmluvnými stranami tohto protokolu podľa ich platobnej schopnosti, ktorá bude určená podľa vzorca uvedeného v prílohe B Dohovoru k energetickej charte.

ČLÁNOK 12 - HLASOVANIE

- (1) Jednomyseľnosť zmluvných strán prítomných a hlasujúcich na zasadnutí Konferencie charty, kam patrí rozhodovanie o takýchto záležitostiach bude vyžadovaná pre rozhodnutia o:
- (a) prijatí dodatkov k tomuto protokolu
 - (b) schválení prístúpenia k tomuto protokolu v zmysle článku 16.
- Zmluvné strany vynaložia maximálne úsilie na dosiahnutie dohody konsenzom o akýchkoľvek iných záležitostiach vyžadujúcich ich rozhodnutie na základe tohto protokolu. Ak nemôže byť dosiahnutá jednomyseľná zhoda, budú rozhodnutia o záležitostiach netýkajúcich sa rozpočtu schvaľované trojštvrтинovou väčšinou zmluvných strán prítomných a hlasujúcich na zasadnutí Konferencie charty, na ktorom pripadá rozhodovať o takýchto záležitostiach.
- Rozhodnutia o rozpočtových otázkach budú prijímané kvalifikovanou väčšinou zmluvných strán, ktorých príspevky stanovené podľa článku 11(2) predstavujú spolu aspoň tri štvrtiny celkového objemu stanovených príspevkov.

- (2) Pre účely tohoto protokolu "zmluvné strany prítomné a hlasujúce" znamená zmluvné strany tohoto protokolu prítomné a odovzdávajúce súhlasný alebo nesúhlasný hlas, pričom Konferencia charty môže rozhodnúť o procedurálnych pravidlách, podľa ktorých bude umožnené zmluvným stranám rozhodovať prostredníctvom korešpondencie.
- (3) S výnimkou ustanovení bodu (1) vo vzťahu k rozpočtovým otázkam, žiadne rozhodnutie uvedené v tomto článku nebude platné, pokiaľ nemá podporu prostej väčšiny zmluvných strán.
- (4) Regionálna organizácia ekonomickej integrácie bude mať pri hlasovaní počet hlasov rovný počtu jej členských štátov, ktoré sú zmluvnými stranami tohoto protokolu za predpokladu, že takáto organizácia neuplatní svoje hlasovacie právo, ak ho uplatnia jej členské štáty, a naopak.
- (5) V prípade trvalého neplnenia finančných záväzkov zmluvnej strany v zmysle tohoto protokolu môže Konferencia charty úplne alebo čiastočne pozastaviť hlasovacie práva tejto zmluvnej strany.

ČLÁNOK 13 -VZŤAH K DOHOVORU K ENERGETICKEJ CHARTE

- (1) V prípade nesúlady medzi ustanoveniami tohoto protokolu a ustanoveniami Dohovoru k energetickej charte budú v rozsahu tohoto nesúlady platiť ustanovenia Dohovoru k energetickej charte.
- (2) Článok 10(1) a Článok 12(1) až (3) sa nebudú vzťahovať na hlasovania Konferencie charty o dodatkoch k tomuto protokolu, ktoré určujú povinnosti alebo funkcie Konferencii charty alebo sekretariátu, ktorých zriadenie je stanovené Dohovorom k energetickej charte.

ČASŤ V ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

ČLÁNOK 14 – PODPÍSANIE

Tento protokol bude otvorený na podpis v Lisabone od 17. decembra 1994 do 16. júna 1995 štátom alebo regionálnym organizáciám ekonomickej integrácie, ktorých predstavitelia podpísali Chartu a Dohovor o energetickej charte.

ČLÁNOK 15 - RATIFIKÁCIA, PRIJATIE ALEBO SCHVÁLENIE

Tento protokol bude podliehať ratifikácii, prijatiu alebo schváleniu signatármi. Ratifikačné listiny, listiny o prijatí alebo schválení budú uložené u depozitára.

ČLÁNOK 16 - PRISTÚPENIE

Tento protokol bude otvorený na pristúpenie štátom alebo regionálnym organizáciám ekonomickej integrácie, ktoré podpísali Chartu a sú zmluvnými stranami Dohovoru k energetickej charte za podmienok schválených Konferenciou charty odo dňa, kedy je protokol uzavretý pre podpis. Listiny o pristúpení budú uložené u depozitára.

ČLÁNOK 17 - ZMENY A DODATKY

- (1) Ktorákoľvek zmluvná strana môže navrhnúť zmenu tohoto protokolu.

- (2) Text znenia akejkoľvek navrhnutej zmeny k tomuto protokolu oznámi sekretariát zmluvným stranám aspoň tri mesiace pred dňom, keď je navrhnutý pre prijatie Konferenciou charty.
- (3) Dodatky k tomuto protokolu, texty ktorých boli prijaté Konferenciou charty, oznámi sekretariát depozitárovi, ktorý ich predloží všetkým zmluvným stranám na ratifikáciu, prijatie alebo schválenie.
- (4) Ratifikačné listiny, listiny o prijatí alebo schválení dodatkov k tomuto protokolu budú uložené u depozitára. Dodatky nadobudnú platnosť pre zmluvné strany, ktoré ich ratifikovali, prijali alebo schválili v tridsiaty deň po doručení listiny o ratifikácii, prijatí alebo schválení depozitárovi aspoň tromi štvrtinami zmluvných strán. Dodatky nadobudnú platnosť pre akúkoľvek inú zmluvnú stranu v 30. deň po uložení ratifikačnej listiny, listiny o prijatí alebo schválení dodatkov touto zmluvnou stranou.

ČLÁNOK 18 - NADOBUDNUTIE PLATNOSTI

- (1) Tento protokol nadobudne platnosť tridsiaty deň po dátume uloženia pätnástej ratifikačnej listiny, listiny o jeho prijatí alebo schválení alebo listiny o pristúpení k nemu štátom alebo regionálnou organizáciou ekonomickej integrácie, ktorá je signatárom Charty a zmluvnou stranou Dohovoru k energetickej charte, alebo v rovnaký deň kedy nadobudne platnosť Dohovor k energetickej charte, podľa toho, čo nastane neskôr.
- (2) Pre každý štát alebo regionálnu organizáciu ekonomickej integrácie, pre ktorú Dohovor k energetickej charte nadobudol platnosť a ktorá ratifikuje, prijme alebo schváli tento protokol alebo k nemu pristúpi po nadobudnutí jeho platnosti v súlade s odstavcom (1), nadobudne tento Protokol platnosť tridsiateho dňa od uloženia listiny o ratifikácii, prijatí, schválení alebo pristúpení takýmto štátom alebo organizáciou.
- (3) Pre účely odstavca (1) nebude žiadna listina uložená regionálnou organizáciou ekonomickej integrácie považovaná za dodatočnú k tým listinám, ktoré sú uložené členskými štátmi takejto organizácie.

ČLÁNOK 19 - VÝHRADY

K tomuto protokolu nemôžu byť uplatňované žiadne výhrady.

ČLÁNOK 20 - ODSTÚPENIE

- (1) Kedykoľvek po nadobudnutí platnosti protokolu pre zmluvnú stranu môže táto zmluvná strana písomne oznámiť depozitárovi svoje odstúpenie od tohoto protokolu.
- (2) Ak zmluvná strana odstúpi od Dohovoru k energetickej charte, bude tento akt považovaný súčasne aj za odstúpenie tejto zmluvnej strany od tohoto protokolu.
- (3) Deň účinnosti odstúpenia na základe odstavca (1) bude deväťdesiat dní po prijatí oznámenia depozitárom. Dátum účinnosti odstúpenia na základe odstavca (2) bude rovnaký ako dátum účinnosti odstúpenia od Dohovoru o energetickej charte.

ČLÁNOK 21 - DEPOZITÁR

Depozitárom tohoto Protokolu bude vláda Portugalskej republiky.

ČLÁNOK 22 - AUTENTICKÉ ZNENIA

Na dôkaz tohoto podpísaní, ktorí k tomu boli riadne zmocnení, podpísali tento Protokol v jednom vyhotovení v angličtine, francúzštine, nemčine, taliančine, ruštine a španielčine,

pričom každé znenie má rovnakú platnosť a ktoré budú uložené u vlády Portugalskej republiky.

Dané v Lisabone dňa sedemnásteho. decembra tisícdeväťstodevät’desiatštyri.

Príloha k Protokolu

NÁZORNÝ A NEÚPLNÝ ZOZNAM MOŽNÝCH OBLASTÍ SPOLUPRÁCE V ZMYSLE ČLÁNKU 9

- Vypracovanie programov energetickej efektívnosti, vrátane identifikovania prekážok a možností pre zvyšovanie energetickej účinnosti, vývoj noriem energetickej účinnosti a zavedenie energetického značenia.
- Hodnotenie vplyvu energetického cyklu na životné prostredie;
- Vypracovanie ekonomických, legislatívnych a regulačných opatrení;
- Prenos technológií, technická pomoc a priemyselné spoločné podniky v súlade režimom medzinárodných vlastníckych práv a iných platných medzinárodných dohôd;
- Výskum a vývoj;
- Vzdelávanie, školenie, informácie a štatistika;
- Určovanie a hodnotenie opatrení, napr. fiškálnych alebo iných nástrojov na báze trhu, vrátane obchodovateľných povolení na zohľadnenie externých, hlavne ekologických nákladov a prínosov;
- Energetická analýza a formulácia politiky:
 - hodnotenie potenciálu energetickej účinnosti,
 - štatistiky a analýza energetického dopytu,
 - rozvoj legislatívnych a regulačných opatrení,
 - integrované plánovanie zdrojov a riadenie na strane dopytu,
 - hodnotenie ekologických dopadov, vrátane veľkých energetických projektov;
- Vyhodnotenie ekonomických nástrojov pre zvyšovanie energetickej účinnosti a cieľov v oblasti životného prostredia;
- Analýza energetickej účinnosti pri rafinácii, premene, preprave a distribúcii uhl'ovodíkov;
- Zvýšenie energetickej účinnosti vo výrobe a prenose elektrickej energie:
 - kombinovaná výroba elektriny a tepla,
 - komponenty elektrárne (kotly, turbíny, generátory, atď.),
 - integrácia sietí;
- Zvyšovanie energetickej účinnosti v stavebnom sektore:
 - normy tepelnej izolácie, pasívna slnečná energia a vetranie;
 - vykurovacie a klimatizačné systémy;
 - vysoko účinné horáky s nízkym NO_x,
 - meracie technológie a individuálne meranie;
 - domáce elektrické prístroje a osvetlenie;
- Obce a miestne komunálne služby:
 - systémy centrálného zásobovania teplom,
 - účinné systémy rozvodu plynu,
 - technológie energetického plánovania,
 - zlučovanie miest alebo iných príslušných územných celkov,
 - energetické hospodárstvo v mestách a vo verejných budovách;

- odpadové hospodárstvo a energetická regenerácia odpadov;
- Zvýšenie energetickej účinnosti v priemyselnom sektore:
 - spoločné podniky,
 - odstupňovanie energie, kombinovaná výroba elektriny a tepla a využitie odpadového tepla,
 - energetické kontroly (audity);
- Zvýšenie energetickej účinnosti v dopravnom sektore:
 - normy pre prevádzku motorových vozidiel,
 - rozvoj účinných dopravných infraštruktúr;
- Informácie:
 - vytváranie povedomia,
 - databázy: prístup, technické špecifikácie, informačné systémy,
 - rozširovanie, zhromažďovanie a porovnávanie technických informácií,
 - štúdie správania;
- Školenie a vzdelávanie:
 - výmeny manažérov, úradníkov, technikov a študentov v oblasti energetiky,
 - organizovanie medzinárodných školiacich kurzov;
- Financovanie:
 - rozvoj právneho rámca,
 - financovanie treťou stranou,
 - spoločné podniky,
 - spolufinancovanie.

Vypracoval: Ing. Jozef Urmín

Ing. Ondrej Studenec v. r.
generálny riaditeľ sekcie energetiky,
nerastných surovín a hutníctva